

***”Trækkerdreng og ’bare dreng’ – man behøver jo ikke ligefrem  
at skilte med det til hvem som helst”***

**- En undersøgelse af fortællinger om mandlig prostitution**



**Speciale på Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde, Aalborg Universitet  
Januar 2009**

Udarbejdet af: Dorte Venø Jakobsen  
- studienummer: 20070160

Vejleder: Helle Johansen

Antal anslag inkl. mellemrum: 236.284

# Indhold

<b>English summary</b> .....	<b>4</b>
<b>1. Indledning</b> .....	<b>7</b>
1.1 Problemformulering.....	14
1.1.1 Definition af prostitution.....	14
<b>2. BLIKKET - den videnskabsteoretiske position</b> .....	<b>16</b>
2.1 Fænomenologi.....	16
2.2 Hermeneutik.....	18
2.3 Sammenfatning.....	19
<b>3. Metode</b> .....	<b>20</b>
3.1 Dataindsamlingsmetoder.....	20
3.1.1 Den lange vej til interviews.....	20
3.1.2 Selvfremstilling på Homospot.dk.....	22
3.1.3 Digital etnografi.....	23
3.1.4 Chatsamtalernes styrker og svagheder.....	23
3.1.5 Interviewmetode.....	25
3.1.6 Interviewsituationen.....	27
3.1.7 Min selvfremstilling i interviewsituationen.....	28
3.2 Bearbejdning af data.....	30
3.2.1 Transskribering.....	30
3.2.2 Kodning.....	30
3.3 Ethiske overvejelser.....	31
3.4 Kvalitetsvurdering.....	32
3.4.1 Reliabilitet.....	33
3.4.2 Validitet.....	33
3.4.3 Generaliserbarhed.....	35
3.5 Analysestrategi.....	36
3.5.1 Induktiv databearbejdning.....	37
3.5.2 Abduktiv dataanalyse.....	38
3.5.3 Første del af analysen – ”commonsense” fortolkning.....	38
3.5.4 Anden del af analysen – samlet teoretisk perspektivering.....	39
3.5.5 Sammenfatning.....	40
<b>4. Præsentation af informanter</b> .....	<b>41</b>
4.1 Præsentation af Peter.....	41
4.2 Præsentation af Jesper.....	42

4.3 Præsentation af Dennis .....	42
4.4 Præsentation af Phillip .....	43
4.5 Præsentation af Simon .....	44
<b>Analyse .....</b>	<b>45</b>
<b>5. Prostitutionsadfærd .....</b>	<b>45</b>
5.1 Grænseafprøvning .....	45
5.2 Alder .....	47
5.3 Penge.....	49
5.4 Bekræftelse .....	52
5.5 Den fraværende far.....	54
5.6 Homoseksualitet og prostitution .....	56
5.7 Kunderelationen.....	58
5.8 Sammenfatning .....	64
<b>6. Håndtering af prostitutionen psykisk og socialt .....</b>	<b>66</b>
6.1 Prostitution – flovt, fedt eller både/og? .....	66
6.2 Dobbeltliv .....	68
6.2.1 Dobbeltliv og sociale relationer .....	70
6.3 Prostitution og forhold til sex .....	73
6.4 Prostitution og følelser .....	76
6.5 Grænsen er jo overtrådt – hvorfor stoppe nu? .....	79
6.6 Sammenfatning .....	81
<b>7. Samlet teoretisk perspektivering.....</b>	<b>83</b>
7.1 Psykisk håndtering af prostitutionsrelationen.....	83
7.2 Mestring af prostitutionslivet .....	88
7.3 Prostitution som social afvigelse .....	91
7.4 Homoseksualitet og mandlighed .....	94
<b>8. Konklusion .....</b>	<b>97</b>
8.1 Prostitutionsadfærd .....	97
8.2 Håndtering af prostitutionen psykisk og socialt .....	99
8.3 Fund til videre afdækning .....	101
<b>9. Perspektivering .....</b>	<b>102</b>
<b>Litteratur .....</b>	<b>105</b>

## English summary

Prostitution is a phenomenon defined as a social problem in Denmark, and yet very little knowledge – as well as social programs – exist which specifically target this group. My motivation for writing this thesis was therefore to enrich the available knowledge regarding this social group in Danish society.

This study is based on 5 qualitative interviews, as well as a number of internet-chats with male prostitutes. All of the informants were recruited via the internet. Very little of the existing research on male prostitution includes the voices of the prostitutes themselves, and are often solely based on structured interviews. I wish to go against this tradition by producing data which is as unregulated as possible, and have therefore processed my data phenomenologically.

The analytical themes have been processed inductively and are therefore based on the themes emphasized by the informants themselves during the interviews. My two-part analysis is hermeneutical; in the first part the informants' stories are analyzed in relation to existing research on prostitution, while in the second part the findings are discussed in relation to different cross-disciplinary theoretical perspectives.

My study has revealed that three of the informants debuted selling a sexual service respectively as 12, 13 and 15 year olds. My internet-chats also revealed that many of the men selling sex are quite young – in several cases under 15 years of age. The informants describe themselves as being rebellious, sexually as well as generally. This, in addition to the money they earned through prostitution, were the primary reasons they experimented with prostitution at a very young age. This is in contradiction to the existing research, which indicates that the majority of individuals are between 18-20 years old when debuting in prostitution. The informants disclosed that acquiring clients had become more difficult the older they were which for many of them resulted in their personal boundaries at times being compromised. Many lie about their age, just as some of the very young informants lied to me about their age.

The study has also revealed that the prostitution-relationship provided all of the informants with feelings of affirmation, either via the money earned or their ability to satisfy a client. And yet there was a degree of ambivalence regarding the client-affirmation; many of the informants described clients as being 'disgusting', explaining that they didn't *like* to prostitute themselves, but did it only for the money, or in attempts to hurt themselves. Despite this, the stories also reveal that the informants' self-esteem was positively affected by the affirmation gained from the prostitution-relationship, becoming a significant motivation for their continued prostitution.

None of the informants had disclosed their experiences in prostitution to their families or social circles. Many of them explain that they live out their sexualities through prostitution, and that three of them also conceal their bi- or homosexuality. The existing research shows that a double-life often leads to social isolation and loneliness. And yet this is contradictory to my findings which indicate that it is *unproblematic* for the informants to separate their prostitution from their private lives. The informants explain that they 'choose' to live a double life in order to maintain their normal everyday life. Four of the informants have large social circles which have not reduced since their prostitution debut. Furthermore, four have a high school- or university education. One informant experiences loneliness and social isolation as a consequence of prostitution. The existing research indicates that male prostitutes often maintain social relationships with their clients. This is also inconsistent with my findings; only one informant describes socializing with his clients, while the other four explain that the client-relation is short and focuses solely on the sexual aspect of the act. If there is social contact it is based on the expressed need of the client – not the prostitutes'. This could be explained by the informants' ability - despite their involvement in prostitution- to maintain their existing social networks.

Despite the informants not experiencing social problems as a result of the secrecy surrounding their prostitution, four experienced emotional difficulties – either regarding their private sexual relations or general feelings towards other people. Only one of the informants was socially - as well as emotionally – unaffected by his prostitution.



# 1. Indledning

”Kvindens ældste erhverv”, ”vold mod kvinder”. Meningerne om prostitution er mange, og det vrimler med indbyrdes modstridende perspektiver på, hvad prostitution er, hvad den prostituerede sælger i prostitutionsakten, og ikke mindst hvorfor nogle mennesker vælger eller havner i prostitution. Prostitution er således indlejret i forudfattede holdninger og fortolkninger, og der er vidt forskellige perspektiver på, hvilke mekanismer, der driver sexhandelen. Således ønsker nogle at diskutere prostitution i et ligestillingsperspektiv, og ser i prostitutionen det grelleste eksempel på mænds dominans over kvinder (Farley 2004; Otzen 2002, 2003; Prieur & Taksdal 1989), mens andre argumenterer for, at sexhandel er en hvilken som helst handel, der kan sammenlignes med en advokats eller en fodterapeuts salg af specifikke ydelser (Alzaga 2004; Outshoorn 2004). Da seksuel intimitet og markedsliggørelse indgår nær forbindelse gennem prostitution, er fænomenet gennem tiden blevet både nedgjort og hyldet, og salg af seksuelle ydelser er et ømfindigt emne at have med at gøre.

Både i den offentlige debat såvel som i den mere specialiserede akademiske litteratur, tager argumenterne for og imod prostitution dog næsten udelukkende udgangspunkt i prostituerede kvinder, dvs. hvilke eventuelle risici, der eksisterer ved et liv som prostitueret kvinde, hhv. kvindens ret til at bruge sin krop, som hun vil. Medarbejder i Kompetencecenter Prostitution, Pia Nystrøm, påpeger årsagerne til dette:

*”Vi er meget præget af vores traditionelle måde at tænke kønsroller på. Kvinder anses som det svage køn, som kan overgribes og skal passes på. Samme tanke har vi ikke om mænd. Deres seksualitet skal de selv klare. Det er enormt svært at flytte sig fra det verdensbillede, hvor prostitution har noget med kvinder at gøre” (Nystrøm 2009).*

Mandlig prostitution er således stort set fraværende i prostitutionsdebatten i Danmark. Damsgaard et al påpeger, at *”fordi debatten kønner den prostituerede som en kvinde, undertrykkes det at tale om mandlige prostituerede, og at der er mænd, der køber mænd” (Damsgaard et al 2007:99).* Det problematiske ved den insisterende italesættelse af den prostituerede som kvinde kan således være, at det bidrager til en usynliggørelse af den mandlige prostitution.

Der findes kun én stor dansk undersøgelse om mandlig prostitution, nemlig *"Træk af den mandlige prostitution"* (Dahl et al 1992). Det konkluderes i undersøgelsen, at mandlige prostituerede udgør en heterogen gruppe, men at prostitution er forbundet med psykiske og sociale problemer (Dahl et al 1992:306-310). Det påpeges desuden, at prostitutionsscenen er under forandring, men at *"der ikke er etableret nye rammer hvori prostitutionen kan finde sted"* (Dahl et al 1992:77). Disse "rammer" for kontaktskabelse er i høj grad internettet anno 2009, hvilket Dahl et al ikke inddrager.

På baggrund af Dahl et als undersøgelse blev forsøgsprojektet *"Socialt arbejde med prostituerede mænd"* (PAF<sup>1</sup>) dannet i 1992. Formålet med PAF var at forebygge og afbøde skadevirkninger ved prostitution, samt at afprøve en udgående, opsøgende indsats på gadeplan. Torben Bechmann-Jensen er tidligere medarbejder i PAF, og har skrevet artiklen *"Drenge i prostitution – et skjult problem"* (Bechmann-Jensen 1997). Forfatterens udgangspunkt er, at prostitution opfattes som socialt problematisk, og det konkluderes, at der er massive psykiske og sociale problemer forbundet med at prostituere sig (Bechmann-Jensen 1997:30).

Jeg har identificeret tre mindre undersøgelser i Danmark, der forholder sig til mandlig prostitution via internettet (Lautrup & Heindorf 2003; Haansbæk 2001; Bruun-Larsen et al 2001). Thomas Haansbæk er udelukkende fokuseret omkring kontaktskabelse både mellem den prostituerede og kunder, samt den prostituerede og socialarbejdere. Desuden undersøges hvilke fordele og ulemper, der opleves ved, at prostitutionen foregår via internettet (Haansbæk 2001:12). Han konkluderer, at internettet benyttes som *reklameplads*, dvs. at der ikke sælges seksuelle ydelser over nettet, men i stedet reklameres for ydelser, som sælges i "det virkelige liv". Desuden konkluderes det, at muligheden for kontaktskabelse via mail og i chatrum har øget anonymiteten for både kunder og prostituerede (Haansbæk 2001:60).

Claus Lautrup & Jette Heindorf (2003) har lavet undersøgelsen *"Mandlig prostitution – en interviewundersøgelse"*. Det konkluderes i undersøgelsen, at nogle mænd prostituerer sig som en del af seksuelle eksperimenter, mens andre primært sælger sex pga. økonomiske problemer. Over tid oplever de fleste dog følelsesmæssige skadevirkninger forbundet med prostitution. Disse er primært social isolation, problemer med egen seksualitet, samt problemer med at knytte nære

---

<sup>1</sup> PAF er forkortelsen for prostitution af fyre



relationer (Lautrup & Heindorf 2003:69f). Dette ligger i forlængelse af tidligere undersøgelser af mandlig prostitution (Bechmann-Jensen; Bjørnholk 1994; Dahl et al 1992).

Dette er dog ikke konklusionen i specialet *"Salg af sex mellem mænd på internettet"* af Lars Bruun-Larsen et al (2001) fra Institut for folkesundhedsvidenskab. Bruun-Larsen et al påpeger at trækkerdrengene, som tidligere udgjorde det primære mandlige prostitutionsmiljø blev betragtet som socialt belastede. Prostitution via internettet har ifølge Bruun-Larsen et al medført en afstigmatisering af prostituerede mænd. Dvs. at andre og mindre marginaliserede mænd sælger sex end tidligere. Det skyldes dels den anonymitet internettet tilbyder, dels at en del prostituerede mænd sælger sex som en del af udlevelse af egen seksualitet, snarere end for at tjene penge. Skadevirkningerne ved prostitution er som følge heraf begrænsede.

Mens der er meget begrænset fokus på voksne mandlige prostituerede, er der adskillige undersøgelser, der forholder sig til unge under 18 år. Disse undersøgelser dokumenterer, at drenge i højere grad end piger, har solgt sex eller seksuelle ydelser mod betaling. I en repræsentativ undersøgelse af unges trivsel fra 2002 fremgår det, at 1,1 % af drengene og 0,8 % af pigerne mellem 14-16 år havde modtaget en belønning for sex. Hvis de unge havde haft deres seksuelle debut, inden de fyldte 15, var tallene 3,6 % af drengene mod 1,7 % af pigerne (Helweg Larsen & Bøving Larsen 2002:95). Tallene er generaliserbare og stabile over tid, idet en undersøgelse fra 2008 viser samme tendens (Helweg Larsen et al 2008). Resultaterne er ikke særlige for Danmark, idet repræsentative undersøgelser fra Norge, Sverige og Island også viser, at drenge i højere grad end piger har modtaget penge for seksuelle ydelser (Hegna & Pedersen 2002; Svedin & Priebe 2004; Thoresen 1995). Det påpeges generelt i undersøgelserne, at for nogle af de unge er de prostitutionslignende relationer en del af seksuelle eksperimenter, som ophører efter kort tid, mens det for andre udvikler sig til deciderede prostitutionskarrierer.

Det er ligeledes dokumenteret, at flere voksne mænd end kvinder på et tidspunkt i deres liv, har solgt en seksuel ydelse. Jari Kousmanen fra Göteborg Universitet påpeger: *"I nordiske lande, hvor prostitutionen ikke er så omfattende, er andelen af mænd, der har erfaring med at sælge sex, højere end kvinder"* (Kousmanen 2009). I denne forbindelse er det dog vigtigt at påpege, at fordi man "har erfaring med at sælge sex", betyder det *ikke*, at man er prostitueret, og undersøgelser tyder da også på, at flere voksne kvinder end mænd prostituerer sig regelmæssigt (Holm Sørensen

2008; Døssing & Maskell 2009). Ovenstående viser dog, at prostitution både blandt unge og blandt voksne *ikke* kun er "noget", der omhandler kvinder. Når man således ved, at drenge i højere grad end piger eksperimenterer med prostitutionslignende relationer, og at flere mænd end kvinder på et tidspunkt har solgt sex, undrer det mig, at man ikke *undersøger* mandlig prostitution blandt voksne. Jeg mener derfor, at der er behov for viden på området - eksempelvis mener jeg ikke, det uden videre kan tages for givet, at de fleste af drengene stopper med at sælge sex når de fylder 18 år.

Manglen på videnskabelig viden er problematisk for Servicestyrelsen<sup>2</sup>, som er en styrelse under social- og ligestillingsministeriet. Servicestyrelsen har som formål at bidrage til en vidensbaseret socialpolitik, bl.a. på prostitutionsområdet. Det fremgår af Servicestyrelsens hjemmeside, at én af fagområde prostitutions opgaver er *"løbende opsamling af viden om prostitutionsfeltet (...)* Fagområdets viden stilles til rådighed for ministerier, beslutningstagere, forvaltninger, frontmedarbejdere, undervisningsinstitutioner, NGO'er, pressen og den brede offentlighed" (servicestyrelsens hjemmeside). Da der er meget begrænset viden om mandlig prostitution, er dette dog kun muligt i begrænset omfang. Medarbejder i Servicestyrelsen, Mogens Holm Sørensen, påpeger i notatet "Prostitutionens omfang og former":

*"Der er stor usikkerhed om antallet af mandlige prostituerede generelt. De er meget vanskelige at opspore, idet de sjældent annoncerer. Samtidig er de hverken en målgruppe for opsøgende aktiviteter fra offentlige myndigheders eller private organisationers side"* (Holm Sørensen 2008).

Som citatet viser, synes mandlig prostitution *både* at være fraværende i mediedebatten, i den mere specialiserede akademiske litteratur, samt i det opsøgende sociale arbejde. Noget kunne derfor tyde på, at den viden, der ligger til grund for de politiske tiltag på prostitutionsområdet, primært baserer sig på viden om kvindelige prostituerede.

I 2005 iværksatte Socialministeriet handlingsplanen *"Et andet liv"*<sup>3</sup>, som er regeringens forslag til, hvordan prostituerede kan hjælpes til en bedre tilværelse, da det fastslås, at prostitution er socialt

---

<sup>2</sup> Servicestyrelsen beskæftiger sig med prostitutionsområdet i to regier, nemlig i Kompetencecenter Prostitution, som har den direkte kontakt til prostitutionsområdet, og i Fagområde Prostitution (Servicestyrelsens hjemmeside).

<sup>3</sup> Jeg er opmærksom på at "Et andet liv" er regeringens handlingsplan fra 2005-2008. Da en ny handlingsplan endnu ikke er trådt i kraft, er indholdet i "Et andet liv" således stadig regeringens udviklingsmål for indsatsen i forhold til prostitution.

problematisk. Der sættes dog ikke et eneste sted i handlingsplanen eksplicit fokus på mænd i prostitution. Det påpeges blot, at der eksisterer en ikke-kortlagt prostitution på internettet, men at massageklinikprostitution er den mest almindelige prostitutionsform i Danmark ("Et andet liv":3). Her tydeliggøres det, at der med "prostituert" oftest refereres til prostituerede kvinder, idet langt flertallet af de kvindelige prostituerede arbejder på massageklinikker, mens langt hovedparten af de mandlige prostituerede rekrutterer kunder via internettet (Lautrup & Heindorf 2003).

Dette entydige fokus på kvinder kan der være forskellige årsager til. Inger Bjørne Fagerli, som har undersøgt mandlig prostitution i Norge påpeger:

*"Det är kanske en tvivelaktig ära att just kvinnokönet kopplas ihop med begreppet men det medför åtminstone att fenomenet blir uppmärksammat och synliggjort. Politiker tvingas att ta beslut som rör verksamheten och kvinnorna som far illa i aktiviteten"* (Fagerli 2007:4).

Når forskningen i prostitution og særligt mandlig prostitution er begrænset, betyder det ifølge Fagerli, at interesseorganisationer i højere grad sætter dagsordenen for de politiske tiltag på området. Et eksempel på dette i Danmark er interesseorganisationen "Reden", som i årevis har kæmpet for at begrænse prostitution. Redens tidligere leder, Dorit Otzen udtaler: *"I Sverige er købesex forbudt, fordi man dér har gennemskuet, at prostitution er kønsbaseret vold"* (Otzen 2002). Hun påpeger også: *"Jeg ser prostitution som en hindring for reel ligestilling mellem mænd og kvinder. Og jeg ser den have indflydelse på, hvordan alle kvinders stilling i samfundet vurderes"* (Otzen 2003). Citaterne viser, at Dorit Otzen ser prostitution som udtryk for en generelt manglende ligestilling i samfundet, hvor manden manifesterer sin magt over kvinden ved at købe sig adgang til hendes krop. Ifølge Fagerli betyder interesseorganisationernes insisterende italesættelse af prostituerede som kvinder i en socialt underordnet position, der tvinges ind i prostitution grundet patriarkatsamfundets kønsbestemte og strukturelle ulighed, at prostitution synliggøres som et socialt problem. Det betyder, at politikerne tvinges til at udføre en social indsats på området. Da mandlig prostitution udfordrer denne forklaringsmodel søges fokus på mandlig prostitution derfor ifølge Fagerli begrænset af interesseorganisationerne.

Der kan dog også være andre årsager til det minimale fokus på mænd i prostitution. Socialfaglig medarbejder for Kompetencecenter Prostitution i Servicestyrelsen, Jette Heindorf påpeger, at

*"Det er blevet sværere at finde dem som ikke selv kan overskue at kontakte os, fordi de i dag gemmer sig bag en skærm. Vi aner ikke hvor de er henne (...) De taler heller ikke ret meget med andre mænd om at sælge sex. Det er virkelig så tabubelagt" (Heindorf 2009).*

Trækkerdrengene holdt til ved Rådhuspladsen, hvilket betyder, at den mandlige prostitution tidligere var mere synlig. Da kontaktskabelsen nu foregår via internettet er den mandlige prostitution "usynliggjort" hvilket har vanskeliggjort tilgængeligheden både for socialarbejdere og forskere. Centerleder for det tidligere PRO-center Annalise Kongstad påpeger: *"Internettet er et medie der er karakteriseret af at være i konstant udvikling og bevægelse, fx foregår mange kontakter her og nu og er så borte"* (Kongstad i Haansbæk 2001:5). Da kontakten via internettet er karakteriseret af en flygtig "her og nu" kontakt, er det desuden særdeles vanskeligt at undersøge antallet af mandlige prostituerede, og derfor er der heller ingen optællingsmetoder, der med nogenlunde sikkerhed kan fastslå, hvor mange mænd, der er i prostitution i Danmark i øjeblikket. I de foreliggende optællinger indgår mandlige prostituerede derfor under kategorien "mørke tal" (Rasmussen 2008; Holm Sørensen 2008) Maskell & Døssing har dog for nylig konkluderet, at mandlig prostitution udgør 1 % af den samlede prostitution i Danmark (Maskell & Døssing 2009). Disse tal må dog, jf. ovenstående siges at være behæftet med en vis usikkerhed.

Også i Sverige er der stærkt begrænset fokus på mænd, der sælger sex. Det begrundes også i, at gruppen er vanskeligt tilgængelig og sjældent selv opsøger hjælp. Det påpeges at *"År 2007 är kunskapen om män som säljer sexuella tjänster fortfarande i behov av att utvecklas"* (Holmstrøm 2008:312). Af Fagerlis undersøgelse fremgår det, at det norske Pro Center, som primært forestår vidensopsamlingen på prostitutionsfeltet i Norge, efterspørger videnskabeligt funderet viden om mandlig prostitution:

*"De fleste menn som selger sex, selger til menn. Både kjøp og salg er stigmatisert. Det føreligger lite vitenskaplig basert kunnskap om mannlig prostitusjon i Norge. Det er et stort behov for flere studier av menn som selger seksuelle tjenester, kundene deres og hvilke arenaer de selger på"* (Fagerli 2007:3).

Ovenstående viser, at der efterspørges videnskabeligt funderet viden om mandlig prostitution i hele Skandinavien, hvilket var den første motivation for at skrive dette speciale. I forlængelse af den begrænsede viden om mandlige prostituerede er den viden, der ligger til grund for

socialpolitikken i Danmark, primært baseret på generaliseringer ud fra undersøgelser om kvindelige prostituerede. Det betyder, at de professionelle indsatser overfor gruppen er stærkt begrænsede. Det finder jeg problematisk, idet jeg mener, at viden er en forudsætning for at kunne definere et fænomen som socialt problematisk – og ikke mindst for at kunne tilrettelægge en kvalificeret social indsats.

Jeg har påpeget forskellige årsager til den manglende viden på feltet. Dels har der fra interesseorganisationernes side været interesse i at "kønne" den prostituerede som kvinde, og dels er mandlige prostituerede vanskeligt tilgængelige for både socialarbejdere og for forskere, fordi de "*gemmer sig bag en skærm*". At antallet af mandlige prostituerede figurerer under "mørketal", skyldes således ikke kun manglende undersøgelser, men også den måde, kontaktetableringen foregår på, idet internettets udbredelse har betydet, at de prostituerede har muligheden for at skjule sig for undersøgere og socialarbejdere.

De få eksisterende undersøgelser, som forholder sig til prostitution via internettet, har meget forskellige konklusioner ift. konsekvenser af et prostitutionsliv. Dette kan skyldes de metodiske tilgange, der er valgt. Lautrup & Heindorf har interviewet en selekteret gruppe af de prostituerede, og kun via strukturerede interviews. Bruun Larsen har udelukkende foretaget online-interviews. Begge undersøgelser inddrager således de prostitueredes egne stemmer, men kun via strukturerede interviews, telefoninterviews eller online-interviews. Forskeren bliver således den styrende i samtalen, hvilket kan have betydning for de fremkomne konklusioner. Lautrup & Heindorf anskuer overvejende den prostituerede som en person, det offentlige bør tilbyde hjælp, mens Bruun-Larsen overvejende anskuer den prostituerede som én, der udlever sin seksualitet via prostitution.

Jeg mener i forlængelse heraf, at *aktørperspektivet* er relevant at inddrage. Jeg ønsker at udforske mændenes eget perspektiv ved at afdække deres forskellige oplevelser af at prostituere sig, men *uden* at definere hvilke spørgsmål de skal svare på, hvilket er tilfældet i et struktureret interview eller et online-interview. Ved at lade informanterne tale så meget som muligt mener jeg, at jeg får et større indblik i, hvordan de selv oplever deres prostitutionsliv, frem for hvordan de oplever de dele af deres prostitutionsliv, som jeg beder dem fortælle om. Dette mener jeg mangler i de eksisterende undersøgelser. Jeg vil således bryde med de eksisterende undersøgelser ved at have

særligt fokus på mændenes *egne* fortællinger om deres prostitution. Herved håber jeg at kunne skabe rum til bl.a. at dykke ned i den problemstilling, som ligger i de forskellige konklusioner, der er fremkommet i de eksisterende undersøgelser. Den seneste undersøgelse er fra 2003, og jeg ønsker derfor at være åben overfor hvordan de ændrede rammer for kontaktskabelse påvirker mændenes opfattelse af at sælge sex, samt deres måde at håndtere det på.

Ovenstående leder mig frem til følgende problemformulering:

## **1.1 Problemformulering**

Med dette speciale ønsker jeg at undersøge danske mænds prostitutionsadfærd, og måden hvorpå de håndterer prostitutionen psykisk og socialt.

Hvordan jeg har operationaliseret min problemformulering vil fremgå af min analysestrategi i metodeafsnittet.

### **1.1.1 Definition af prostitution**

Jeg har valgt at benytte følgende prostitutionsdefinition:

*”En transaktion imellem mindst to handlende parter, der henholdsvis køber og sælger seksuelle ydelser. Handlen foregår i en kort afgrænset tidsperiode, og betalingen for den seksuelle tjeneste sker umiddelbart før eller efter den seksuelle tjeneste leveres”* (Järvinen 1990)

Ved at benytte denne definition er jeg åben over for, at der sælges seksuelle ydelser over internettet som, jeg mener, også må betegnes som prostitution. Ved at understrege at jeg ser prostitution som en transaktion mellem to handlende parter, ønsker jeg desuden at understrege, at jeg anser prostitution som en aktivitet eller en handling, og ikke som en egenskab ved den prostituerede eller som en del af den prostitueredes identitet.

Servicestyrelsen benytter følgende definition, som er den definition ”det officielle Danmark” benytter: *”Prostitution – som i indhold og former præges af de eksisterende samfundsforhold –*

*foreligger når mindst to handlende parter under markedsæssige betingelser køber, respektive sælger, fysisk adgang til en krop eller til andre seksuelle handlinger” (Järvinen i Rasmussen 2008:11). Som det fremgår af citatet kræver denne definition af prostitution fysisk kontakt mellem køber og sælger, hvorfor jeg har fravalgt at benytte denne definition.*

I mine beskrivelser benytter jeg gennem projektet begreberne prostitueret og prostitution, men jeg er opmærksom på, at Sexarbejdernes Interesseorganisation (SIO) anvender begrebet sexarbejder/sexarbejde, da de mener, at denne betegnelse anerkender prostitution som et lovligt og anerkendt erhverv. Samtidig kan betegnelsen luder eller trækkerdreng opfattes som en stempling af den prostituerede (Rasmussen 2007:11). Da jeg ønsker at forholde mig neutralt til mændenes fortællinger og hverken stemple eller anerkende prostitution som erhverv, har jeg valgt at benytte betegnelsen prostitution/prostitueret. Når jeg refererer fra interviewene, benytter jeg de betegnelser, mændene selv benytter, da jeg ønsker at være loyal over for deres begrebsverden.

## 2. BLIKKET - den videnskabsteoretiske position

I dette kapitel vil jeg redegøre for specialets videnskabsteoretiske grundlag. Jeg har valgt at arbejde ud fra en fænomenologisk-hermeneutisk tilgang i min undersøgelse. Det betyder, at jeg i min databearbejdning arbejder fænomenologisk, hvorefter jeg i mine dataanalyser, arbejder hermeneutisk. Følgende introduceres den fænomenologiske tradition, hvorefter jeg præsenterer hermeneutikken.

### 2.1 Fænomenologi

Fænomenologiens epistemologi er at *"indfange livet som sådan, den vitale umiddelbare skabelse af mening, der hele tiden sker i menneskets individuelle og sociale erfaringsverden"* (Rendtorff 2004:279). Når subjektet har en oplevelse, har det vitterligt en oplevelse, og det er denne – og intet andet – som vi som fænomenologer forpligter os strengt på at beskrive. Ingen fortolkende spørgsmål om, hvorfor men blot: Hvordan? Derfor er det også påkrævet, at forskeren sætter sin egen for-forståelse i parentes for at kunne indfange menneskelig erfaring, som den viser sig i den konkrete livsverden. Målet er en beskrivelse af den direkte oplevelse af fænomener, som de fremtræder, og således nå frem til en fordomsfri beskrivelse af disse (Kvale 2004:61ff).

Fænomenologien er således en bevægelse væk fra at søge forklaringer bag specifikke vaner, praktikker og udsagn. Dvs. at den bestræber sig på at yde den måde individet subjektivt oplever og forstår verden retfærdighed, frem for *"den intellektualistiske hang til at henføre konkrete erfaringer, praktikker og udsagn til forudgående betingelser og for aktørerne ubevidste principper og skjulte årsager"* (Alzaga 2004:36). Den store styrke ved fænomenologien er således, at den tager individets subjektive oplevelse alvorligt.

Da der er meget begrænset viden om mandlig prostitution er mit studie et eksplorativt studie. Samtidig er jeg interesseret i mændenes prostitutionsadfærd, samt hvordan de håndterer deres prostitution psykisk og socialt. En fænomenologisk tilgang til min databearbejdning er derfor den mest oplagte for mig. For min omgang med felt- og interviewmaterialet indsamlet i undersøgelsen betyder min inspiration i fænomenologien, at jeg koder mine data uden på forhånd fastlagte



temaer, der styrer analysen. Min rolle som undersøger bliver således, at indfange virkeligheden som de udvalgte informanter oplever den (Zahavi 2004:25). Dette viser sig ved, at empirien viser mig vej til de relevante analysetemaer.

Mens styrken ved fænomenologien er, at den tager individets subjektive oplevelser af virkeligheden alvorligt, må det betegnes som en svaghed, at den udelukkende indfanger det, individet er bevidst om. Da jeg bearbejder mine data ud fra en fænomenologisk tilgang, vil mine analysetemaer således kun afspejle de dele af informanternes prostitutionsadfærd, som de *selv* italesætter og er bevidste om. Ydre, objektive forklaringer, eventuelle fortrængninger og strategisk handling vil ikke indgå som temaer, idet fænomenologien ikke er i stand til at indfange dette.

En anden svaghed ved fænomenologien, er forskerens rolle ift. undersøgelsesfænomenet. Den tyske filosof Hans-Georg Gadamer (1999:137f) påpeger, at det er en illusion at møde sociale fænomener fuldstændig fordomsfrit. Jeg er da også opmærksom på, at det fænomenologiske ideal om at sætte mine forforståelser i parentes ikke helt har været muligt hverken i interviewene eller i mit virtuelle feltarbejde.

Trods kritikken af det fænomenologiske perspektiv har jeg valgt at benytte det i mødet med informanterne og i kodningen af data. Det skyldes, at jeg ønsker at adskille mig fra de eksisterende undersøgelser, ved at producere så ustyrede data som muligt. Det betyder, at de temaer, som informanterne fremhæver som vigtige, er de temaer, der fremhæves i analysen. Jeg søger derfor ud fra et fænomenologisk perspektiv efter at forstå og tydeliggøre væsenstræk i mandlig prostitution, ved at forstå fænomenerne på mændenes egne præmisser og ud fra fænomenernes logikker. Informanternes subjektive beskrivelser og forklaringer tillægges derfor værdi som viden i undersøgelsen.

Jeg har dog ikke intentioner om kun at lade data tale, men ønsker også at analysere og diskutere min empiri. Jeg kombinerer derfor mit fænomenologiske blik med et hermeneutisk i undersøgelsens dataanalyse.

## 2.2 Hermeneutik

I modsætning til det fænomenologiske ideal om at sikre erkendelse ved at beskrive fænomener på en neutral og objektiv måde, understreges det indenfor hermeneutikken, at sammenhænge altid rummer en bestemt betydning for os, som har betydning for vores beskrivelse af dem. Gadamer påpeger:

*”Det handler altså slet ikke om at sikre sig mod den overlevering, hvis stemme høres i teksten, men tværtimod om at holde det, som kan hindre én i at forstå den ud fra sagen, på afstand. Det er de uigennemskuede fordømmes herredømme, der gør os døve overfor den sag, som taler i overleveringen”* (Gadamer 2004:131).

Forståelse består således ifølge Gadamer *ikke* i, at et klinisk nøgternt erkendende subjekt står over for et objekt, et værk, eller en anden menneskelig frembringelse. Forståelse er, når et menneske aktivt sætter sin egen eksistens og forståelsesramme i spil over for et værk, og når menneskets eksistens dermed selv indgår i forståelseshændelsen. Verden består således i den hermeneutiske forståelse ikke af mængden af ting omkring os, som kan blive genstand for betragtning og erkendelse - men er i stedet vores forståelse af dem. Dette indebærer, at ens formeninger og fordomme fremhæves og tilegnes (Gadamer 2004:288). Det forudsættes således inden for hermeneutikken, at sociale fænomener altid fortolkes med en vis for-forståelse. Vores for-forståelse betyder, at vi møder sociale fænomener med bestemte forventninger – i disse møder kan forforståelsen bestandigt revideres på baggrund af det, der fremkommer, og dermed bliver den oprindelige forforståelse også en del af vores fremtidige fordomme (Birkler 2005:96f; Kvale 2004:62).

Det er altså i spændingsforholdet mellem fortolker og empiri, at fortolkningen finder sted. Fortolkningen er således ikke kun reproduktiv, men også produktiv idet fortolkerens egen horisont har betydning for forståelsen. Hermeneutikkens ontologi er således, at erkendelse og fortolkning sker i en cirkulær proces, benævnt *den hermeneutiske cirkel*, hvor man ud fra enkelte dele forsøger at forstå helheden og ud fra helheden de enkelte dele. Det hermeneutiske ideal er, at der til slut opnås en større forståelse, end den, forfatteren oprindeligt havde (Birkler 2005).

Jeg finder det nødvendigt at fremhæve en svaghed ved hermeneutikken, som kan have indflydelse på min undersøgelse. Gadamer (2004:256) fremhæver vigtigheden af, at forskeren er bevidst om sine forforståelser, således at disse kan indgå i et produktivt samspil med undersøgelsesfænomenet. På samme vis som fænomenologien kun indfanger de dele af virkeligheden, som *informanterne* er bevidste om, kan jeg som undersøger også have forforståelser, som *jeg* ikke er bevidst om, og som derfor ikke kan indgå i et produktivt samspil med undersøgelsesfænomenet og øge min forståelse af det.

Jeg har alligevel valgt at arbejde hermeneutisk i undersøgelsens dataanalyse, idet jeg herved får mulighed for at fortolke informanternes fortællinger frem for kun at gengive den menneskelige erfaring gennem deres livsverden, som fænomenologien sigter mod. Min hermeneutiske inspiration kommer således til udtryk ved, at jeg i min dataanalyse forholder min empiri til allerede eksisterende teori, som kan være behjælpelig med at analysere og fortolke de fænomener der kommer til udtryk i data.

## 2.3 Sammenfatning

Jeg har i kapitlet argumenteret for, hvorfor en fænomenologisk-hermeneutisk videnskabsteoretisk tilgang er den mest frugtbare i min undersøgelse. Mit studie er et eksplorativt studie hvilket er en hovedårsag til at en fænomenologisk tilgang til min databearbejdning er oplagt for mig. Min empiri viser mig således vej til de relevante analysetemaer, men da jeg ikke har intentioner om udelukkende at lade data tale, har jeg valgt at sætte min fænomenologiske tilgang i samspil med en hermeneutisk i dataanalysen. Alt i alt håber jeg, at jeg kan bidrage til viden om mandlig prostitution ved et *indefra perspektiv*, dvs. ved at øge forståelsen af hvordan mændene selv forklarer deres prostitutionsadfærd, samt om hvordan de håndterer den psykisk og socialt.

Jeg vil i det følgende kapitel diskutere hvilke metodiske konsekvenser min videnskabsteoretiske tilgang har for min undersøgelse.

### **3. Metode**

Mit videnskabsteoretiske blik er det, der situerer mig i den empiriske verden, og det fordrer et bestemt undersøgelsesdesign (Denzin & Lincoln 2000:22). Kapitlet indeholder i forlængelse heraf en redegørelse for og diskussion af den metodiske fremgangsmåde i specialet. Dette for at gøre de metodiske procedurer transparente således at andre kan se, hvordan mine resultater er fremkommet og herudfra vurdere resultaternes gyldighed.

#### **3.1 Dataindsamlingsmetoder**

Jeg havde fuldstændig undervurderet, hvor vanskeligt det ville være at skabe kontakt til mænd, der er i prostitution. At jeg har sammensat et metodisk design på forhånd betyder derfor ikke, at jeg strengt og systematisk har holdt mig til det (Hine 2008:2). Visse fremgangsmåder viste sig at være meningsfulde i praksis, mens andre måtte revurderes. Således satte både feltnoter, interviews, chatsamtaler og telefonsamtaler mig på hver sin måde i stand til at skabe viden. Min pragmatiske tilgang til valget af dataindsamlingsmetoder har således været en naturlig konsekvens af mit undersøgelsesområdes betingelser. Dette vil jeg redegøre for og diskutere i de følgende afsnit.

##### **3.1.1 Den lange vej til interviews**

I den sparsomme nyere litteratur om mandlig prostitution fremgår det, at langt de fleste rekrutterer deres kunder via internettet, men at der også foregår prostitution i det homoseksuelle miljø (Bruun-Larsen et al 2001; Lautrup & Heindorf 2003). Jeg besluttede mig derfor at søge potentielle informanter både via internettet, på barer i bøsse miljøet og i forskellige gader hvor jeg fik tips om, at der foregår homoseksuel prostitution fra gaden.

Da jeg var forberedt på, at det ville blive vanskeligt at rekruttere informanter til undersøgelsen, havde jeg ingen krav til hverken deres alder, prostitutionsform, hyppighed, eller hvor lang tid de havde været i prostitution. Desuden har jeg afgrænset undersøgelsen til at omhandle danske

mænd i prostitution, hvorfor jeg ikke søgte kontakt til udenlandske prostituerede mænd. Et vigtigt fænomenologisk ideal er at indfange livet, som det er levet, hvilket indebærer, at informanterne *beskriver* deres oplevelser og erfaringer så præcist som muligt. Jeg ønskede derfor, at informanterne skulle være aktive i prostitution, da interviews med tidligere prostituerede ville indebære en risiko for, at de ville *analysere* deres fortid i prostitution.

På barerne kom jeg i snak med bartenderne og flere af gæsterne, som alle var meget interesserede i mit projekt. Ifølge dem er der ikke længere åbenlys prostitution på barerne, dvs. at de homoseksuelle barer ikke længere tiltrækker mænd, der udelukkende kommer for at prostituere sig. En del mente dog, at der stadig foregår en del prostitution, som "tilfældigt" opstår i samtaler mellem mænd. Denne form for prostitution vil dog være vanskelig for mig at observere og endnu sværere at rekruttere informanter på baggrund af, hvorfor besøgene i bøsse miljøet ikke gav mig noget konkret resultat i form af informanter til min undersøgelse.

Mine forsøg på at rekruttere informanter "face-to-face" gav altså intet resultat, hvorfor min søgning hurtigt afgrænsede sig til internettet. Jeg har forsøgt at skabe kontakt til prostituerede mænd via adskillige kanaler på internettet. Jeg har sendt mails ud til alle de mænd, der annoncerer på *gayromeo.dk* og *salgssex.dk* uden at få respons. Derudover oprettede jeg en profil på *scor.dk*. Den blev dog lukket omgående, da den "overtrådte scors reglement"<sup>4</sup>. Jeg skabte derfor kontakt til alle fem informanter via *homospot.dk*, hvor jeg endte med at være online dagligt i ca. tre måneder. *Homospot.dk* er et site, hvor kontakten mellem prostituerede og kunder formidles direkte, dvs. at de potentielle informanter er på udkig efter kunder når de er online. Det, der udelukkende var tænkt som en måde at rekruttere informanter, endte således med at blive et "virtuelt feltarbejde", hvor jeg dagligt chattede med købere og sælgere på *homospot.dk*.

---

<sup>4</sup> Jeg blev adskillige gange opfordret til at søge informanter på *scor.dk*. Både købere og sælgere påpegede at der foregår salgssex på *scor.dk*, på trods af at brugerne ikke direkte annoncerer med det på sitet. Da jeg af etiske årsager selvfølgelig var nødt til at skrive hvorfor jeg oprettede en profil, var denne vej dog lukket for mig.

### 3.1.2 Selvfremstilling på Homospot.dk

Da de potentielle informanter altid vil forsøge at placere mig som undersøger inden for deres egen erfaringshorisont (Hasse 1995) var deres førstehåndsindtryk af mig afgørende for, hvorvidt jeg kunne få en dialog i gang med dem, og det var derfor vigtigt for mig, at præsentere mig på en tillidsvækkende måde. På homospot.dk var det særdeles vanskeligt for mig, da jeg kun havde 300 ord, hvor jeg både skulle forsøge at skabe tillid og interesse, samt nå at introducere årsagen til min tilstedeværelse. Jeg ændrede løbende teksten og fra at fokusere på, at jeg søgte interviewpersoner, endte jeg med at skrive: *"Hej på chatten. 29-årig kvinde skriver speciale om mænd, der sælger sex. Har du tid til en chat ti minutter eller endnu bedre – har du lyst til at deltage i et interview – det er selvfølgelig 100 % anonymt"*. Jeg vurderede at jeg gennem en chatsamtale øgede muligheden for at få informanternes tillid og derved sandsynligheden for at få et interview. Selv om jeg var meget opmærksom på ikke at fornærme brugerne med mine 300 ord, var det, jeg afslørede om mig selv i visse tilfælde rigelig til at støde potentielle informanter bort. En sælger skrev en dag til mig på chatten:

*"Du skal bare fucke af, jeg hader simpelthen alt det du står for (...)Ja, du tror bare at du er så klog og ved alt muligt. Fuck af med dig, du hører ikke til her"* (uddrag af chatsamtale).

Som citatet indikerer, provokerede min "tilstedeværelse" på homospot.dk nogle af de prostituerede. Cathrine Hasse beskriver, hvordan forskeren altid indtager sociale roller i en lokal kontekst, og at vedkommende må være sig disse roller bevidst. Hvis en social rolle som eksempelvis "journalist", eller "forsker" virker frastødende på "de lokale", kan forskeren forsøge at nedtone denne sociale rolle (Hasse 1995:54). At jeg kun havde 300 ord til at forklare årsagen til min tilstedeværelse gjorde, at jeg for nogle først og fremmest fremstod som kvindelig undersøger – nogle af de prostituerede foragtede "det jeg står for" og nægtede at chatte med mig, hvorfor jeg ikke havde mulighed for at nedtone min sociale rolle som undersøger. Det er dog også en mulighed, at jeg i højere grad blev distanceret, fordi jeg fastholdt mit profilnavn, *specialeskriver*, frem for at forsøge at nedtone undersøgelsen. Jeg valgte dog at fastholde mit profilnavn, idet jeg vurderede, at det (for nogle) ville udvise seriøsitet og vedholdenhed, at jeg dagligt var online, og de ville således ikke kunne genkende mig, hvis jeg skiftede profilnavn. At dette rent faktisk var

tilfældet, mener jeg, understreges af, at jeg efter 8 uger ikke havde et eneste interview, men endte med fem.

### 3.1.3 Digital etnografi

Efter næsten to måneder havde jeg således ingen interviews i hus, men jeg var til gengæld blevet brændt af rigtig mange gange - eksempelvis har den samme "informant" brændt mig af fire gange. Jeg overvejede derfor, om jeg skulle basere undersøgelsen på de daglige chatsamtaler jeg til gengæld havde masser af. Efter ca. tre måneder havde jeg dog fem interviews samt de mange chatsamtaler, hvilket jeg vurderer, er tilstrækkeligt til at besvare min problemformulering.

Jeg ved selvfølgelig ikke, hvad der forhindrede mændene i at dukke op som aftalt, men jeg talte med mange af dem efterfølgende. De havde forskellige forklaringer på, hvorfor de ikke var mødt frem, eksempelvis var de blevet forhindret af kunder, eller de "var alligevel ikke lige i humør" til at fortælle deres historie. Da jeg forsøgte at lave en ny aftale dukkede de heller ikke op til den. I denne forbindelse skal det siges, at der var mange, der gerne ville chatte, men på forhånd afslog at blive interviewet face-to-face, ligesom de fem informanter jeg endte med at interviewe overholdt vores første aftale.

### 3.1.4 Chatsamtalernes styrker og svagheder

Chatsamtalernes længde varierede meget, nogle var ca. to minutter mens andre varede over en time. Det betyder, at nogle chatsamtaler blev samtalelignende, og jeg fik beskrivelser af, hvordan den enkelte mand oplever at prostituere sig. Coomber (1997) beskriver, hvordan den teknologiske udvikling muliggør undersøgelser af grupper, der tidligere var meget svære at nå, da de ønskede at være "usynlige" for undersøgere, hvilket kan bevares via onlineinterviews. Dette kan jeg genkende fra min undersøgelse. En fyr sagde en dag på chatten:

*"Det er næsten lidt ligesom at have en elektronisk dagbog, de her samtaler. Du kan bare sidde og læse alle dine dybeste hemmeligheder ud. Men det fede er bare at du så bare kan trække ud i lokummet bagefter – ingen får det at vide, ingen ved hvem du er, jamen det er sgu faktisk helt rart"* (uddrag af chatsamtale).

Ved at fortælle deres historie via internettet, kan den prostituerede således stadig bevare anonymitet i forhold til mig som undersøger. Som citatet viser, gav flere udtryk for at det var rart at kunne dele deres inderste tanker og oplevelser med nogen uden at skulle forholde sig til vedkommende efterfølgende. En anden styrke ved chatsamtalerne er, at der langsomt blev opbygget en tillid mellem mig og de mænd jeg endte med at interviewe. Først efter adskillige chatsamtaler udtrykte de, at *nu* stolede de nok på mig til at mødes med mig til et interview. På samme vis chattede jeg med flere brugere, som efter mange chatsamtaler udtrykte tillid til mig ved at afsløre ting om sig selv, som de havde tilbageholdt i starten.

Som jeg fremhævede tidligere virkede netop denne anonymitet også frastødende på nogle. Jeg blev ofte spurgt, om jeg var "fake" eller hvorfor i alverden de skulle stole på mig eller tale med mig? Dette forsøgte jeg som sagt at imødekomme ved at være online dagligt gennem flere måneder. Der var dog adskillige brugere, der tydeligt viste deres utilfredshed med min tilstedeværelse. Der var bl.a. én der skrev: *"Kan man virkelig blive ved med at skrive efter interviewpersoner i flere måneder?"* Jeg svarede, at jeg søgte, fordi jeg ikke havde fået det ønskede antal endnu. Til det svarede han: *"Det kan være, at det er, fordi de andre har det ligesom mig, at de er ved at være godt og grundigt pissetrætte af, at du altid er herinde"* (uddrag af chatsamtale).

Da de mange chatsamtaler med brugerne af homospot, har givet mig et indblik i prostitutionsadfærd blandt mandlige prostituerede, mener jeg, at disse samtaler udgør en vigtig kilde til viden for min undersøgelse. På trods af at jeg ved undersøgelsens start udelukkende havde tænkt det virtuelle feltarbejde som en måde at rekruttere informanter til interviews, inddrager jeg derfor chatsamtalerne i undersøgelsens analyse i det omfang, de bidrager til en besvarelse af min problemstilling<sup>5</sup>.

Jeg er dog bevidst om, at der er visse problemer forbundet med dette valg. Det skyldes, at det ikke er muligt at gemme chatsamtalerne på homospot.dk, hvorfor disse ikke er vedlagt som bilag. Efter hver længere samtale har jeg derfor taget noter, som jeg støtter mig til i analysen. Desuden mangler jeg tilsagn fra en del informanter ift. at benytte deres udsagn i specialet. Pga. disse metodiske problemer benytter jeg kun chatsamtalerne, i det omfang jeg har tilsagn, og jeg

---

<sup>5</sup> Jeg har chattet med mænd der fortalte, at de kommer fra Østeuropa. Da jeg har afgrænset mig fra at diskutere trafficking- og migrationsproblematikker vil deres historier ikke indgå som en del af undersøgelsens analyse.



refererer kun direkte fra samtalerne, i det omfang jeg har informanternes udsagn noteret i mine noter. Jeg er dog opmærksom på, at disse forhold svækker undersøgelsens reliabilitet.

At jeg endte med at nærme mig feltet via en masse chatsamtaler betyder dog også, at mit fænomenologiske udgangspunkt blev udfordret, idet jeg ofte blev den styrende i chatsamtalerne. Jeg forsøgte at stille helt åbne spørgsmål, men som en informant sagde: *"du må sgu være mere konkret, altså jeg kan ikke forstå, hvad fanden det er du vil vide noget om, når du bare siger "fortæl mig noget om noget". Spørg mig om noget konkret, så skal jeg nok svare"* (uddrag af chatsamtale).

Spørgsmålenes mere lukkede karakter betød, at informanterne i chatsamtalerne ofte svarede på de dele af deres prostitutionsadfærd, som jeg bad dem svare på. Dette var imod min hensigt og imod det fænomenologiske ideal. Desuden havde jeg chattet adskillige gange med alle de informanter, jeg endte med at interviewe, og jeg har således spurgt ind til dele af deres prostitutionsliv, ligesom de vidste hvad undersøgelsen drejer sig om, inden de indvilligede i at stille op til et interview. Dette var dog en præmis for kontakt, og i særdeleshed for at de ville deltage i et interview.

### **3.1.5 Interviewmetode**

Da jeg ønsker at undersøge informanternes prostitutionsadfærd via deres *egne* fortællinger, ønskede jeg, at interviewene skulle være ustyrede, dvs. at informanterne talte så meget som muligt, uden at jeg styrede, hvad de skulle fortælle om.

Inden jeg startede min undersøgelse, havde jeg derfor forestillet mig at lave narrative interviews, som er en fortælling, der strækker sig fra fortællerens tidligste erindringer og op til nutiden. Narrativer er kendetegnet ved forskerens tilbagetrukne rolle, og dermed de ustyrede data. Det er frit op til fortælleren at selekttere, hvilke begivenheder der kædes sammen og hvordan, dvs. lave *plottet* i sin fortælling (Horsdal 2002:106). Pga. de lange chatsamtaler var informanterne klar over specialets fokus, og det var naturligt, at det også var dér fokus i interviewene ville ligge. Desuden har jeg også afgrænset min undersøgelse til at omhandle prostitution, og informanternes barndom

eller tiden før deres prostitutionsdebut er således kun interessant for min problemstilling, hvis informanterne selv kæder hændelser, personer eller andet sammen med deres prostitution.

Jeg fravalgte derfor det narrative interview, og søgte en metode, som stadig er kendetegnet ved ustyrede data, men hvor undersøgelsens fokus er indsnævret inden interviewets start. Jeg blev her inspireret af metoden *small narratives*. Denne metode blev introduceret af den franske filosof Jean-Francois Lyotard i bogen *"The Postmodern Condition"* (Lyotard 1979). Small narratives definerer Lyotard som *"a narrative form which seeks to provide a definitive account of reality"* (Lyotard 1979:31). Frem for at være en fortælling der strækker sig fra individets tidligste erindringer og frem til nutiden, handler small narratives altså om en aktørs positionering i en bestemt situation, en bestemt kontekst og et bestemt henseende (Bamberg & Georgakopolou 2005). Som i narrative interviews har intervieweren ikke på forhånd udformet spørgsmål, som informanten skal besvare og skal heller ikke stille nogle spørgsmål undervejs i fortællingen. Small narratives er derfor en oplagt metode for mig, idet temaet for undersøgelsen er afgrænset på forhånd og samtidig er den stærk ift. undersøgers tilbagetrukne rolle, hvilket ligger i forlængelse af mit fænomenologiske udgangspunkt.

Jeg ønsker at komme så tæt som muligt på mændenes levede liv i prostitution. Ifølge Jacobsen et al (2002:237) kræver dette en aktivering af de erfaringer, individet bærer rundt på, da disse ikke er umiddelbart tilgængelige. Jeg mener derfor, at small narratives er en god metode til at forsøge at "åbne op" for mændenes livsverden og aktivere hukommelsen. Hukommelsen aktiveres således ved, at informanten associerer på konkrete hændelser og fortæller sin historie uden at blive afbrudt. Hvis vedkommende derimod bliver spurgt, kan erfaringer være svære at tale om eller de kan være fortrængte, hvorimod de i en fortælling bedre kan "rulle frem". Small narratives er således i overensstemmelse med mit fænomenologiske udgangspunkt, hvor jeg ønsker at være så åben som mulig overfor mændenes fortællinger om deres prostitutionsadfærd, samt hvordan de håndterer deres prostitution psykisk og socialt.

### 3.1.6 Interviewsituationen

Alle informanterne insisterede på, at interviewene skulle foregå privat hos mig, hvilket skyldes, at de ville være alene med mig og derfor ikke ønskede at lade sig interviewe eksempelvis på mit arbejde. Inden interviewet ville de dog mødes med mig et offentligt sted. En enkelt forklarede dette med angst for, at jeg var journalist og ”havde et kamerahold i ryggen”. De andre ville bare gerne se mig an og sludre lidt, inden vi gik hjem privat. Jeg er opmærksom på, at jeg løb en vis risiko ved at interviewe alene i min lejlighed, men da informanterne insisterede på at mødes hos mig, vurderede jeg, at det var en risiko, jeg var villig til at løbe. Kun en enkelt gang følte jeg at situationen var lidt ubehagelig, hvilket var under interviewet med Dennis. Vi var netop kommet hjem til mig, da han fortalte følgende:

*”Jeg kender ikke nogen folk der har mindre følelser end mig, altså. Jeg fortryder ikke noget når jeg gør noget, uanset om jeg smadrer folk eller røver en bank, eller nej, ok jeg har ikke lige prøvet en bank, men guldsmede, butikker og sådan noget – og det fortryder jeg ikke sådan nogle ting (...) Jeg ved ikke, om jeg er psykopat, eller hvad jeg er” (Dennis).*

Interviewet forløb dog helt uproblematisk, ligesom der heller ikke var nogle problemer i forbindelse med de andre interviews.

Kun Dennis har fortalt ganske få, at han prostituerer sig, mens jeg for alle de andre er den første, de har fortalt om deres prostitution. Jeg var derfor opmærksom på at afsætte god tid, og det var på informanternes initiativ, at vi gik hjem til mig for at påbegynde selve interviewet. I min lejlighed talte vi videre, uden at jeg startede selve interviewet, og flere gange begyndte informanterne selv at tale om deres prostitution, hvorfor jeg afbrød og tændte diktafonen. Efter den indledende ”small-talk” havde jeg en kort briefing, hvor jeg fortalte om min undersøgelse, som det tilskyndes ved livshistorieinterview (Skytte 2008:10). Under selve fortællingen nøjedes jeg med at nikke og gennem mit blik vise, at jeg lyttede opmærksomt, og jeg sagde kun noget, når jeg direkte blev opfordret til det. Når informanterne ikke umiddelbart havde mere at fortælle, spurgte jeg ind til emner, de havde talt om i interviewet. Som Kvale (2004:132f) anbefaler, var der i slutningen af hvert interview en defriefing, hvor informanterne havde mulighed for at bringe tilføjelser eller nye emner på banen. Dette kunne også ske, efter at diktafonen var slukket.

Under interviewene bestræbte jeg mig på at være aktivt lyttende og forsøge at leve mig ind i informanternes fortællinger (Kvale 2004:46). Samlet var målet at skabe rum for fortrolighed, så informanterne blev inspirerede til en åben og ærlig fortælling. Det mener jeg selv lykkedes rigtig godt, og der blev grædt under flere interviews og grinet under samtlige.

### 3.1.7 Min selvfremstilling i interviewsituationen

Jeg ønskede at optræde professionelt og med en vis distance overfor informanterne. Jeg havde derfor valgt ikke at tage make-up på samt ikke at klæde mig udfordrende når jeg skulle interviewe. Samtidig var jeg bevidst om, at der altid eksisterer et ulige magtforhold mellem forsker og informant i interviewsituationen. Både i chatsamtalerne og inden selve interviewet var jeg derfor opmærksom på at vægte og eksplicite de ligheder, der var mellem os og skabe et fortrolighedsrum, hvor informanterne følte sig trygge og parate til at fortælle deres historier (Kvale 2004:46). De var selvfølgelig klar over, at de deltog i et interview, men jeg forsøgte at skabe så uformel en situation som muligt. Jeg mener, at min opmærksomhed på at udvise empati overfor informanterne har øget deres tillid til mig i interviewsituationen.

Der var dog to af informanterne, der misforstod mit forsøg på at virke som en tillidsvækkende undersøger. Efter at have interviewet Peter spurgte han, om jeg havde lyst til at gå med ham i sexklub, og inden han gik, inviterede han mig på middag. Ligeledes misforstod Dennis. Dagen efter at have interviewet ham, sendte han mig en sms med følgende tekst:

*"Jeg tænkte egentlig på om du ikke har lyst til at prøve at sælge mig ud til sex. Så kan du jo også se fra start til slut, hvordan det lige foregår – og du skal selvfølgelig også nok få en bid af kagen ;-)"* (sms fra Dennis).

Jeg afslog selvfølgelig blankt begge "invitationer", men har efterfølgende reflekteret over årsagerne til, at mit professionelle arbejde blev misforstået som en mulig privat interesse. Jette Fog påpeger: *"hvor den egentlige samtale er gensidig og åben, er den professionsudnyttede samtale ensidig og åben (...)det opfordrer til, måske endda forfører til den åbenhjertighed, for hvilken gensidighed og venskabs fortrolighed ellers er forudsætning"* (Fog 1994:22).

Mens jeg har været meget opmærksom på min professionelle rolle i interviewsituationen, kan mine forsøg på at skabe et fortrolighedsrum for informanterne i interviewsituationen, således have "forført" informanterne til at opfatte samtalen som gensidigt fortrolig. I Fogs optik har dette øget deres åbenhed i interviewsituationen, men det har også betydet, at to af dem har troet, at jeg har udvist privat interesse overfor dem. I den sammenhæng spiller mit køn og min alder også en rolle. Jeg er opmærksom på, at det kan have påvirket de fremkomne data, at Dennis og Peter forsøgte at flirte med mig og imponere mig i interviewsituationen.

I Fogs optik er det undersøgeren, der har ensidigt gavn af relationen i et forskningsinterview. Hun påpeger, at *"det er en illusion at tro, at man sidder i en gensidigt fortrolig og åben samtale mellem to talere. Det gør man ikke. Man sidder i et ugensidigt forhold i en professionel sammenhæng, som skal bruges til noget"* (Fog 1994:22). Dette er jeg uenig i. Jeg mener, at Fog overser en væsentlig styrke ved det kvalitative interview, hvilket følgende udtalelse fra Phillip også indikerer:

*"Det er da lidt vildt at sidde her og fortælle de mest private og intime ting om én selv til en vildfremmed. Som man aldrig har fortalt til nogen andre, og som jeg altid har tænkt at jeg aldrig skulle fortælle nogen som helst. Men på den anden side kan man sige, altså.. Jeg fortæller bare, og du lytter. Og du fordømmer mig jo ikke – og hvis du gør, jamen så, altså så skal jeg jo aldrig se dig igen. Og du har jo tavshedspligt. Der er ingen der nogensinde finder ud af at det er mig, der har snakket med dig. Det er ligesom lidt sværere at fortælle det til ens omgangskreds, synes jeg"* (Phillip).

Det faktum, at fire af informanterne vælger at fortælle om deres prostitution for første gang i et interview, kan således skyldes, at de vurderer mig som "ufarlig", idet jeg har tavshedspligt og anonymiserer dem i undersøgelsen – og de behøver derfor ikke efterfølgende at forholde sig hverken til mig eller til at de har fortalt deres historie. Sociologen Georg Simmel påpeger, at "den fremmede" kan opleve den mest overraskende åbenhed (Simmel 1998). Denne åbenhed oplevede jeg ofte i interviewene, når informanterne indviede mig i tanker og overvejelser, som de fortalte mig, at de aldrig havde delt med nogen før. Selvom jeg selvfølgelig benytter interviewene i undersøgelsen mener jeg, at det viser en gensidig relation i samtalen, som Fog overser i sit syn på forskningsinterviewet.

## 3.2 Bearbejdning af data

I de følgende afsnit vil jeg redegøre for min databearbejdning. I overensstemmelse med min fænomenologiske tilgang har jeg bearbejdet mine data induktivt.

### 3.2.1 Transskribering

Da interviewene danner grundlaget for min analyse, har jeg valgt at transskribere dem alle in extenso. Ifølge Kvale bør der dog altid ske en redigering fra tale til tekst, da *"man overser talesprogets og skriftsprogets forskellige retoriske former ved konstruktion af ordrette interviewudskrifter med trættende gentagelser, fyldord og uafsluttede sætninger"* (Kvale 2004:248). Da fire af informanterne fortæller deres historie for første gang har jeg dog valgt at medtage eksempelvis "øhh" og "altså", da det viser at informanterne taler sig frem til pointer i løbet af interviewet.

Alle informanterne modsatte sig af forskellige årsager, at jeg vedlægger de transskriberede interviews. Jesper debuterede i prostitution, da han var 15 år gammel. Han fortæller: *"altså det er jo kriminelt når man er så ung, men det vidste jeg jo ligesom godt, så det. Altså jeg føler da, at jeg er ligeså skyldig som de er. Altså, altså du må virkelig love mig at du aldrig viser det her interview til nogen som helst"* (Jesper). Jespers følelse af at have været en del af noget kriminelt er altså én af årsagerne til, at han modsatte sig, at jeg vedlægger de transskriberede interviews. De andre informanter forklarer, at de er bange for at blive genkendt. Jeg har derfor kun noteret i parentes, hvem af de seks (anonymiserede) informanter, der udtaler sig, når jeg refererer/citerer fra transskriptionerne.

### 3.2.2 Kodning

I henhold til mit fænomenologiske udgangspunkt søgte jeg nogle kodningsprocedurer, hvor empirien er styrende for analysetemaerne. Jeg blev her inspireret af Grounded Theory, som primært bygger på data og sekundært på allerede eksisterende teori (Søndberg 2005:12). Kodningsprocessen starter med en åben kodning, hvor alle dele i interviewteksterne identificeres

og benævnes (Strauss & Corbin 1990:61ff). Anden del af kodningsprocessen benævnes den aksiale kodning, hvor der foregår en kodifikation omkring centrale kategorier. Sammenhængene findes i kategorierne, der som ramme understøtter og styrer kodningen. Dette kan bruges til at finde mønstre og sammenhænge i teksterne i forbindelse med den aksiale kodning. Gennem en selektiv kodning identificeres til sidst kernekategorien (Strauss & Corbin 1990:96ff).

Ovenstående er et ideal for kodningsprocedurerne, som er meget omfattende. Jeg er inspireret af disse kodningsprocedurer, men har ikke fulgt dem slavisk. Henning Olsen påpeger da også at *"selvom Grounded Theory-kodeprocedurer kun anvendes konsekvent i få kvalitative undersøgelser, er mange inspireret heraf"* (Olsen 2002:81).

Jeg har bestræbt mig på at følge kravet om at være i konstant dialog med data gennem kodningen, og gennem flere led i kodningsprocessen fandt jeg frem til mønstre i informanternes fortællinger. Dette ledte mig frem til projektets kategorier, som vil udgøre temaerne før den første del af analysen (kapitel fem). Det er ikke min hensigt at generere en ny teori, men ny *viden* om mandlige prostituerede, hvorfor jeg har fravalgt den selektive kodning. Undersøgelsen har derfor ikke nogen kernekategori, som samlet redegør for sammenhængene i det empiriske materiale. I henhold til kodningsprocedurerne, foreskrevet indenfor Grounded Theory, er det først efter kodningen af data, at jeg har udvalgt relevant litteratur, der kan perspektivere de empiriske fund. Da jeg har arbejdet med så åben en tilgang som muligt til mine data, kan min kodning betegnes som induktiv (Olsen 2002:111).

### **3.3 Ethiske overvejelser**

Jacobsen et al (2002:239) påpeger, at de etiske aspekter er særlig vigtige, når man studerer potentielt marginaliserede grupper. Jeg har løbende gennem processen været tvunget til at reflektere over og tage stilling til forskellige etiske aspekter i forhold til både de informanter jeg endte med at interviewe, dem jeg chattede med – og dem, der afslog interviews.

På homospot.dk var de potentielle informanter logget ind for at skaffe kunder. Dette kan være en medvirkende årsag til, at der var mange, der tilbød at mødes med mig, hvis jeg ville betale dem for det. Dette afslog jeg dog, fordi jeg finder det etisk forkert at betale nogen for at fortælle så

personlig en historie. Desuden vurderede jeg, at det kunne influere på deres historier, at de havde modtaget penge for at fortælle den, hvilket ville svække dataenes validitet. Derudover var der én, der tilbød, at jeg kunne "observere" ham sammen med en mandlig kunde – til gengæld ville han give mig et interview. Principielt synes jeg det var en mulighed for unikke data i forhold til observation af interaktion mellem den prostituerede og kunden. Jeg afslog dog tilbuddet, da jeg vurderede, at jeg ville indgå som en del af ydelsen, hvilket jeg ikke ville bryde mig om. Desuden vurderede jeg igen, at det ville svække dataenes validitet, at informanten havde modtaget en "ydelse" (mig som tilskuer) for at deltage i et interview.

En del af brugerne på homospot.dk ønskede ikke fokus på mandlig prostitution. Simon sagde eksempelvis inden interviewet: *"Jeg er sgu ikke interesseret i, at der pludselig skal en masse kloge folk til at blande sig i det, men du skriver vel alligevel, hvad enten jeg fortæller dig noget eller ej"* (Simon). Et af de centrale etikperspektiver er således legitimeringen af forskerens vidensinteresse. Jeg mener, at jeg som undersøger har et ansvar for at opsøge viden om mandlig prostitution, da jeg anser den som værdifuld og nødvendig – samtidig har jeg også et ansvar for at opnå denne viden på ordentlig og ansvarlig vis. Her mener jeg, at mit fænomenologiske udgangspunkt, dvs. min ambition om at producere viden om mændenes egne oplevelser af deres prostitution – legitimerer min indtrængen i feltet. Samtidig legitimeres min undersøgelse ved, at der eksisterer et akut behov for viden om mandlige prostituerede, hvilket gør det særdeles vanskeligt at tage beslutninger om, hvorvidt der skal iværksættes sociale indsatser ift. gruppen, og i så fald hvilke.

### **3.4 Kvalitetsvurdering**

Ifølge antropologen Kirsten Hastrup (2003:29) står og falder enhver videnskabs troværdighed med de metodiske procedurer og overvejelsers gennemsigtighed. Mit speciale er således ikke blot en undersøgelse af mandlig prostitution men også en fortælling om, hvordan jeg når frem til mine konklusioner. I de følgende afsnit vil jeg vurdere undersøgelsens kvalitet og rækkevidde med udgangspunkt i Kvaales (2004) kriterier for vurdering af kvalitative analyser. Der er ikke konsensus om definitionen af begreberne *reliabilitet*, *validitet* og *generaliserbarhed*, indenfor den kvalitative forskning, og begreberne afvises sågar af nogle forskere (Olsen 2002:143f). Da jeg har valgt at



benytte Kvaes forståelse af de tre begreber, indledes hvert afsnit med en definition af hvert begreb ud fra Kvaes optik.

### **3.4.1 Reliabilitet**

Ifølge Kvale (2004:231) vedrører reliabilitet forskningsresultaternes konsistens, som bl.a. kan øges via interview- og transskriptionspålideligheden. For at gøre de metodiske procedurer transparente har jeg i dette kapitel redegjort for mine metodiske valg og fravalg. Det vil pba. dette være muligt for andre at se, hvordan mine resultater er fremkommet og herudfra vurdere resultaternes pålidelighed. Der er derimod ingen garanti for, at andre forskere med samme problemstilling og metodiske design vil finde de samme resultater som mig, da interviewenes særegenhed og dermed de fremkomne data er opstået i interaktionen mellem informanterne og mig.

Undersøgelsens reliabilitet er dog på visse områder svækket, idet jeg ikke har mulighed for at vedlægge mine chatsamtaler eller de transskriberede interviews som bilag. Jeg måtte garantere de informanter, jeg interviewede, at ingen andre end mig hørte interviewet igennem eller så transskriptionerne, mens det ikke er muligt at gemme chatsamtaler på homospot.dk. For at få adgang til viden om mænd i prostitution har det været en præmis for mig at mine data ikke kan vedlægges. Jeg håber, at mine metodiske procedurer fremstår transparente, samt at de mange citater i undersøgelsen kan kompensere for de manglende bilag og dermed øge undersøgelsens reliabilitet.

### **3.4.2 Validitet**

Validitet omhandler gyldigheden af den producerede videnskabelige viden, dvs. om forskeren er i stand til at sige noget gyldigt om sit undersøgelsesfænomen. Ifølge Kvale (2004:236f) bliver forskerens håndværksmæssige kunnen og troværdighed det væsentlige, og validiteten øges dels ved at sikre overensstemmelse mellem de valgte metoder, dels ved en kritisk tilgang til egen analyse.

Jeg mener, at der er god overensstemmelse mellem min problemstilling, design og strukturering af de kvalitative data og mit valg af analysestrategi, som præsenteres i det følgende afsnit. Jeg ønsker at undersøge informanternes prostitutionsadfærd samt hvordan de håndterer prostitutionen psykisk og socialt. For at sikre mig at jeg indfangede *deres* beskrivelser og forklaringer, har jeg ladet empirien vise mig vej til analysetemaerne vha. en induktiv kodning. Det er dog vigtigt at understrege, at det altid er muligt at fortolke data på en anden måde end jeg har gjort, hvilket betyder, at andre sandsynligvis ville kunne tolke en anden mening ud af min empiri (Kvale 2004:239). Da forskere indenfor samme paradigme som mig, dvs. den fænomenologisk-hermeneutiske forskningstradition anerkender de samme metodologiske grundregler som mig, skulle der dog gerne opstå intersubjektivitet, dvs. at de verificerer min metodologiske fremgangsmåde på trods af, at de muligvis ville tolke min empiri anderledes end jeg har gjort.

Lautrup & Heindorf (2003:28) påpeger, at data indsamlet via chatsamtaler er mindre valid end kvalitative interviews, bl.a. pga. usikkerheder ift. om personen, man chatter med, er den, han udgiver sig for at være. Dette er imod min forståelse. Jeg mener, jf. Coomber, at internettet har sin styrke ift. at nå grupper af mænd, der aldrig ville have ladet sig interviewe face-to-face – og at disse personer måske har lettere ved at fortælle deres "historie", end de ville have haft ved et møde face-to-face.

Jeg har forsøgt at sikre datavaliditeten både under og efter hvert interview. Under interviewet stillede jeg meningsafklarende spørgsmål til informanterne, efter at de havde fortalt deres historie. Efter hvert interview har jeg nedskrevet de observationer og indtryk jeg fik sammen med hver informant. Dette ligger i forlængelse af Kvales anbefalinger, idet han påpeger, at transskriptionen fra tekst til tale betyder, at *"opmærksomheden retter sig mod det formelle, registrerede sprog, og de empatisk oplevede, levede betydninger i den oprindelige samtale svinder bort"* (Kvale 2004:169). Jeg har løbende forholdt mine analyser af informanternes udsagn til hele transskriptionen samt mine observationer af informanten for at sikre undersøgelsens validitet. Desuden har jeg flere gange talt i telefon med fire af informanterne, hvor jeg har forholdt dem til min analyse af deres fortællinger. På denne måde fik de mulighed for at kommentere og evt. korrigere mine analyser. Da informanterne ikke har haft indvendinger mod min brug af deres udsagn, vil jeg argumentere for, at validiteten og brugen af den indsamlede empiri er høj, og at jeg derfor er i stand til at sige noget gyldigt om mit undersøgelsesfænomen. Desuden har jeg aftalt

med alle de interviewede informanter at sende det færdige speciale, hvilket også forpligter mig til at kunne stå inde for mine fortolkninger af deres udsagn i projektet.

Jeg har dog gjort mig overvejelser om, hvorvidt validiteten på visse punkter kan være svækket. Ingen af informanterne har tidligere deltaget i et interview, hvilket betyder, at jeg flere gange var nødt til at stille spørgsmål midt i interviewet. Dette udfordrer mit fænomenologiske ideal, samt mit ønske om at lave *small narratives*, og jeg er bevidst om, at min forforståelse kan spille en rolle, ift. de spørgsmål jeg stillede i interviewsituationen. Desuden kan min interaktion med Dennis og Peter være påvirket af, at de forsøgte at imponere mig, hvilket kan påvirke de fremkomne data.

Jeg mener, at det er lykkedes mig at inspirere informanterne til en åben og ærlig fortælling om deres prostitution, hvilket vil fremgå af den følgende analyse – men jeg er opmærksom på, at min fænomenologiske tilgang til mødet med informanterne betyder, at jeg kun har indfanget det, de er bevidste om. Jeg vurderer således, at mine data er gyldige ift. mit undersøgelsesfænomen, men jeg er opmærksom på, at jeg ikke har kunnet indfange eksempelvis fortrængninger eller strategisk handling.

### **3.4.3 Generaliserbarhed**

Analytisk generalisering indebærer en vurdering af, hvorvidt undersøgelsens resultater kan "*være vejledende for, hvad der kan ske i en anden situation*" (Kvale 2004:228). Projektets generaliserbarhed afhænger således af, hvorvidt min empiri kan danne grundlag for en analytisk generalisering af prostitutionsadfærd samt psykisk og social håndtering af prostitution blandt danske mænd.

I Grounded Theory vægtes analytisk generaliserbarhed højt (Strauss & Corbin 1990; Søndberg 2005), og den er primært afhængig af, hvorvidt der er opnået teoretisk mætning. Det betyder, at nyttilkommen empiri og dermed fortsat analyse, hverken bidrager til yderligere udvikling af en kernekategori, andre kategorier eller kategorielle sammenhænge (Olsen 2002:129f). Ud fra min empiri har jeg fundet forskellige kategorier, der viser mine informanters prostitutionsadfærd og antallet af nye kategorier svandt for hvert interview, jeg kodede. I mit tilfælde ville analytisk generalisering betyde, at et nyt interview ikke ville kunne bidrage med nye perspektiver på danske

mænds prostitutionsadfærd. Jeg er dog kun inspireret af Grounded Theory i forbindelse med kodningen af mine data, og har ikke bestræbt mig på at opnå et mættet materiale, dvs. at indsamle data nok til at kunne udtale mig om alle de former for prostitutionsadfærd, der eksisterer blandt danske prostituerede mænd.

Da min søgning efter informanter hurtigt afgrænsede sig til internettet har jeg ufrivilligt selekteret informanterne. Loader benytter begrebet "cyberspace divide" (Loader 1998), hvilket henviser til, at det kræver nogle ressourcer dels at have adgang til internettet, dels at navigere på internettet. Det betyder, at der er en risiko for, at "sortere" de dårligst stillede prostituerede fra. Jeg har dog søgt blandt en potentielt meget bred gruppe, da de fleste har adgang til internet i Danmark, men jeg er opmærksom på, at f.eks. prostituerede hjemløse, højest sandsynligt ikke har adgang til internettet og derfor ikke i så høj grad har været en del af min søgning.

Samtidig fortalte flere af dem jeg chattede med på homospot mig, at de fleste af dem, der annoncerer via gayromeo.com og salgsex.dk lever af deres prostitution, hvorimod hovedparten af de prostituerede, der rekrutterer kunder via homospot, kun sælger sex lejlighedsvis. Alt i alt betyder det, at mit materiale ikke er analytisk generaliserbart, dvs. at jeg ikke kan udtale mig om prostitutionsadfærd blandt *alle* prostituerede danske mænd, men at jeg i stedet kan udtale mig om nogle tendenser blandt danske mænd, der lejlighedsvis sælger sex via internettet.

### **3.5 Analysestrategi**

Mens der indenfor kvantitativ forskning anvendes standardiserede analysemetoder, findes der ikke alment anerkendte forskrifter for gennemførelse af kvalitative analyser. Kravet om eksplicitering af analysestrategier er derfor fremherskende (Olsen 2002:110), hvorfor jeg i det følgende redegør for min analysestrategi. Laila Launsø og Oluf Rieper (1995:143) påpeger, at forskere i bearbejdningen af kvalitative data, kan arbejde på tre fortolkningsniveauer. Inspireret af deres model vil jeg klargøre, hvornår jeg arbejder på hvilket fortolkningsniveau.

### 3.5.1 Induktiv databearbejdning

Ifølge Launsø & Rieper (1995:144) er ét fortolkningsniveau *den interviewedes selvforståelse*, dvs. at forskeren beskriver og sammenfatter de sammenhænge, den interviewede selv formulerer. I min databearbejdning arbejder jeg på dette fortolkningsniveau. Da jeg koder efter principperne i Grounded Theory, er der principielt åbent for alle temaer i analysen, hvorfor min opgave i forbindelse med kodningen har været, at skabe en sammenhæng i materialet, uden at kvantificere det. Lars Uggerhøj argumenterer for, at kravene til kodningsprocedurerne inden for Grounded Theory kan betyde, at kun "kvantitativt" opgjorte data har videnskabelig værdi, hvilket skyldes den gennemgribende analyse og nedbrydning af data (Uggerhøj 1995:207). I min kodning arbejder jeg med at skabe sammenhænge ud fra de interviewedes egne forklaringer, men Launsø & Rieper (1995:144) påpeger, at dette kan gøres *både* på langs og på tværs. Udover at skabe sammenhænge på tværs af informanternes fortællinger har jeg også bestræbt mig på at give plads til et tema, hvis der kredses meget om det i én fortælling. Derfor har jeg mulighed for både at gå i dybden med et enkelt interview for at fastholde sammenhængen i den enkelte historie, som afgørende for en forståelse af mændenes adfærd og handlen som kompleks, samt for at sammenligne historierne på tværs, hvilket viser den tværgående heterogenitet blandt mandlige prostituerede. På denne vis formidler jeg både informanternes fortællinger på langs og på tværs, og jeg imødekommer således Uggerhøjs kritik af kodningsprocedurerne i Grounded Theory.

En Grounded-Theory inspireret tilgang til empirien er særlig relevant på et uudforsket felt, hvilket gør metoden særdeles relevant for mig. Jeg har dog fravalgt en rent induktiv analyse, da jeg mener, at man kan stille spørgsmålstejn ved, hvorvidt der reelt er tale om nogen analyse, hvis jeg udelukkende refererer fra interviewene uden analytisk refleksion. Det er således udelukkende i *kodningen* af data, at jeg arbejder på dette fortolkningsniveau. Via min induktive kodning skaber informanternes fortællinger således temaerne for dataanalysen, og jeg har bestræbt mig meget på at anvende transskriptionerne, så informanterne føler, at jeg er loyal overfor dem i min fremstilling af dem. Konkret vil jeg gøre dette ved at lade informanternes fortællinger træde tydeligt frem via mange citater. Jeg forbeholder mig dog også som undersøger ret til at analysere og fortolke fortællingerne ud fra eksisterende teori via en abduktiv dataanalyse. Dette uddybes i det følgende.

### 3.5.2 Abduktiv dataanalyse

Abduktion sigter mod at udvikle og begrunde en hypotese for at forklare et empirisk resultat. Tyngdepunktet indenfor abduktion er hverken på teorien eller empirien, men netop imellem de to (Thagaard 1998:174,178). Det betyder, at der konstant finder en vekselvirkning sted, mellem empiri og teori, hvilket ligger i tråd med min hermeneutiske tilgang til undersøgelsens analyse. I fortolkningen og diskussionen af de empiriske fund arbejder jeg således med et dialektisk forhold mellem teori og empiri. Da en deduktiv analyse ikke er mulig på et uudforsket felt som mandlig prostitution, og da jeg ikke har ambitioner om at modificere eller udvikle ny teori, som en rent induktiv tilgang sigter mod, er en abduktiv analysestrategi oplagt til at besvare min problemstilling.

Jeg har valgt at lave en todelt analyse, hvor jeg i første del af analysen løbende forholder mine empiriske fund til eksisterende undersøgelser om prostitution. I anden del af analysen vil jeg diskutere de empiriske fund i forhold til tværgående teoretiske perspektiver. Således vil jeg via samspillet mellem teori og empiri forsøge at skabe ny viden om mandlig prostitution. Denne tilgang til meningsfortolkning betragtes indenfor hermeneutikken som den hermeneutiske cirkel (se afsnit 2.2). Dette er i princippet en uendelig proces, og der findes ikke nogle almengyldige metodiske procedurer for, hvornår processen slutter.

Abduktive analysestrategier stiller derfor krav til forskerens kreativitet og intuition, og man kan således sige, at det frugtbare ved den abduktive analysestrategi – netop samspillet mellem teori og empiri – også er det vanskelige, idet der ikke foreligger nogle procedurer for denne proces. Af de følgende afsnit fremgår det, hvordan jeg har valgt at gå frem.

### 3.5.3 Første del af analysen – ”commonsense” fortolkning

I denne del af analysen arbejder jeg på det andet fortolkningsniveau, som Launsø & Rieper (1995:144) kalder *forskerens common sense fortolkning*. De påpeger, at forskeren på dette fortolkningsniveau træder i forgrunden. Hun kan inddrage en bredere forståelsesramme, end den de interviewede selv har gjort samt forholde sig mere eller mindre kritisk til de interviewedes selvforståelse. En kritisk common sense fortolkning kan således udvide eller berige de interviewedes selvforståelse. Mens informanternes fortællinger har ført mig til de udvalgte

temaer, vil jeg i denne del af analysen analysere deres fortællinger ved at fremhæve passager der afviger fra de eksisterende undersøgelser om prostituerede kvinder og mænd, ligesom jeg fremhæver de udsagn, der ligger i forlængelse af eksisterende undersøgelser. På samme vis diskuterer jeg informanternes fortællinger i forhold til hinanden.

Jeg er inspireret af en kombination af en temacentreret og en personcentreret analysetilgang i første del af analysen og opbygningen af denne. Den temacentrerede analysetilgang muliggør en direkte sammenligning af informanternes fortællinger ift. temaer. Den personcentrerede analysetilgang lader den enkelte historie stå for sig selv i forsøget på at indfange helhedsperspektivet i fortællingen, dvs. at man kan studere sammenhænge mellem de forskellige temaer, informanten fremhæver, indenfor samme analyseenhed (Thagaard 1998: 125ff; 162). I henhold til mit ønske om at lade empirien stå stærkt, har jeg i min databearbejdning, som tidligere nævnt, været meget opmærksom på både at vægte de enkelte historier og sammenhængene i disse. Ved at kombinere en temacentreret og en personcentreret analysetilgang får jeg mulighed for *både* at fremhæve ligheder og forskelligheder mellem informanterne i forhold til de enkelte temaer, men også de ambivalenser, jeg ser i de enkelte interviews. Herigennem kan jeg som tidligere nævnt både analysere på langs og på tværs.

### **3.5.4 Anden del af analysen – samlet teoretisk perspektivering**

I denne del af analysen arbejder jeg på det tredje fortolkningsniveau, som Launsø & Rieper (1995:144) kalder *forskerens teoretiske fortolkning*. Teorier og begreber er ifølge Launsø & Rieper redskaber til at forklare og forstå de tilstande, vi ønsker at undersøge. De påpeger, at "*med teorier abstraherer vi, dvs. vi forenkler og komprimerer. Gennem en teori kan vi formidle et fortolket ekstrakt eller en essens af det undersøgte*" (Launsø & Rieper 1995:65).

I min anden analysedel har jeg valgt at lave en tværgående teoretisk perspektivering af mine empiriske fund fra den første analysedel, dvs. at informanternes fortællinger perspektiveres i forhold til eksisterende teorier. Styrken ved at kombinere en person - og temacentreret analyse med en tværgående teoretisk perspektivering er, at jeg ud fra det valgte teoretiske perspektiv kan analysere flere temaer samtidig. Min ambition er derfor at trække analysen et teoretisk niveau op

i denne analysedel, idet jeg vil forsøge at sætte informanternes fortællinger ind i en teoretisk ramme.

Efter at have kodet min empiri har jeg udvalgt og sammenbragt en række teorier ud fra en vurdering af, hvad der bedst kunne belyse informanternes fortællinger teoretisk. Jeg har valgt at inddrage følgende teorier: Maurice Merleau-Pontys kropsfænomenologi, Aaron Antonovskys mestringsteori, Howard S. Beckers afvigelsessociologi, samt Lorentzen & Ekenstams maskulinitetsteori. Teorierne vil først blive udfoldet i forbindelse med anvendelsen heraf.

### **3.5.5 Sammenfatning**

Jeg ønsker at lade informanternes *egne* forklaringer stå stærkt i analysen, men samtidig ønsker jeg at analysere dem i forhold til eksisterende undersøgelser og teori, og derfor mener jeg, at kombinationen af en induktiv databearbejdning og en abduktiv dataanalyse er den bedste til at besvare min problemformulering. I henhold til min problemstilling er det min ambition at give et nuanceret billede af, hvordan mændene forklarer deres prostitutionsadfærd samt hvordan de håndterer prostitutionen psykisk og socialt. Dette vil jeg gøre ved at arbejde på tre fortolkningsniveauer. Første fase består i en induktivt orienteret databearbejdning, således at informanternes egne forklaringer skaber grundlaget for temaerne i analysen. Den efterfølgende dataanalyse er todelt. Først analyserer jeg informanternes fortællinger ift. eksisterende undersøgelser om prostitution, hvorefter de empiriske fund sættes ind i en teoretisk ramme i anden del af dataanalysen. Jeg vil således bestræbe mig på, gennem disse forskellige fortolkningsniveauer, at skabe en helhedsforståelse af de empiriske data.



## 4. Præsentation af informanter

I dette kapitel præsenteres undersøgelsens informanter. Deres fortællinger udgør det primære grundlag for den efterfølgende analyse.

### 4.1 Præsentation af Peter

Peter er 23 år, single og bor alene i en lejlighed på Sjælland. Han blev student på en gymnasial uddannelse i sommer, og leder efter en læreplads. Peter er biseksuel og var sammen med en mand første gang som 17-årig. De næste par år havde han fra tid til anden sex med mænd, inden han som 19-årig fik sin debut i prostitution. Han lever ud fra devisen om, at man skal prøve alt mindst én gang, mens man lever. Udover at sælge sex har han således også erfaringer fra sexklubber, sex med transvestitter, trekant, etc. Han ville gerne sælge sex til kvinder men har ikke fornemmelsen af, at kvinder køber sex. Peter fortæller, at han udlever dele af sin seksualitet gennem prostitution, men han fortæller også, at prostitution er en let måde at tjene penge på, hvilket har været en væsentlig årsag til, at han er fortsat, da han som studerende ikke har haft særlig mange i forvejen de sidste par år.

Det er meget forskelligt, hvor ofte Peter sælger sex, det kan variere fra to gange om ugen til én gang hvert halve år. Han fortæller, at pauserne skyldes at han ikke har haft tid, eller at han har haft kærester. De perioder hvor Peter har haft mange kunder, er således typisk i ferier og når han har været single. Når han har haft kærester, har Peter aldrig prostitueret sig.

Peter har ikke fortalt til nogen, at han har været sammen med en mand eller at han har prostitueret sig, ligesom han heller ikke har fortalt nogen, at han har været i sexklub. Peter fortæller, at han ikke har oplevet noget dårligt i forbindelse med prostitution, og at han ser prostitution som et led i en række seksuelle eksperimenter, som han sagtens vil kunne slette fra sin hukommelse, hvis han får en kæreste. Han vil ikke fortælle en eventuel kæreste om sine erfaringer, da han mener, at hun ikke vil kunne håndtere den viden.

## 4.2 Præsentation af Jesper

Jesper er 22 år og bor i en større provinsby i Jylland med begge sine forældre og sin søster. Han fortæller, at han har et godt forhold til sine forældre og beskriver sin familie som "en ganske almindelig kernefamilie". Jesper har afsluttet en gymnasial uddannelse med et højt gennemsnit og har søgt ind på universitetet med start august 2009. Jesper fandt ud af som 11-årig, at han er homoseksuel, og det fortalte han til sine forældre, da han var 16. Trods Jespers nervøsitet for "at springe ud" accepterede hans familie og venner hurtigt hans seksualitet. Jesper loggede som 15-årig ind på hjemmesiden "ofir.dk", som er et kendt site for salgssex. Her blev han tilbudt 2000 kr. for at modtage oralsex, hvilket han accepterede. Siden har han solgt sex regelmæssigt, dvs. mindst en gang om ugen – i perioder flere gange dagligt. Jesper sælger kun sex til mænd men fortæller, at kunderne har været i alle alderskategorier – den yngste midt i 20'erne, den ældste midt i 60'erne. Prostitutionen har ændret Jespers liv meget. Han fortæller, at han har fået depressioner, angstanfald, lavt selvværd og har mistet mange af sine venner. Desuden er han meget flov over, at han prostituerer sig, så han har ikke fortalt det til nogen, og kunne ikke forestille sig at fortælle om det til en kommende kæreste. Jesper vil meget gerne stoppe i prostitution men kan ikke se, hvordan han skal ændre sit liv.

## 4.3 Præsentation af Dennis

Dennis er 27 år, opvokset sammen med sin mor og lillesøster i København. Dennis fortæller, at hans mor altid har sat sine egne behov til side for ham og hans søster. Sin far har han aldrig haft kontakt til. Han har ingen uddannelse og har hele sit liv kun arbejdet sort. Dennis debuterede i prostitution som 12-årig, da han opsøgte ældre mænd i Ørstedsparken i København, som er kendt for at være en park, hvor homoseksuelle mænd mødes og har tilfældig sex med hinanden, ligesom der foregår en del prostitution. Han fortæller, at han altid har været grænsesøgende, ikke bare i forhold til det seksuelle men i alle aspekter af livet. Da han startede i prostitution, var han allerede begyndt at stjæle, drikke og ryge hash med sine venner. Siden har kriminaliteten udviklet sig, så Dennis har adskillige røverier og voldsepisoder bag sig, og han har siddet i fængsel flere gange.

Han fortæller, at en del af hans venner er rockere, og langt de fleste af hans venner er kriminelle.

Dennis siger om sig selv:

*"Jeg ved ikke, om jeg er psykopat eller ej, fordi. Altså det tror jeg ikke, jeg er, fordi jeg er altid sød mod min mor, behandler min familie godt, og venner sørger jeg altid for og sådan nogle ting ikke. Men alligevel jeg er bedøvende ligeglad, om de alle sammen døde i morgen på en eller anden måde. Så jeg ved ikke, om det bare er fordi jeg er lidt mere følelseskold end andre mennesker – og det irriterer mig også lidt"* (Dennis).

Tidligere prostituerede Dennis sig i perioder ofte, men nu gør han det ca. en gang om måneden. Han fortæller, at han udelukkende gør det, fordi han synes, det er frækt, og fordi han tænder på at tilfredsstille andre. Han har meget få grænser og har solgt sex både til kvinder og mænd. Han har også af og til købt sex af kvinder. Dennis har fortalt alle sine kærester, at han sælger sex og har også fortalt det til nogle af sine veninder, men han har ikke fortalt nogle af sine venner eller sin familie om sine prostitutionserfaringer.

#### **4.4 Præsentation af Phillip**

Phillip er 26 år og har en lang videregående uddannelse. Han er opvokset i en meget velstående familie nord for København, hvor han har boet sammen med sine forældre og sine to søskende, indtil han kom på kostskole som 14-årig. Phillips far har arbejdet rigtig meget og ofte været væk fra familien i uger af gangen. Moderen er hjemmegående. Hun har problemer med at styre sit alkoholforbrug og er ofte deprimeret. Om sin opvækst fortæller Phillip:

*"Min far så vi aldrig. Og min mor hun røg jo bare ind og ud af nerveklinikker, så det var altid Fru Petersen, der passede os. Hun var også rigtig sød til gengæld. Men det der med at vokse op på den rigtige adresse, det er altså ikke altid så fedt, som det ser ud"* (Phillip).

Efter at have afsluttet en gymnasial uddannelse levede Phillip af at være model, hvilket i en årrække bragte ham verden rundt, og som betyder, at han i dag er en særdeles velstående mand. Som model og som en del af "overklassen" har han således været et kendt ansigt i "jetset"-miljøet i København og andre europæiske storbyer. Phillip vidste tidligt, at han var homoseksuel, og det har han aldrig lagt skjul på. Han har primært haft faste kærester og fortæller, at han ikke har haft behov for at leve et vildt og eksperimenterende liv.

I 2007 sker der dog noget, som kommer til at ændre Phillips liv radikalt. Han mister sin kæreste gennem 4 år i en ulykke. Phillip føler skyld over ulykken og får efterfølgende en dyb depression. Ifølge Phillip er de psykiske smerter så voldsomme, at han føler sig nødsaget til at påføre sig selv en fysisk smerte for at kunne udholde at leve. Det betyder, at han starter i prostitution, og han har nu prostitueret sig jævnligt i et år. Phillip prostituerer sig flere gange om ugen til mænd – nogle uger hver dag. Phillip forklarer, at han ikke har brug for pengene, og at han på ingen måder bryder sig om hverken kunderne eller sexen, men at han føler, at han har brug for at straffe sig selv. Phillip har ikke fortalt til nogen, at han prostituerer sig.

#### **4.5 Præsentation af Simon**

Simon er 21 år og har boet i København hele sit liv sammen med sin mor og lillesøster. Simon fortæller, at hans mor har været den vigtigste person i hans liv, men at han aldrig har haft kontakt til sin far. Simon har færdiggjort en gymnasial uddannelse og tager et sabbatår inden han vil læse på universitetet. Simon blev introduceret til prostitution som 13-årig, da han blev tilbudt penge for en seksuel ydelse af en bekendt. Han havde adskillige gange sex med manden efterfølgende. Simon er biseksuel – han har kun kvindelige kærester, men har også sex med mænd uden at få penge for det. Han beskriver sig selv som grænsesøgende og havde sin seksuelle debut som 11-årig. Simon fortæller, at han primært prostituerer sig, når han mangler penge, og fortæller, at han *kun* gør det for pengenes skyld. Han har ikke fortalt til nogen, at han prostituerer sig, da han synes det er flovt, og da han er sikker på, at hans omgivelser vil tage afstand fra hans prostitution. Han fortæller, at han har mange venner, som han ofte ser.

## Analyse

De følgende tre kapitler udgør undersøgelsens analyse. I kapitel fem "prostitutionsadfærd" og kapitel seks "håndtering af prostitutionen psykisk og socialt" analyseres informanternes fortællinger i forhold til eksisterende litteratur om prostitution. I kapitel syv "samlet teoretisk perspektivering" laver jeg en tværgående teoretisk diskussion af mine empiriske fund fra kapitel fem og seks i forhold til udvalgte teoretiske perspektiver. Som det fremgik af min analysestrategi (se afsnit 3.5) arbejder jeg i de første to kapitler af analysen på *det andet fortolkningsniveau*, mens jeg i den teoretiske perspektivering arbejder på *det tredje fortolkningsniveau*.

## 5. Prostitutionsadfærd

I dette kapitel vil jeg undersøge, hvordan informanterne beskriver deres prostitutionsadfærd. Kapitlet er inddelt i temaerne 'grænseafprøvning', 'alder', 'penge', 'bekræftelse', 'den fraværende far', 'homoseksualitet og prostitution', 'homoseksuelle minoritetsdanskere', 'kunderelationen' og 'grænser i kunderelationen og 'vold i kunderelationen'. Temaerne er kategorier, som jeg har kodet ud af empirien. Som de mange temaer indikerer, fremgår det af informanternes fortællinger, at deres prostitutionsadfærd må forstås som kompleks, og den kan derfor ikke begribes ud fra et enkelt tema.

### 5.1 Grænseafprøvning

Flere af informanterne beskriver retrospektivt deres start i prostitution som en kombination af seksuel nysgerrighed samt et behov for at søge og afprøve grænser. Dennis debuterede i prostitution som 12-årig. Han fortæller:

*"jeg startede med at drikke allerede som 12-årig, hvor vi startede med at feste, fordi vi har altid været sådan nogle vilde unge eller hvad det hedder. Altså vi stjal jo allerede dengang og røg hash og sådan nogle ting. Og altså, da jeg var lille, så har jeg altid fået at vide, at man skulle passe på med at gå ind i den der H. C. Ørstedes Park. Men det er jo klart, at så blev jeg nødt til at tjekke det ud og se hvad det var.*

*Så tog jeg så derind også fordi det var noget forbudt noget (...) Og så startede det så med, at jeg bare gik igennem og ikke søgte noget specielt, men så kom der så en mand og tilbød mig penge for at tage tøjet af, mens han spillede den af" (Dennis).*

Simon forklarer:

*"Jamen altså, jeg var sgu tidligt ude. Altså jeg havde jo sex første gang som 11-årig, ikke. Og jeg begyndte tidligt på at drikke og du ved, jamen prøve forskellige ting af. Jeg var bare simpelthen så nysgerrig på det hele, tror jeg. Nok især det der lå lidt på kanten" (Simon).*

Som citaterne viser, beskriver Simon og Dennis begge to sig selv som nysgerrige og grænsesøgende, hvilket de indirekte kobler til, at de også fattede interesse for prostitution.

Ingen af de eksisterende undersøgelser tematiserer, at unge mænd starter i prostitution som et led i generelt grænsesøgende adfærd. Det påpeges, at prostitution oftest må ses enten primært som et led i seksuelle eksperimenter eller som et behov for penge (Bechmann-Jensen 1997; Bruun-Larsen et al 2001; Dahl et al 1992; Lautrup & Heindorf 2003). Som ovenstående viser, var Simon og Dennis også *generelt* grænsesøgende unge mennesker, hvorfor prostitution må ses som én af mange grænser, de afprøver.

Jesper var 15 år da han debuterede i prostitution. I forlængelse af eksisterende undersøgelser forklarer han, at han var seksuelt nysgerrig: *"altså det var også for at eksperimentere samtidig, altså jeg var meget meget nysgerrig (...)og så tænkte jeg, at så var det da fedt at få penge samtidig for det"* (Jesper).

Jesper, Simon og Dennis fortæller alle tre, at det var tilfældigt, at de pludselig solgte sex. Deres fortællinger indikerer dog, at dette kan nuanceres. Simon fortæller, jf. ovenstående, at han er grænsesøgende og især drages af "det der ligger på kanten". Dennis opsøgte selv Ørstedsparken, fordi det var forbudt. Alligevel forklarer han: *"da anede jeg jo SLET slet ikke på det tidspunkt, at jeg fik tilbudt penge, hvad det var for noget, så jeg sagde bare ja, og så skete det bare"* (Dennis). På trods af at han forklarer sin start i prostitution som tilfældig, fortæller Dennis, at indtjeningen gav ham status i hans omgangskreds, og at *"det var fedt at være den, der havde pengene"* (Dennis). Også Jesper er selv aktivt opsøgende, første gang han prostituerer sig. Han logger på et chatsite på internettet, men fortæller, at *"pludselig var der én der tilbød mig 2000 kr. for et blow. Det havde jeg virkelig overhovedet ikke regnet med. Jeg loggede kun på for sjov"* (Jesper). Dahl et al

(1992:168) påpeger: *"Det er ofte bedre i overensstemmelse med begge parter selvopfattelse at de ikke har været aktivt opsøgende i forhold til hinanden, men at de mere eller mindre "uskyldigt" modtog et tilbud, som de så accepterede"*. Som jeg vil komme ind på senere, er informanterne flove over, at de prostituerer sig, hvilket kan være én af årsagerne til, at de forklarer deres debut i prostitution som tilfældig.

Peter var 19-20 år da han debuterede som prostitueret. Han forklarer: *"Jeg elsker at eksperimentere og lege når jeg er single. Og jeg har det simpelthen sådan, at man skal prøve alting mindst én gang mens man lever. Når man er single, så prøver man alting alt muligt mærkeligt. At være i sexklub og alt muligt mærkeligt, prostitution jo også"* (Peter). Som citaterne indikerer, beskriver informanterne kombinationen af, at de er seksuelt grænsesøgende kombineret med penge, som en vigtig motivation i den indledende fase af prostitutionen.

Når informanterne beskriver og forklarer årsagen til, at de startede i prostitution, påpeger fire af dem, at behovet for at afprøve grænser var en væsentlig årsag. Dette kan enten være i seksuel forstand eller generelt. At prostitution kan være en måde at afprøve grænser på linje med at tage stoffer eller lave kriminalitet er ikke hidtil tematiseret i undersøgelser om mandlig prostitution. Min undersøgelse peger dog på, at dette har været tilfældet for både Simon og Dennis. Jesper og Peter forklarer, at de var meget seksuelt grænsesøgende, hvilket – kombineret med indtjeningen – var den primære årsag til, at de startede i prostitution. Afsnittet har samtidig vist, at tre af informanterne var meget unge på debuttidspunktet, og det fremgår af alle fortællingerne, at meget unge mænd er eftertragtede blandt kunderne. Parameteren "alder" er derfor vigtig i forhold til informanternes prostitutionsadfærd. Dette diskuteres i det følgende.

## **5.2 Alder**

Fordi kunderne efterspørger helt unge mænd, tvinges informanterne til at forholde sig til deres alder. Dennis fortæller: *"Jamen der da jeg var 12-13 år, da fik jeg jo penge for at kunderne tilfredsstillede mig jo næsten, altså sådan er det sgu ikke rigtig længere"* (Dennis).

Jesper forklarer:

*"Jamen det var virkelig virkelig let i starten, altså. Det tog jo ingen tid, og så stod jeg med 2000 kr. i hånden. Og jeg havde virkelig aldrig set så mange penge før. Det var helt vildt. Og jeg tænkte bare, at det skulle jeg gøre igen. Men nu efter jeg er blevet ældre, da vil de ha noget for at betale det samme (...)Jamen dengang, da var jeg bare så ung, så jeg anede jo ikke hvad det var, altså jeg kunne i hvert fald ikke overskue konsekvenserne af det"* (Jesper)

Det store fokus på unge mænd betyder, at Jesper går med til mere, for samme pris, mens Peter og Dennis lyver sig yngre end de er. Dennis, Simon og Jesper var henholdsvis 12, 13 og 15 år, da de debuterede i prostitution og har nu prostitueret sig i årevis. Jeg undrede mig indledningsvis over den manglende interesse for voksne mandlige prostituerede, og min empiri viser, at nogle vedbliver med at sælge sex som voksne. Det konkluderes i de eksisterende undersøgelser, at skadevirkningerne ved prostitution er større, jo tidligere man debuterer (Lautrup & Heindorf 2003:70), hvorfor det er vigtigt at skærpe blikket overfor denne gruppe mænd. Dennis, Simon og Jesper påpeger alle tre, at det er blevet sværere at rekruttere kunder, efter de er blevet ældre. I min præsentation af Phillip havde jeg beskrevet ham som værende 28 år. Da han efterfølgende læste præsentationen igennem, ringede han mig op, og sagde følgende:

*"Det er ikke realistisk at jeg er 28 år. Jeg ville aldrig kunne få så mange penge for det hvis jeg var 28. Jeg er helt med på at du vil sløre min identitet, men det er altså ikke realistisk – og det har jo også betydning for konklusionerne, altså jeg mener, det giver et urealistisk billede af branchen, for man SKAL være meget ung i den branche for at kunne lave penge"* (uddrag af telefonsamtale med Phillip).

Det fremgår tydeligt på alle chatsites, at det er ulovligt at købe sex af en person under 18 år<sup>6</sup>. Betydningen for og vurderingen af "alder" har derfor en meget forskellig betydning alt efter om den prostituerede forsøger at rekruttere kunder, eller om han taler med en udefrakommende – eksempelvis mig. Jeg oplevede i forlængelse heraf adskillige gange, at flere af de fyre, jeg chattede med indledningsvis, løj sig ældre end de er. Eksempelvis sagde en ung fyr en dag:

*"Nå ja, nu har vi alligevel chattet her nogle gange, så jeg kan lige så godt fortælle dig det, at øhh. Jeg er faktisk kun 15. Men altså, man skal jo være 18 her hvis det er rigtigt, men det er jeg altså ikke, og det er jo ikke ligefrem fordi jeg har problemer med at lave penge, så øhh..15 og uskyldig, yeah right, haha. Men derfor behøver*

---

<sup>6</sup>Efter straffelovens § 223 a er det strafbart som kunde at købe seksuelle ydelser af personer under 18 år. Straffen er bøde og fængsel i indtil 2 år. Da Dennis og Simon debuterede før de fyldte 15 år var der tale om sex med en mindreårig, hvilket også er strafbart.



*man jo ikke lige at skilte med det til hvem som helst, du ved.. ☺ ” (uddrag af chatsamtale).*

At de prostituerede er meget unge er i modstrid med Lautrup & Heindorfs (2003:52f) undersøgelse. De finder, at langt hovedparten af de prostituerede er mellem 18 og 20 år på debuttidspunktet. Også Donald West, som har undersøgt mandlig prostitution i London påpeger: *“Contrary to a common belief, the likely time for introduction to prostitution is not during schooldays, as a result of encounters with an adult paedophile, but in later years when youths are expected to start providing for themselves”* (West 1993:64). West konkluderer, at bristede sociale og økonomiske forudsætninger leder de fleste ind i prostitution, men at dette oftest sker, *efter* at de unge er flyttet hjemmefra, hvilket er i modstrid med, hvad min undersøgelse peger på. Jeg oplevede dog som sagt, at en del prostituerede drenge lyver sig ældre end de er, hvilket kan være én af forklaringerne på, at tidligere undersøgelser konkluderer, at de fleste er over 18 år på debuttidspunktet. Dahl et al (1992:83) finder dog, at de fleste er 14-15 år på debuttidspunktet.

Afsnittet har vist, at informanterne forholder sig på forskellig vis til deres alder. Flere lyver sig yngre end de er overfor kunderne, mens angsten for at blive afsløret som mindreårig betyder, at mange løj sig ældre end de er samt løj om deres debuttidspunkt overfor mig. Min undersøgelse tyder på, at mange af de mandlige prostituerede er meget unge, og de tre, der debuterede tidligt, fortæller, at prostitutionen fremstår uproblematisk på debuttidspunktet, da helt unge mænd er særdeles eftertragtede.

Følgende analyseres hvilken rolle indtægterne ved prostitution spiller for informanterne.

### **5.3 Penge**

Peter lægger ikke særlig stor vægt på indtjeningen i sin fortælling, men ser det som *”smart”* at kombinere penge med sex: *”Jeg ser nok sådan på det at, altså at jeg også tjener penge samtidig med at jeg ikke har så mange i forvejen så det var også en god og nem måde at gøre det på”* (Peter). At *nogle* mænd sælger sex af lyst snarere end af nød går igen flere steder i undersøgelser om mandlig prostitution. Særligt Bruun Larsen et al (2001) fremhæver dette i sin undersøgelse.

Dennis forklarer, at pengene spillede en stor rolle for ham i starten, da de gav ham muligheden for at kunne *"feste og have råd til hash og sådan noget. Så havde jeg lige pludselig råd til det i forhold til flere af mine kammerater"* (Dennis). Dennis forklarer dog, at pengenes betydning har ændret sig, efter han er blevet ældre. Nu gør han det ikke længere pga. pengene, men forklarer:

*"jeg kunne sjovt nok ikke finde på at gøre det uden at få penge for det pga. at så føler jeg at jeg er en eller anden homo – og det gider jeg ikke at være. Altså ikke fordi jeg har noget imod homoer, jeg synes de er flinke mennesker, men altså jeg gider bare ikke at VÆRE sådan én"* (Dennis).

Citatet indikerer, at pengene afdramatiserer den homoseksuelle relation for Dennis. Inger Bjørne Fagerli påpeger, at sex-for-penge-transaktionen netop kan have denne funktion, idet man hverken behøver identificere sig selv eller handlingen som homoseksuel (Fagerli 2007:17).

Phillip er den af informanterne, der tager langt den højeste pris, hvilket han aldrig går på kompromis med. Han fortæller: *"De kan lige så godt lære det med det samme. Kvalitet koster. Og det har de jo fundet ud af"* Han fortæller videre om årsagen til, at han kræver så høj en pris:

*"Jeg tror, at jeg har behov for en ydelse fra dem, så jeg kan blive straffet, men jeg synes fandme også, at de skal straffes. Det er så fejt at købe en fyr til at gøre det med dem, som de enten er for feje til at gøre med andre eller ikke kan. De skal derfor rammes hårdt, og det er i pengepungen. De skal seriøst mærke, at jeg KUN gør det for pengenes skyld, eller det skal de tro, så de også er ydmyget"* (Phillip).

Det fremgår tydeligt af citaterne, at Phillip føler sig ydmyget af kunderne, og derfor er det vigtigt for ham, at de også oplever ydmygelse. Selvom han ikke fortæller dem det, føler Phillip, at den høje pris markerer, at han IKKE er til stede som privat-person. Samtidig bekræfter det ham, at kunden er villig til at betale så meget, hvilket udsagnet om at *"kvalitet koster"*, indikerer. Phillip fortæller, at han ikke bruger pengene: *"Jeg ville aldrig nogensinde gå med en jakke jeg havde købt for de penge, eller drikke en drink jeg havde købt for de penge. Fy for fanden mand"* (Phillip)<sup>7</sup>. Prisen bekræfter således Phillip, samtidig med at den markerer hans kvaliteter som prostitueret, hvilket understreges af, at han ikke selv bruger de penge, han tjener.

Simon fortæller: *"Jamen, jeg ved ikke om du forstår, hvor nemt det er bare at få suttet den af og få penge for det. Jeg mangler jo aldrig penge, jeg kan jo altid lave en tusse her og en tusse der, og så*

---

<sup>7</sup> Phillip bruger pengene fra prostitution på at støtte et projekt der arbejder for at forbedre vilkårene for gadebørn i New York.

er den regning betalt, og så er den jakke købt" (Simon). Simon fortæller, at han prostituerer sig, når han mangler penge. Samtidig fortæller han, at pengene går til luksusforbrug, såsom tøj og byture. At mandlige prostituerede oplever at de tjener "nødvendige" penge, som dog bruges på forbrugsgoder såsom jakker, byture og taxakørsel, ligger i forlængelse af Lautrup & Heindorfs (2003:67) undersøgelse.

Jesper forklarer, at han hurtigt blev "besat af pengene", og pengene spiller fortsat en meget stor rolle i hans liv:

*"Altså jeg har virkelig fået et pengeproblem, altså jeg bruger alt for mange penge. Altså jeg kan slet ikke overskue ikke at få de penge ind. Altså jeg tror, at jeg føler, at jeg får bekræftelse, hver gang jeg køber et par nye gucci-sko og – altså det er min personlighed nærmest, på en eller anden måde. Altså jeg kan ikke, ja altså igen det der med lavt selvværd, altså så køber jeg mig noget selvværd ved at gå i noget pænt tøj og sådan noget. Det tror jeg. Meget meget tomt" (Jesper).*

Som Jesper forklarer i citatet giver indtægterne fra prostitution selvtillid og bekræftelse, hvilket ligger i forlængelse af konklusionerne i en stor del af de eksisterende undersøgelser om prostituerede kvinder. Her konkluderes det, at den prostituerede via indtægterne fra prostitution, forsøger at købe sig til selvværd. Forbruget bliver derfor en kompensation for den selvtillid og anerkendelse, nogle prostituerede ikke føler, de kan opnå på anden vis (Barlach 2004; Baun & Jakobsen 2008; Månsson & Hedin 1998). Jespers udtalelse "det er min personlighed nærmest" indikerer, at indtægterne fra prostitution kompenserer for hans manglende selvtillid, og som det senere vil fremgå ser han ikke noget alternativ til prostitutionen, på trods af at han ønsker at stoppe med at sælge sex.

Afsnittet har vist, at når informanterne beskriver deres prostitutionsadfærd fremhæver flere prostitutionen som en "nem" måde at tjene penge på, idet de udlever dele af deres seksualitet og tjener penge samtidig. Pengenes betydning har dog ændret sig for flere af dem i deres prostitutionsforløb. Afsnittet har også vist, at der for flere af informanterne er sammenhæng mellem penge og bekræftelse. For Jespers vedkommende giver det ham bekræftelse, at der er nogle der vil betale for at være sammen med ham, mens Phillip styrker hans selvtillid, at han kan tillade sig at sætte prisen højt. Jesper kompenserer dog for manglende selvværd ved et kompensatorisk overforbrug. Hvordan informanterne forklarer, at de bekræftes i kunderelationen fremgår af det følgende.

## 5.4 Bekræftelse

Phillip forklarer sin oplevelse af at blive bekræftet i kunderelationen således:

*”Det er sgu noget mærkeligt noget. Selvom jeg hader selve udførelsen af akten, så bekræfter det mig på en eller anden måde lige i det øjeblik jeg tager mine tights af og jeg kan se at han bare synes, at jeg er vildt lækker. Og jeg skal ikke tigge og bede om sex – tværtimod, han har betalt kassen for, at jeg er der” (Phillip).*

Selvom Phillip forklarer, at han straffer sig selv ved at prostituere sig, og at han hader alt, hvad der har med prostitution at gøre, fremgår der her en tydelig ambivalens i hans fortælling, idet han helt tydeligt bekræftes i relationen til kunderne.

Jesper fortæller i følgende citat om en kunde, han har besøgt i udlandet:

*”Ja, det er rigtig dyrt for ham. Og det giver mig vildt meget bekræftelse. Fordi på sådan en weekend bruger han i hvert fald 30-40.000 kr. Men altså. Jeg har ikke sådan rigtig brug for pengene lige nu. Men jeg tror også lidt, det er fordi at altså, at jeg gerne vil ha, at de vil ha mig. Af en eller anden grund. Selvom det er noget, jeg ikke har lyst til, jamen så får jeg da en bekræftelse bagefter, at de siger, at jeg var god. Meget meget tomt (sukker), men alligevel” (Jesper).*

Af Jespers fortælling fremgår en høj grad af ambivalens i kunderelationen, idet han på den ene side udtrykker, at han ikke har lyst, men på den anden side er bekræftelsen vigtig for ham, og en væsentlig årsag til, at han fortsat prostituerer sig. Behovet for bekræftelse kan dog også få ham til at gå på kompromis med prisen. Han forklarer:

*”Men ja, prisen den kan variere meget. Også afhængig af hvor desperat jeg er efter en kunde. Altså jeg har også lavet noget til 400 kr. nogle gange. Og det er især, hvis jeg har siddet på homospotten i lang tid, og jeg føler, at der er bare ingen der vil have mig og så videre, så kan jeg finde på at sige, jamen så 400 kr., det er fint. Altså dér kan det jo ikke rigtig være for pengene, der er det jo mere bare fordi at jeg bliver nødt til at vide at der stadig væk er nogle der godt vil ha mig” (Jesper).*

Jespers fortælling ligger i forlængelse af en del af den eksisterende litteratur om kvindelige prostituerede (Månsson & Hedin 1998; Barlach 2004; Bjørnholt 1994). Her fremgår det, at en del prostituerede fastholdes i prostitution pga. behovet for anerkendelse og bekræftelse fra kunderne – og det på trods af, at nogle samtidig udtrykker væmmelse ved kunderne.

Simon forklarer:

*"Altså ville du ikke også få masser af selvtillid, hvis der var en vildt lækker mand, der oven i købet ville betale for at sutte din pik (...) de er selvfølgelig ikke lækre alle sammen. Nogle er faktisk lidt klamme og gamle også. Men det er alligevel sådan lidt, nå ok han lægger lige 1000 kr. for 25 minutter. Det giver sgu selvtillid, altså. At de vil det." (Simon).*

På trods af at Simon flere steder udtrykker at han *kun* sælger sex pga. pengene fremgår det altså tydeligt i hans fortælling, at han får bekræftelse i prostitutionsrelationen.

Også Dennis forklarer at han bliver bekræftet i prostitutionsrelationen:

*"jeg kan mærke, at jeg gør noget godt for dem, og at de så ikke behøver at rende rundt og føle nederen over, at de er de typer, som de er, altså at de har sådan nogle perverse lyster og sådan nogle ting. Jeg føler, at jeg gør det sådan, at de bliver glade. De føler, nej ok så perverse er vi sgu da heller ikke, selvom vi har lyst til sådan nogle mærkelige ting, ikke. Så føler jeg at jeg giver dem deres værdighed tilbage faktisk på en eller anden måde, og de betaler mig for at få deres værdighed tilbage, faktisk" (Dennis).*

Afsnittet har vist, at *alle* informanter fortæller, at de oplever bekræftelse i prostitutionsrelationen. Dette uanset om de ellers fortæller, at de *hader* kunderelationen eller kunderne, hvilket viser høj grad af ambivalens i flere af informanternes fortællinger. Det viser desuden, at ingen af informanterne udelukkende fremhæver dårlige sider af prostitutionslivet. Én af de måder informanterne bliver bekræftet i prostitutionen, er ved at kunderne er villige til at betale for at være sammen med dem. Der er således for flere af informanterne høj grad af sammenhæng mellem prisen og bekræftelsen. Samtidig finder flere af dem bekræftelse i at kunne tilfredsstille en kunde og få at vide, at de er "gode".

Hverken Dennis eller Simon har haft kontakt til deres far i barndommen, og de påpeger begge, at bekræftelsen fra en "faderfigur" kan være en mulig årsag til, at de som hhv. 12 og 13-årige søgte prostitutionsrelationer til ældre mænd.

## 5.5 Den fraværende far

Dennis forklarer om denne mulige sammenhæng:

*”ja, nu kører jeg også lidt psykolog i det når man tænker på at jeg aldrig har haft min far og sådan nogle ting. Så det kan godt være at det er en eller anden bekræftelse fra mænd eller et eller andet i den stil ikke, for at få en eller anden voksenperson der ligesom sætter sig ind i mit liv, ikke. Og så blev det så bare på en lidt anderledes måde end hvad min far måske ville ha gjort, ik’ (griner)” (Dennis).*

Simon mener også, at fraværet af hans far kan være en væsentlig årsag til, at han startede i prostitution:

*”jamen jeg tror da egentlig, at det spiller en rolle, at min far aldrig har været der for mig. Jeg har aldrig tænkt over, at jeg har savnet ham, men jeg tror da, at hvis han havde været en del af mit liv, så var jeg sgu nok egentlig aldrig startet. Så havde jeg nok ikke haft behov for at få at vide, at jeg var pæn af en mand, for det havde min far sikkert fortalt mig. Min mor har jo også fortalt mig det, men jeg ved ikke. Det er som om, det er noget andet” (Simon).*

Af eksisterende litteratur om emnet fremgår det, at fraværet af en mandlig rollemodel i den tidlige opvækst ofte er én af årsagerne til, at unge mænd prostituerer sig. Det påpeges, at drenge kan søge denne manglende voksenkontakt via kunderne, som oftest er væsentligt ældre end dem selv (Dahl et al 1990; Fagerli 2007). Dahl et al påpeger: *”vi kan umiddelbart konstatere at ved en gennemgang af materialet, er der mere end 70 % af de interviewede der omtaler faderens manglende (fysiske eller psykiske) tilstedeværelse”* (Dahl et al 1992:109). Mit materiale viser, at Dennis og Simon direkte kobler fraværet af deres far til, at de begyndte i prostitution. Phillip forklarer: *”Jamen, jeg så jo nærmest først min far, da jeg var 12 år. Han var aldrig hjemme, og når jeg siger aldrig, så mener jeg virkelig aldrig”* (Phillip). Phillip fortæller, at hans far generelt var meget fraværende i hans barndom, hvilket også Peter fortæller. Ingen af de to kobler dog dette til deres prostitution.

Om første gang han fik penge for en seksuel ydelse, fortæller Simon:

*”Jeg var 13 år første gang jeg fik tilbuddet om at vise mig nøgen. Det var én, jeg kendte og stolede på. Det var ret underligt, for han kunne jo tage i svømmehallen og se mig nøgen, men det her skulle være privat, men han rørte mig ikke eller noget (...)*

*Det var først senere, det gik op for mig, at der var noget andet i det for ham, altså at jeg var 13 år, og han tænkte på at se mig nøgen” (Simon).*

Simon fortæller, at der gik lang tid, fra han havde sin første erfaring med penge involveret, til han gjorde det igen. Han fortæller:

*”Jeg synes da, det var lidt underligt, altså. Jeg havde lidt ondt i maven over det og forstod det ikke rigtigt, hvad der var sket, mener jeg. Han var jo vildt meget ældre end mig. Men jeg synes også, det var vildt fedt at blive lagt mærke til og få at vide, at man var pæn og dejlig (...) Men der gik noget tid, så opsøgte jeg ham selv igen, og så havde vi så rigtig sex efter noget tid. Første gang var på min 14-års fødselsdag” (Simon).*

I en undersøgelse af unges trivsel fra 2008 er antallet af unge, der har modtaget en seksuel ydelse mod betaling undersøgt. Forskerne har dog valgt at spørge ud fra et ”overgrebsperspektiv”, dvs. at der spørges ud fra en hypotese om, at den unge oplever en afgivet seksuel ydelse mod betaling som en krænkelse (Helweg-Larsen et al 2008:97). Det fremhæves, at de unge kender ”krænkeren”, hvilket ligger i forlængelse af, hvad Simon fortæller. Medlem af Seksualpolitisk Forum, Peter Edelberg (2007) påpeger, at denne retorik mangler blik for, at ikke alle unge opfatter et seksuelt forhold med penge involveret som en krænkelse, hvilket Simons fortælling også indikerer. Simon forklarer, at han oplever det som ”mærkeligt” og ”underligt”, men at han efter noget tid selv opsøger manden igen og de har sex gentagne gange på Simons initiativ, hvilket indikerer en vis ambivalens i Simons forhold til manden.

Både Simon og Dennis’ fortællinger kan analyseres ud fra den norske undersøgelse ”Sex for overlevelse eller skyggebilder av kjærlighet” (Hegna & Pedersen 2002). Hegna & Pedersen undersøger unges salg af seksuelle ydelser og påpeger, at følelser, gaver og sex er tæt sammenvævet når unge eksperimenterer med prostitutionslignende relationer. Dvs. at den unge primært ønsker at ”blive set” og anerkendt, mens ”kunden” har fokus på det seksuelle. Den unges seksualitet indgår derfor ofte i et bytteforhold i relationen (Hegna & pedersen 2002:42-45). Både Simon og Dennis forklarer, at længsel efter nærhed, intimitet og anerkendelse fra en voksen mand var en væsentlig årsag til at de som meget unge debuterede i prostitution. De ”byttede” således sex for denne anerkendelse, hvilket Hegna & Pedersen påpeger i deres undersøgelse ofte sker når helt unge eksperimenterer med at sælge seksuelle tjenester.

Det er gennemgående i informanternes fortællinger, at de eksperimenterer med deres seksualitet i prostitutionsrelationerne, hvilket analyseres i det følgende.

## 5.6 Homoseksualitet og prostitution

Simon, Jesper og Dennis fortæller alle tre, at de ikke tænkte over, at de prostituerede sig i starten. Dennis fortæller: *"Det var sgu først senere jeg tænkte over, at jeg jo egentlig var trækker"* (Dennis). Dahl et al (1992:96) beskriver netop, at mange mænd først retrospektivt er sig bevidst, at de har prostitueret sig. Dette er oftest tilfældet for mænd, der starter tidligt i prostitution, hvilket Dennis, Simon og Jesper også er eksempler på. Jesper forklarer, at han de første år ikke kunne se, at prostitutionen gjorde noget dårligt for ham. Han eksperimenterede med sin seksualitet og fik penge samtidig. Informanternes fortællinger understøttes af Lautrup & Heindorfs konklusioner. De påpeger, at *"unge homoseksuelle mænd, som bruger prostitutionen til at eksperimentere med egen seksualitet, ikke nødvendigvis opfatter det de gør som prostitution endsige sig selv som prostituerede"* (Lautrup & Heindorf 2003:10).

Peter fortæller: *"Jeg startede da jeg var 17. Så begyndte jeg så som 19-20 årig, altså med penge, fordi jeg havde hørt om det der homospot, så jeg skulle lige se, hvad det var, ik"* (Peter). Peter forklarer, at han ser det som en fordel at sælge sex, dels pga. pengene, men også fordi kunderne ofte gerne vil købe eksperimenterende sex. Peter beskriver "starten", som da han første gang var sammen med en mand. Han kan ikke huske, hvornår og med hvem han første gang modtog penge for sex, hvilket adskiller ham væsentligt fra de øvrige informanter og fra de eksisterende undersøgelser.

Dennis forklarer: *"det er også fordi det er ikke så accepteret i mit miljø at være til drenge, altså. Men altså, jeg er jo heller ikke til drenge, altså. Jeg er bare til at, til at tilfredsstille. Jeg er bare til at tjene, altså"* (Dennis). Dennis forklarer således sin prostitution med, at han tænder på "at tjene", og det primære formål med relationen er således at tilfredsstille den anden. Det betyder, at Dennis ikke behøver identificere sig selv som homo- eller biseksuel. Prostitutionen vil således være en måde at imødekomme sin seksuelle lyst, hvor pengene som tidligere beskrevet legitimerer den homoseksuelle relation. Ifølge Dahl et al forekommer det hyppigt, at mænd prostituerer sig med



det formål at afprøve deres seksualitet i forhold til mænd. Denne pointe ses også i andre undersøgelser (Dahl et al 1992, Isachsen 1992, Isachsen 1998; Lautrup 2002; Lautrup & Heindorf 2003). Min undersøgelse har vist, at dette er tilfældet både for Peter, Dennis og Simon. Peter og Simon fortæller, at de er biseksuelle, mens Dennis forklarer at han er heteroseksuel.

En anden gruppe, der også benytter prostitution til at udleve deres seksualitet, er en gruppe af homoseksuelle indvandrere, som jeg fik kontakt med i den tid, jeg var online på chatten. Jeg fik desværre ikke adgang til et interview med én af dem, men jeg finder det alligevel nødvendigt at fremhæve det væsentligste fra vores samtaler i det følgende.

### 5.6.1 Homoseksuelle minoritetsdanskere

De homoseksuelle minoritetsdanskere jeg talte med, var afklarede homoseksuelle, men kan eller vil ikke komme i det homoseksuelle miljø i København. Dels fordi de er flove over deres seksualitet, dels fordi de ikke tør pga. at de hemmeligholder deres seksualitet for deres familie og venner. De lever således som heteroseksuelle og ser prostitution som en mulighed for at udleve deres homoseksualitet pga. den anonymitet der tilbydes i prostitutionsrelationen. Én af dem sagde en dag til mig på chatten:

*"Hvad er det du vil ha, at jeg skal fortælle dig om? Vil du høre den fucking klassiske historie, at jeg er perker, går i en bande og laver kriminalitet inde på pladsen. Eller vil du høre sandheden? At min straffeattest er ren, jeg har et arbejde, men at jeg er homo, og at min far ville slå mig ihjel, hvis han fandt ud af det"* (uddrag af chatsamtale).

Jeg har flere lange samtaler på chatten med denne unge indvandrer, og jeg spørger ham flere gange, om han har lyst til at mødes med mig. Han forklarer årsagen til sit afslag således:

*"Jeg må sige nej. Jeg har det bedst med, at der ikke er nogen som helst, der ved det. Pludselig ved du det, og så.. Altså ikke fordi jeg tror, du fortæller det til nogen, men jeg ville også synes, det var mega nederen og sidde og fortælle dig, at jeg får den i røven af mænd på homospot for penge (...) Jamen fordi det er bare så forkert at være homo i min kultur"* (Uddrag af chatsamtale).

På spørgsmålet om han nyder samværet med kunderne svarede en anden:

*"Nej, det kan jeg ikke, for jeg ved jo, at han har betalt mig for det. Så jeg tager også totalt en rolle på. Og det er jo også tit nogle gamle klamme nogle, altså kunderne."*

*Men det er min eneste mulighed for at være sammen med en mand. Og jeg er jo homo, så det... (uddrag af chatsamtale).*

Jeg spurgte ham, om det var en mulighed for ham at komme i bøsse miljøet i København. Til det svarede han: *"Nej, er du sindssyg. Det ville komme ud med det samme, det ville.. Jamen det er helt svært at forklare. Du er en dansker, det kan du slet ikke forstå"* (uddrag af chatsamtale).

Denne unge mand, som fortalte at han er 18 år, indvilligede i at mødes med mig og fortælle sin historie. Vi havde fire aftaler, men han dukkede aldrig op og undskyldte hver gang efterfølgende. De to mænd er eksempler på de vanskeligheder, nogle unge homoseksuelle mænd med indvandrerbaggrund står i. Det ligger uden for dette speciales rammer at gå i dybden med at analysere årsagerne hertil eller at komme med mulige løsninger, men det er bemærkelsesværdigt, at de finder, at prostitution er den eneste mulighed for, at de kan udleve deres seksualitet, på trods af at ingen af dem nyder prostitutionsrelationen. I denne sammenhæng er det selvfølgelig vigtigt at påpege, at jeg ikke har nogen mulighed for at generalisere, ift. homoseksuelle mænd med indvandrerbaggrund – jeg kan blot påpege, at jeg har chattet med *nogle*, som har disse problemer. Følgende analyseres hvordan informanterne beskriver kunderelationen.

## **5.7 Kunderelationen**

Informanterne fortæller, at det er meget forskelligt, hvor de mødes og har sex med kunderne. Det kan være i en sexsauna, hjemme hos kunden eller et offentligt sted, eksempelvis i en skov eller på en rasteplads. Peter fortæller: *"Ud af bilen og så op på køleren og så asti-afsted. Sådan cirka. Det kan være forskellige ting jo. Det kan også være inde i bilen, det kan være på bilen, det kan være ude af bilen, det kan være op ad bilen, det kan være på køleren, det kan være forskellige steder"* (Peter). Af fortællingerne fremgår det, at selve prostitutionsakten ofte er meget hurtigt overstået, og at den seksuelle akt er helt central for mødet. Dette er både informanterne og langt de fleste af kunderne interesserede i. Phillip fortæller:

*"Jeg hader kunder der siger at det skal være godt og naturligt for os begge. Var det det, så skulle han jo nok ikke betale og så sad jeg der jo nok ikke. Jeg synes de er nogle fjolser (...) Langt de fleste gange er det jo bare lige på og hårdt og så er det overstået. Men der er da nogle enkelte der giver én blomster og bliver måske forelskede i én. Det er klart de værste. Jeg hader det. De tror jo at jeg synes det er*

*lige så hyggeligt som de synes, hvilket jo også er en del af kunsten for Sebastian. Men hvad de ikke har forstået det er at blomsterne ryger direkte i skraldespanden” (Phillip).*

Selvom en del af informanterne har faste kunder medfører den korte varighed af møderne, at informanterne ikke opbygger nogen social relation til kunderne. For Dennis og Peter er prostitutionsrelationen en rent seksuel relation, for Phillip handler det om selvskadende adfærd, mens det for Jesper er en forretningsmæssig relation, hvor han forsøger at minimere indsatsen og maksimere udbyttet, hvilket fremgår af følgende citat:

*”Vi kan godt finde på at skrive at nu er han lige på ferie i Milano og sådan nogle ting, altså. Men jeg tror også bare at grunden til at jeg holder kontakt med ham er, at han er skide gode penge, så derfor så, altså jeg kan fornemme at det er det han gerne vil ha, og det er den måde det er bygget op, jamen så er vi venner. Så det interesserer mig ikke så meget hvad han fortæller. Og når jeg skriver til ham, så er det også kun med henblik på – hvornår skal vi ha vores næste aftale. Det er ikke mere end det” (Jesper).*

Citatet viser, at den sociale kontakt Jesper har til en kunde, udelukkende er udtryk for *kundens behov*. Jesper iscenesætter sig selv efter kundens behov, dvs. at telefonkontakten indirekte er en del af ydelsen og ikke udtryk for en venskabelig relation. Af de chatsamtaler jeg havde med både kunder og prostituerede fik jeg også indtryk af, at det seksuelle var klart i fokus.

Mine fund bryder med konklusionerne i de eksisterende undersøgelser, hvor det fremgår, at mandlige prostituerede ofte har en tæt social relation til deres kunder (Bechmann-Jensen 1997; Dahl et al; Lautrup & Heindorf 2003). Det beskrives at nogle prostituerede i kortere eller længere perioder bor hos deres kunder, hvorfor relationen kan ændre karakter i retning af en primært social relation uden seksuelt samvær. Lautrup & Heindorf påpeger, at *”prostitution opleves som en form for social funktion eller en social kompensation, der giver afveksling, bekræftelse, samvær, variation i hverdagen”* (Lautrup & Heindorf 2003:58).

Simon er den eneste af informanterne, der fortæller, at han ofte socialiserer med sine kunder: *”Jeg snakker en del med kunderne. Der er faktisk nogen jeg snakker rigtig godt med. Om alt muligt (...) Der er nogen der siger at jeg startede fordi jeg manglede en far”* (Simon). I litteraturen begrundes den sociale relation mellem den prostituerede og kunden med, at den prostituerede ikke har fortalt nogen om sin prostitution og derfor deler eventuelt dårlige oplevelser i prostitution, med andre kunder (Bechmann-Jensen 1997:27). På trods af at Simon, som den

eneste, understreger, at han udelukkende prostituerer sig pga. pengene, fremgår det af min empiri at han som den eneste, socialiserer med kunderne. Dette indikerer en vis ambivalens i Simons fortælling idet kunderne spiller en socialt vigtig rolle i Simons liv.

Afsnittet har vist, at kunderelationen er meget seksuelt betinget, "hurtigt" overstået, og at informanterne iscenesætter sig selv, som kunderne ønsker det. Jeg finder ikke, at kunderne opfylder et socialt behov hos informanterne, hvilket er et brud med de hidtidige undersøgelser af mandlig prostitution. Simon fortæller, som den eneste, at han ofte mødes med kunderne og spiser og hygger sig med dem, hvilket er en del af den aftalte ydelse.

Mit materiale har tydeliggjort, at informanterne sælger meget forskellige ydelser, og det er forskelligt, hvorvidt deres "udbud" af ydelser har ændret sig i deres prostitutionsforløb. Hvordan de forklarer dette, analyseres i det følgende.

#### 5.7.1 Grænser i kunderelationen

Simon forklarer, at han har ændret sine grænser meget, fordi han har lyst til at udforske sin seksualitet. Det fremgår dog af hans fortælling, at der også var andre grunde hertil:

*"Jeg havde ellers altid sagt at jeg bare ikke ville bindes, men så var det sidst på måneden og jeg manglede virkelig bare penge, og så tænkte jeg sådan lidt, nå ja, hvad fanden. Måske kunne det også være fint nok med lidt bindeleg. Og nu tænker jeg sgu ikke så meget over det mere, altså. Man vænner sig sgu nok lidt til det, tror jeg" (Simon).*

Af citatet fremgår det, at Simons oplevelse af at mangle penge kom før trangen til at udleve eksperimentet med bindeleg. Jesper fortæller, at hans grænser har ændret sig meget, siden han startede som 15-årig:

*"Jeg har det for det meste sådan at de max må være 60 år, og at jeg ikke vil kysse hvis de har gule tænder. Men jeg har ikke altid holdt det, hvis jeg har været meget desperat efter en kunde. Og nu er det jo blevet sådan lidt, nå ja, jamen det er vel meget normalt. Selvom det kan være virkelig mærkeligt, det de vil ha. Så hvis man ser på hvad jeg kunne finde på i dag i forhold til hvad jeg kunne finde på da jeg var 15, da har det rykket sig meget. Men det er også klart synes jeg selv i hvert fald, når jeg har prøvet så meget. Så jeg har ikke været god ved mig selv" (Jesper).*

Citaterne viser, at Simons oplevelse af at mangle penge og Jespers desperation efter en kunde har fået dem til at gå på kompromis med deres grænser. De forklarer begge to, at de har "vænned" sig til det, dvs. at deres syn på, hvad der er "normalt" har ændret sig i løbet af deres tid i prostitution. Jesper og Simons fortællinger ligger i forlængelse af Lautrup & Heindorfs (2003) undersøgelse samt hovedparten af den eksisterende litteratur om kvindelige prostituerede. Her påpeges det, at de prostitueredes grænser er stærkt under pres og for langt de flestes vedkommende skrider i et prostitutionsforløb (Bechmann-Jensen 1997; Barlach 2004; Barlach & Christensen 2004; Dahl et al 1992; Høigård & Finstad 1987).

Det fremgår også af Dennis' fortælling, at hans grænser har ændret sig meget, fra han solgte en seksuel ydelse første gang. I modsætning til Jesper og Simon forklarer Dennis, at det skyldes, at han selv tænder på flere ting:

*"Altså jeg er f.eks. kun passiv. Jamen fordi jeg tænder ganske enkelt ikke på at stikke min pik ind i sådan et skummelt lille røvhul, altså. Og så er det da også fordi jeg synes det er frækt at gøre noget andet end jeg kan gøre med min kæreste eller en pige, altså der er sgu ikke så meget tivoli i det. Men jeg gider sgu ikke gøre noget jeg ikke tænder på" (Dennis).*

Peter har ikke ændret sit "udbud" af ydelser, men fortæller at det muligvis sker på et tidspunkt: *"Det kan være at jeg har lyst til at prøve at rykke grænser på et tidspunkt så prøver jeg på det. Om jeg kan lide det eller ej det finder jeg ud af når jeg har været sammen med personen (Peter).* Peter og Dennis' fortællinger kan analyseres ud fra Alzagas syn på prostituerede og på prostitutionsrelationen. I modsætning til eksisterende undersøgelser, der konkluderer, at den prostitueredes grænser *overskrides* i prostitutionsakten, ser Alzaga på prostitution som en praksis, hvor den prostituerede *sætter grænser og får prøvet grænser af* (Alzaga 2004:85). Dennis har ændret sit udbud af ydelser, mens Peter overvejer at gøre det. De påpeger dog begge, at dette er sket eller vil ske, fordi de selv har lyst, hvilket indikerer, at ændrede grænser i kunderelationen ikke *nødvendigvis* må anskues som et grænseskred.

Phillip har ikke ændret sine grænser i den tid han har prostitueret sig. Han fortæller: *"Jeg kunne aldrig nogensinde i hele mit liv drømme om at kysse en kunde eller røre en kundes pik. Altså det ville virkelig slå mig ihjel bogstaveligt talt"* (Phillip). Bechmann-Jensen (1997:27-30) antager, at forsøget på at opretholde visse fysiske grænser ift. kunden er et udtryk for distancering fra

kunden, og en tilbagetrækningsstrategi den prostituerede må benytte sig af for at distancere sig fra visse seksuelle ydelser, fra kunden og fra sin egen krop i prostitutionsakten. Phillip er meget bevidst om, at han benytter en strategi til at distancere sig psykisk fra kunden i prostitutionsakten. Han forklarer det således: *"Jamen det er da en helt bevidst strategi fra min side. Det er Sebastian, det dukker op, og Phillip bliver hjemme. På den måde kan jeg adskille det rent psykisk"* (Phillip).

Når informanterne forklarer deres prostitutionsadfærd, forklarer de alle sammen om hvorvidt deres udbud af ydelser har ændret sig eller ej – og i så fald hvorfor. Jesper og Simon har ændret deres udbud af ydelser. Deres fortællinger viser, at dette er sket som en kombination af flere ting. Behovet for penge og bekræftelse spiller en vigtig rolle. Samtidig forklarer de begge at det er blevet sværere at skaffe kunder efter at de er blevet ældre, og at deres syn på "det normale" har ændret sig i løbet af deres tid i prostitution. Dennis og Peter sætter derimod grænserne, ud fra hvilke ydelser de tænder på. Pba. Peter og Dennis' fortællinger er det derfor vigtigt at have blik for, at nogle prostituerede ændrer deres ydelser i løbet af et prostitutionsforløb, hvilket ikke nødvendigvis sker som en konsekvens af at deres grænser har været under pres eller er skredet.

Jeg har i dette afsnit analyseret informanternes fortællinger ift. at opretholde personlige grænser i deres prostitutionsforløb. I det følgende analyseres hvad de fortæller om voldelige oplevelser, dvs. når kunderne med vold har overskredet den på forhånd fastsatte ydelse. I litteraturen er disse to temaer ofte vævet sammen, men jeg finder det vigtigt at adskille dem. Det skyldes at der er forskel på hvorvidt en prostitueret selv går på kompromis med *egne* grænser. Eller om det er *kunden*, der med vold overskrider en på forhånd aftalt ydelse – og dermed selvfølgelig også overskrider den prostitueredes "grænser".

### **5.7.2 Vold i kunderelationen**

Phillip, Dennis og Peter fortæller, at de aldrig har oplevet, at kunderne har forsøgt at være voldelige overfor dem. Peter begrundet det i at han er stærk og god til at lave klare aftaler både før og under et møde:

*"Hvis jeg ikke gider så skal jeg nok sige stop. Om han er hård ved mig, så skal jeg nok sige stop. For jeg har mange mange kræfter, så han skal nok stoppe. Jeg har*

*ikke været ude for det endnu, men jeg har prøvet på for sjov at se hvor mange kræfter jeg har, og det resulterede i ret mange” (Peter).*

Jesper fortæller derimod, at han flere gange har oplevet, at kunden med vold har overskredet den på forhånd fastsatte ydelse. Han fortæller om en meget voldsom episode:

*”det var ikke en sjov oplevelse. Men jeg havde ikke rigtig nogen steder at gå hen med det. Så det var sådan, ja. Altså jeg kunne ikke ha sex i et stykke tid bagefter. Så det var virkelig ubehageligt. Det var meget mere end hvad han overhovedet nogensinde kunne forestille sig noget menneske nogensinde kunne ha lyst til” (Jesper).*

Jesper forklarer, at han ikke har oplevet decideret voldtægt *”mere end den ene gang, men jeg har følt det rigtig ubehageligt en del gange, hvor jeg bare har lukket øjnene og vandret ind i mig selv, og gået et andet sted hen” (Jesper).* Simon fortæller om ubehagelige oplevelser med kunderne:

*”Det kan være at man aftaler at det kun er ham og så er der lige pludselig en tredje, det kan være de dropper gummiet uden at sige det, det kan være. Jamen der er en del ting der er knap så behagelige, jeg har nok haft en 12-15 ubehagelige oplevelser vil jeg tro. Det værste jeg har prøvet er at blive bundet og få bind for øjnene og blive brugt og brugt. Det var på kanten af voldtægt” (Simon).*

Citaterne vidner om den høje grad af ambivalens i Jesper og Simons fortællinger. På trods af gentagne overgreb oplever Jesper som tidligere nævnt høj grad af bekræftelse i prostitutionsrelationen, mens Simon forklarer, at han synes, det er fedt at sælge sex, at han får selvtillid af det, og at det er fede og nemme penge. Muligheden for at møde ubehagelige og voldelige kunder kan siges at være blevet en del af hverdagen i prostitution for både Simon og Jesper. Som jeg vil analysere i næste kapitel, forsøger de begge to at håndtere prostitutionsakten og dermed også de dårlige oplevelser ved at distancere sig psykisk fra den fysiske ydelse. Efterfølgende håndterer de situationerne på forskellig vis. Mens Jesper bærer på sine oplevelser alene, deler Simon dem med andre kunder. Han forklarer i følgende citat, hvordan han bearbejdede en voldtægt sammen med en kunde: *”jeg fik det lidt på afstand og snakkede med en anden kunde om det. Jeg er blevet testet HIV-negativ, så vi blev enige om at da jeg ikke var smittet var pengene jo gode nok. Han overholdt jo trods alt både tid og penge” (Simon).* Simon er som nævnt den eneste, der socialiserer med kunderne. Han fortæller dog, at han savner at kunne dele sine oplevelser i prostitution med nogen.

## 5.8 Sammenfatning

Kapitlet har vist at når informanterne forklarer deres prostitutionsadfærd, er mange forskellige temaer i spil, ligesom deres adfærd i kunderelationen er forskellig.

De tre, der startede tidligt, beskriver sig selv som grænsesøgende unge, der havde behov for at afprøve grænser enten generelt eller i seksuel forstand. Simon, Dennis og Jesper fortæller alle tre, at de på debuttidspunktet ikke var klar over, at de prostituerede sig. Prostitutionen fremstod som en let måde at tjene penge på, da unge mænd er særdeles eftertragtede blandt kunderne. Flere af informanterne lyver sig derfor yngre end de er, overfor kunderne, mens Jesper og Simon løj om deres debuttidspunkt overfor mig – ligesom en del unge mænd på chatten indledningsvis også løj sig ældre end de er over for mig.

Kapitlet har ligeledes vist, at pengene spiller en forskellig rolle for informanterne. Peter forklarer, at pengene er en "ekstra" bonus, idet han primært udlever seksuelle fantasier gennem prostitution. Phillip bruger ikke de mange penge, han tjener, men de skal i stedet markere afstand til kunden. På trods af at Phillip væmmes ved kunderne, giver det ham bekræftelse, at de vil betale så meget for at være sammen med ham, hvilket viser stor ambivalens i hans fortælling. Den samme ambivalens fremgår af Jespers fortælling. Jesper kan dog også finde på at sænke prisen, ved desperation efter en kunde. Simon er den eneste af informanterne, der italesætter pengene som eneste årsag til, at han prostituerer sig, men det fremgår flere steder, at han bekræftes i prostitutionsrelationen. Også i Simons fortælling fremgår derfor en ambivalens i prostitutionsrelationen. Kapitlet har desuden vist, at *alle* informanterne bekræftes i kunderelationen, hvilket for flere af dem er knyttet tæt sammen med indtjeningen, men også det faktum, at de er i stand til at tilfredsstille kunden, giver bekræftelse for flere af informanterne.

Flere af informanterne udlever dele af deres seksualitet gennem prostitution. Dennis forklarer, at han er heteroseksuel, men prostitutionen kan dog ses som en måde, hvorpå han imødekommer sine seksuelle lyster. Pengene fungerer derfor som en legitimering af den homoseksuelle relation, han har til sine kunder. Peter ser sig selv som biseksuel, men har ikke fortalt til nogen, at han har været sammen med mænd – hverken i prostitutions- eller privatrelationer. Dette er også tilfældet for en gruppe homoseksuelle minoritetsdanskere, jeg kom i kontakt med, via chatten. Ingen af dem ønskede dog at lade sig interviewe.



Jesper og Simon har adskillige gange oplevet, at en kunde med vold har overskredet den aftalte ydelse. Af deres fortællinger fremgår det, at de håndterer det forskelligt – Jesper har båret sine hemmeligheder alene, mens Simon har fortalt det til andre kunder, som har hjulpet ham igennem oplevelserne. Phillip, Dennis og Peter har ikke oplevet vold i kunderelationen.

Eksisterende undersøgelser peger på, at mandlige prostituerede ofte har en social relation til deres kunder. Dette peger min undersøgelse *ikke* på, tværtimod. Informanternes relation til kunderne er udelukkende seksuelt betinget. Hvis de har kontakt med deres kunder udover den seksuelle kontakt, forklarer de, at det udelukkende er for at opfylde et behov hos kunden – dette forekommer dog kun i begrænset omfang, og langt de fleste kundekontakter er af kort varighed og udelukkende baseret på sex. Kun Simon fortæller, at han socialiserer med sine kunder.

Det fremgår af fortællingerne, at den vigtigste motivation for at være i prostitution ændrer sig for flere af informanterne over tid. Jesper forklarer, at han startede som en kombination af et behov for at afprøve seksuelle grænser og penge. Af hans fortælling fremgår det, at hans behov for at blive bekræftet nu er den primære årsag til, at han prostituerer sig. Simon forklarer, at han søgte grænser, samt at et behov for at blive bekræftet af mand, var årsagen til, at han startede – han forklarer dog, at han nu *udelukkende* prostituerer sig pga. pengene. Hans fortælling indikerer dog som sagt at der også er andre faktorer hertil.

I det følgende kapitel vil jeg diskutere hvordan informanterne håndterer deres prostitution psykisk og socialt.

## 6. Håndtering af prostitutionen psykisk og socialt

Efter at have analyseret hvordan informanterne beskriver deres prostitutionsadfærd vil jeg i dette kapitel analysere, hvordan de håndterer prostitutionen psykisk og socialt. Kapitlet er bygget op omkring kategorierne "prostitution – flovt, fedt eller både/og?", "dobbeltliv", "dobbeltliv og sociale relationer", "prostitution og forhold til sex", "prostitution og følelser", som jeg har kodet ud af informanternes fortællinger.

### 6.1 Prostitution – flovt, fedt eller både/og?

Af mine interviews fremgår det, at informanterne skjuler deres prostitution fordi nogle af dem er flove over at de prostituerer sig. Dennis forklarer:

*"jeg fatter det heller ikke selv helt oveni min hjerne hvorfor jeg synes det er frækt, fordi i virkeligheden er det totalt forkert. Jeg er opdraget kristent. Jeg VED jo godt at det er nederen, fordi det har min mor lært mig, men jeg fortryder det bare ikke. Jeg føler det bare ikke. Og på den måde sker der jo ikke noget ved det for mig" (Dennis).*

Dahl et al (1992:254) påpeger, at prostitution – og måske i særlig grad homoseksuel prostitution er en ringeagtet beskæftigelse i det danske samfund. Samfundets generelle afstandtagen til prostituerede udgør derfor en del af det sociale og kulturelle klima, som mandlige prostituerede må fungere i – og spejle sig i. Jeg finder i informanternes fortællinger, at de helt eller delvist har internaliseret "samfundets" syn på prostitution og reproducerer det i deres fortællinger. På trods af at Simon, Peter og Dennis fortæller, at de synes det er "frækt" og "fedt", at sælge sex, forklarer de også, at prostitution er "unormalt" eller "nederen". Simon forklarer: *"Jeg går i gymnasiet, men har også et rigtigt arbejde ved siden af. Men 3-4 gange om måneden tjener jeg som trækker (...) altså det er jo bestemt ikke noget jeg ligefrem er stolt af"* (Simon).

Dahl et al påpeger (1992:254), at på baggrund af den negativt definerede rolle, homoseksuel prostitution er tillagt, kan det være vanskeligt for den mandlige prostituerede, at opretholde et positivt selvbillede. Dette forsøges gennem forskellige strategier, eksempelvis kan den prostituerede definere sig selv som anderledes end andre prostituerede.

Denne tendens finder jeg i flere af informanternes fortællinger. Eksempelvis fortæller Dennis: *"Jeg gør det bare for sjov, dem på Skelbækgade gør det af tvang. Eller de gør det af nød, ikke. Og derfor så prøver jeg ligesom at lære mere om den der verden ved selv at nedsænke mig på det stadie"* (Dennis).

Simon fortæller: *"Jamen jeg har det fedt med det, altså. Og det er det jo bestemt ikke alle der har, vel. Altså der er jo nogle der bare gør hvad som helst for 100 kr. Sådan én er jeg jo slet slet ikke"* (Simon).

Én af måderne hvorpå flere af informanterne håndterer prostitutionen psykisk er således at understrege, at de kun prostituerer sig for sjov. Herved forsøger Simon, Peter og Dennis at distancere sig fra de prostituerede som sælger sex pga. økonomisk nød/tvang. Jf. Dahl et al forsøger de herved at legitimere en handling som de også alle tre forklarer, at de er flove over og synes er forkert. Deres fortællinger viser en vis ambivalens, idet de på den ene side forklarer, at de synes det er frækt og fedt at sælge sex, men samtidig påpeger de at prostitution er "nederen" og "unormalt", og de hemmeligholder det, fordi de selv er flove over det.

Phillip fortæller: *"Jamen jeg er da flov over det, selvfølgelig er jeg da det. At en mand som mig med alle muligheder pludselig vælger den løsning, men det fungerer for mig lige nu (...) jeg føler en eller anden tilfredsstillelse i at straffe mig selv på den måde* (Phillip). Ligesom Simon, Peter og Dennis er også Phillip flov over sin prostitution. Han håndterer det psykisk ved at forklare, at han "straffer sig selv", og at dette tilfredsstiller ham. Herved legitimerer han sin prostitution overfor både sig selv og overfor mig, selvom han fortæller at han er flov over det. I modsætning til de andre har han ikke været i branchen så længe, men han forklarer, at han er bevidst om at hvis han fortsætter i prostitution vil det "ødelægge ham", men at han ikke er i stand til at forlade prostitution pt.

Jesper forklarer:

*"Også fordi jeg kan også stå og se i spejlet og tænke jamen for satan jeg ser da godt ud. Og så fem minutter efter så vil jeg slet ikke gå udenfor døren fordi at jeg slet ikke kan holde mig selv ud. Jeg ved ikke, altså det kan jo også både være mit udseende med det der med at jeg ikke kan holde mig selv ud med det, altså hvad jeg står for hvad jeg har lavet. Jeg tror at jeg er flov over hvordan jeg valgte. Hvordan mine teenageår blev forvaltet"* (Jesper).

Citatet viser, at Jesper er flov over at han prostituerer sig, og at prostitutionen har påvirket hans liv meget negativt. Jesper forsøger ikke noget sted i interviewet at legitimere at han fortsat prostituerer sig, han forklarer tværtimod at det har givet ham depressioner og selvværdsproblemer – men at en oplevelse af manglende alternativer betyder at han ikke magter at ændre sin situation.

Når informanterne forklarer deres eget syn på prostitution, er det tydeligt at de har internaliseret samfundets negative syn og reproducerer det i deres fortællinger, og de er således alle sammen flove over at de prostituerer sig. Flere af dem fortæller dog også at prostitution er "frækt" eller "fedt", og de benytter forskellige strategier for at opretholde et positivt selvbillede samt for at legitimere fortsat prostitution. Som den eneste lægger Jesper udelukkende vægt på at prostitution er flovt samt at det har negative konsekvenser for ham.

At informanterne selv er flove over deres prostitution angiver de som én af årsagerne til at de ønsker at skjule prostitutionen. Omgivelsernes reaktion er dog en anden og mindst lige så væsentlig årsag. Dette analyseres i det følgende.

## 6.2 Dobbeltliv

For at undgå omverdenens fordømmelse håndterer alle informanterne deres prostitution socialt ved at hemmeligholde den. Dennis har som den eneste fortalt til enkelte af sine veninder og sine tidligere kærester at han prostituerer sig, mens jeg for alle de andre er den første de betror deres hemmelighed. Simon fortæller:

*"Jeg har ikke fortalt om det til nogen overhovedet. Ingen, udover dig. Jeg tror, jeg er bange for hvad folk ville tænke om mig, hvis de vidste hvad jeg lavede (...) Jamen jeg har jo på en eller anden måde to identiteter – "trækker-Simon" og bare "Simon", som passer sin skole og er god mod dyr. Og det passer mig helt fint at folk ikke kender til den anden side af mig" (Simon).*

Phillip forklarer:

*"Jeg kender så mange mennesker her i København, så jeg er da forberedt på at det kommer frem en dag, og så må jeg jo tage de konsekvenser det fører med sig. For der er da nogen der helt sikkert vil se ganske anderledes på mig hvis de fandt ud af det. Nå, model-Phillip har været trækker – er du gal der var nogen der ville lægge*

*afstand til mig. Så jeg håber da det forbliver en hemmelighed mellem dig og mig, helt sikkert. Jeg ville jo ikke kunne leve det liv jeg lever, hvis folk vidste det” (Phillip).*

Både Simon og Phillip beskriver således årsagen til at de skjuler deres prostitution som en angst for omverdenens fordømmelse, hvilket ligger i tråd med hvad alle tidligere undersøgelser viser (Bjørnholk 1994; Bechmann-Jensen; 1997; Dahl et al 1992; Lautrup & Heindorf 2003).

Dennis og Peter fortæller, at de hemmeligholder deres prostitution fordi de ønsker at blive betragtet som heteroseksuelle. Peter fortæller:

*”Det har nok noget at gøre med, at jeg vil betragtes som en hetero. Men jeg er jo bi jo, for jeg er jo til begge køn, jo så – men ja, det er nok derfor (...) Så det er nok også én af grundene til at jeg ikke vil stå helt ved det måske. Så får de måske et helt andet indtryk af mig end de har til daglig. Så hvis de spørger så siger jeg bare at jeg er hetero. Jeg tror det er derfor at jeg aldrig har sagt det til nogen, for der er ingen der ved det udover dig. Overhovedet ingen, jo, selvfølgelig dem jeg har aftaler med. Men nu er det her på båndet, og det bliver jo så slettet lige om lidt” (Peter).*

Peter frygter altså at hans omgangskreds får et andet indtryk af ham, end de har til daglig. Igen fremgår det af Peters fortælling, at det er *biseksualiteten* og ikke *prostitutionen* der spiller en rolle ift. hvorfor han hemmeligholder, at han sælger sex. Dennis forklarer:

*”Jeg ved ikke, måske er jeg bange for at de skal finde ud af det. For at finde ud af om de kunne lide mig som den person jeg er, eller om de ville skubbe mig væk fordi at jeg lige pludselig lavede sådan nogle umoralske ting. Altså det kan man jo godt kalde det, altså i forhold til den verden vi lever i, da er det jo lidt forkert (...) Egentlig så tror jeg ikke, altså de ville ikke cutte mig af eller sige fuck mig eller noget, men altså jeg vil ikke fortælle dem det, altså folk de skal se mig som den stærke, ikke som en eller anden homo” (Dennis).*

Dennis og Peters fortællinger ligger i forlængelse af Dahl et als fund. De påpeger, at for en del af de mandlige prostituerede er det ikke blot prostitutionen, men også de homoseksuelle relationer, der skal hemmeligholdes, da en del mandlige prostituerede lever et heteroseksuelt liv parallelt med deres prostitutionsliv: *”Ikke alene er mange angste for at blive afslørede som prostituerede, de er også angste for at blive afslørede som bøsser”* (Dahl et al 1992:260). Som citaterne viser udlever Dennis og Peter deres homo- eller biseksualitet gennem prostitution, ligesom det var tilfældet for den gruppe unge homoseksuelle indvandrere jeg kom i kontakt med på chatten.

Lautrup & Heindorf (2003:9) påpeger, at samfundets generelt øgede accept af homoseksualitet kan have betydet, at også de homoseksuelle har taget samfundets fordømmende holdning til

mandlige prostituerede til sig. Mit speciale peger tværtimod på, at de informanter der ikke er erklærede homoseksuelle skjuler prostitutionen fordi *homoseksualiteten* er tabuiseret i deres omgangskreds. Dette er tilfældet for Peter, Dennis og for de unge med minoritetsbaggrund. Dennis og Peter forklarer, at de finder prostitutionsrelationen fræk, hvorimod de unge med minoritetsbaggrund fortæller, at de finder det grænseoverskridende at sælge sex. De gør det dog alligevel pga. at den anonymitet der tilbydes i prostitutionsrelationen betyder, at de får en mulighed for at udleve deres homoseksualitet.

Jesper er åben omkring sin homoseksualitet, men skjuler alligevel sin prostitution. Han fortæller:

*"Jeg er bange for at skuffe mine forældre hvis de skulle finde ud af det. Så det er nok, altså det har jeg bare altid gået med selv. Det var næsten ligesom, altså jeg tror jeg fandt ud af at jeg var homo da jeg var 11. Da fandt jeg ud af det, at piger sagde mig i hvert fald ingenting. Og da gik jeg med det også selv indtil jeg var 16. Og så fortalte jeg det til mine forældre, og det var jo også sådan lidt at leve et dobbeltliv. Og nu har jeg så bare valgt at fortsætte mit dobbeltliv, så. Men det har været rigtig hårdt nu her, men det var det ikke, altså det synes jeg ikke, de første år var det ikke. Der var jeg bare glad for pengene. Men nu her da synes jeg det kan blive meget meget tomt" (Jesper).*

Som det fremgår af citatet har det været problematisk for Jesper, at han har løjet for sine omgivelser i årevis. I det følgende vil jeg analysere hvordan dobbeltlivet influerer på informanternes sociale relationer.

### **6.2.1 Dobbeltliv og sociale relationer**

Det er altså gennemgående i fortællingerne, at informanterne hemmeligholder deres prostitution fordi de frygter omverdenens fordømmelse. Dette ligger i forlængelse af eksisterende undersøgelser. Her beskrives dobbeltlivet som en "følgevirkning" af prostitution. Det konkluderes, at det er opslidende at leve et dobbeltliv, samt at det fører til social isolation og ensomhed. Det konkluderes således at prostitutionen bliver en "social aktivitet", da kunderne spiller en stor rolle i de prostitueredes liv, pga. den sociale isolation (Bjørnholk 1994; Bechmann-Jensen 1997; Dahl et al 1992; Lautrup & Heindorf 2003). I forlængelse af konklusionerne om, at dobbeltlivet er en negativ følgevirkning af et liv i prostitution konkluderes det i Servicestyrelsens oplæg til handlingsplanen "Et andet Liv": *"Det var dog klart at de fleste af mændene levede marginale*

*tilværelser og kun havde en perifer tilknytning til det bredere samfund” (Oplæg til handlingsplan s. 42).*

Dette peger min undersøgelse *ikke* på. Mine informanter forklarer, at de vælger dobbeltlivet, så de kan *opretholde* deres sociale hverdagsliv. Informanterne forklarer, at det er ”lettere” at deres venner og familier ikke behøver forholde sig til den side af dem, og begrundet det med, at hvis deres omgivelser kendte til deres prostitution ville det forandre deres hverdagsliv. De lever så at sige et parallelt prostitutions- og hverdagsliv og de fortæller at det rent socialt er relativt uproblematisk at skjule prostitutionen. Simon forklarer: *”Jeg synes ikke det er et problem selve det at skjule det (...) Altså sammen med min familie og sammen med mine venner er jeg jo som jeg altid har været, og så har jeg bare en helt anden side – og den skal de absolut ikke ha at vide”* (Simon). Bortset fra Dennis er alle informanterne i gang med en uddannelse – enten en gymnasial- eller en universitetsuddannelse, og de har desuden et studiejob. Derudover fortæller de alle sammen – bortset fra Jesper, at de har en stor omgangskreds, som ikke er blevet reduceret efter at de er startet i prostitution. Phillip fortæller: *”Jamen jeg har jo altid været typen der har drønet til snart det ene, snart det andet, og sådan er det selvfølgelig stadig. Det her er jo bare min egen hemmelighed. Jeg skriver stadig på mit speciale, arbejder og ser de folk jeg plejer at se”* (Phillip). Dette er også tilfældet for Dennis, som fortæller:

*”Jamen jeg har måske 7-8 venneflokk hvis jeg ikke har mere. Så de ringer hele tiden til mig – jeg får jeg ved ikke hvor mange opkald om dagen fra venner der vil hænge ud med mig, ikke. Og så når det endelig er at jeg skal sådan nogle ting, så bliver det herre svært for mig, jeg bliver nødt til sådan rigtigt at planlægge hvis det er at jeg skal ud og lave nogle penge eller hygge mig med noget eller.. fordi så bliver jeg nødt til at finde en eller anden undskyldning for hvor jeg er henne (...) og samtidig skal jeg jo også huske at skille dem der ved det fra dem der ikke ved det”* (Dennis).

Af citatet fremgår det, at dobbeltlivet kan være kompliceret ”rent praktisk” i forhold til at adskille dem, der kender til prostitutionen, fra dem der ikke ved det – men at prostitutionen ikke har reduceret Dennis’ omgangskreds. Den eneste, der oplever problemer med at leve et dobbeltliv er Jesper. Han er nu startet på universitetet, men har oplevet store vanskeligheder ved at være i prostitution, og han har mistet store dele af sin omgangskreds. Han forklarer:

*”Jeg har næsten ingen venner mere. Fordi, altså. Kunderne har taget tiden. Jeg har også. Altså jeg har ændret mig meget, jeg er blevet meget mere indelukket. Jeg går næsten aldrig i byen mere, altså jeg kan ikke lide store menneskemængder og sådan*

*noget mere, altså jeg bliver meget hurtigt skræmt og føler mig meget meget grim og skal væk, altså. Så jeg lukker mig tit inde i mig selv, altså. Gemmer mig lidt derhjemme, eller på et eller andet værelse eller ved en eller anden kunde. Hvor jeg føler at det er mig der styrer det. Når jeg, altså hvis jeg f.eks. står på et diskotek så presser jeg mig helt ind i et hjørne og jeg ved ikke hvordan jeg skal stå og altså tænker – jamen jeg tænker altid hvad andre folk tænker om mig. Og det er aldrig godt hvad jeg tror de tænker” (Jesper).*

Som det fremgår af citatet har dobbeltlivet – og prostitutionen, store sociale konsekvenser for Jesper. Han har prioriteret at have mange kunder, hvilket betyder at han har mistet en stor del af sine venner. Samtidig har prostitutionen påvirket ham psykisk således at han nu har ændret adfærd ift. sine venner. Han trækker sig nu fra sociale sammenhænge og oplever stor ensomhed. Jespers fortælling ligger i forlængelse af eksisterende undersøgelser, men adskiller sig som nævnt fra de andres. Én af årsagerne til at dobbeltlivet har færre sociale konsekvenser for de andre kan være, at de ikke har prostitueret sig så ofte som Jesper. Eksempelvis fortæller både Dennis og Peter, at der kan gå en måned, nogle gange flere måneder imellem at de sælger sex – dette kan være en årsag til at det ikke påvirker deres hverdagsliv i helt samme grad som Jesper, at de skjuler det.

Informanterne håndterer deres prostitution socialt ved at skjule den for deres omgivelser. Dette afsnit har vist, at dobbeltlivet spiller en væsentlig og meget forskellig rolle ift. deres sociale relationer. Min undersøgelse peger *ikke* på at det nødvendigvis er problematisk for informanterne at leve et dobbeltliv. Tværtimod forklarer fire af dem, at dobbeltlivet betyder at de kan opretholde deres normale hverdag, da omgivelserne ikke behøver forholde sig til en side af dem, som informanterne er sikre på at mange alligevel ikke vil kunne forstå. Informanterne ser dobbeltlivet som nødvendigt, og intet i deres fortællinger indikerer at de rent socialt har problemer med at adskille deres prostitutionsliv fra deres øvrige liv, idet de flere gange understreger at de har mange venner som de stadig ser. Dobbeltlivet har således ikke - rent socialt - influeret på deres hverdagsliv. Kun Jesper forklarer, at dobbeltlivet er én af årsagerne til at han har mistet en stor del af sin omgangskreds. Dette er et brud med de eksisterende undersøgelser. Her påpeges det, at dobbeltlivet er en ond spiral, og at et prostitutionsliv ofte fører til social isolation og ensomhed. Samtidig fremgår det af eksisterende undersøgelser, at de fleste mandlige prostituerede lever marginale tilværelser i forhold til det bredere samfund, hvilket ikke er tilfældet for mine informanter.



I følgende afsnit analyseres hvordan prostitutionen har influeret på informanternes private sexliv.

### 6.3 Prostitution og forhold til sex

Jesper, Phillip og Simon fortæller alle tre, at de håndterer prostitutionen ved at forsøge at koble fra psykisk og dermed ikke være til stede i relationen. Jesper forklarer dette således:

*"Jamen altså. Det er svært lige at forklare det. Men jeg lukker bare ned. Trækker gardinet for. Jeg vandrer helt fuldstændig ind i mig selv. Det er jeg blevet god til. Jeg tror næsten at jeg er blevet for god til det, egentlig, hvis man kan sige det sådan"* (Jesper).

Simon forklarer: *"jeg har med tiden lært at lukke af når det er en kunde. Så tænker jeg bare på andre ting og lukker følelserne af. Jamen det er bare en anden verden jeg er i. Nærværende, Men tænker på det som om det bare skal overstås"* (Simon).

Phillip fortæller: *"Jeg ligger og tænker på Orlando Bloom, om jeg fik slukket kaffemaskinen, det kan være alt muligt ligegyldigt. Det vigtige er bare at Phillip ikke psykisk er til stede, at det er Sebastian, der er der"* (Phillip). Phillips fortællinger ligger i forlængelse af Bechmann-Jensens konklusioner: *"Det er et velkendt fænomen indenfor prostitutionen, at de, der prostituerer sig, prøver at beskytte sig selv gennem en række forholdsregler. Disse kan omfatte særlig påklædning, et andet navn samt i det hele taget en opbygning af et "andet jeg", altså at man deler sig selv op i den prostituerede og den private"* (Bechmann-Jensen 1997:27f).

Jesper, Simon og Phillips fortællinger ligger i forlængelse af en stor del af undersøgelserne om kvindelige prostituerede (Barlach 2004; Barlach & Christensen 2003; Høigård & Finstad 1987; Pateman 1988). Her konkluderes det, at prostitution medfører fremmedgørelse fra egen krop og seksualitet, samt et ødelagt forhold til mænd. Én af årsagerne hertil beskrives som en følgevirkning af, at den prostituerede forsøger at distancere sig psykisk fra akten. Lise Barlach konkluderer: *"Kvinderne distancerer sig ved at adskille hoved og krop under de seksuelle ydelser og ved, at følelser og sex afkobles"* (Barlach 2004:56). Høigård & Finstad forklarer, at prostituerede gennem frakobling af egen krop, seksualitet og lyst, forsøger at beskytte sig selv mod prostitutionens mange skadevirkninger. Denne forsvarsstrategi vil ofte mislykkes, hvilket betyder at et prostitutionsliv er forbundet med massive skadevirkninger, eksempelvis problemer med egen

seksualitet (Høigård & Finstad 1987:85). Både Bechmann-Jensen (1997), Dahl et al (1992) og Lautrup & Heindorf (2003) påpeger, at dette er en risiko for en del af de mandlige prostituerede. I overensstemmelse hermed forklarer Jesper, at prostitutionen har haft en særdeles negativ indflydelse på hans private sexliv:

*"Altså... Jeg ved ikke helt om jeg.. altså om jeg overhovedet sådan tænder på sex mere. Altså det er noget jeg gør. Altså det, nej det, jeg tror ikke rigtig jeg tænder på det overhovedet faktisk. Det siger mig ikke rigtig noget mere faktisk. Fordi i starten der var jeg også meget eksperimenterende og sådan noget og ville gerne prøve det og sådan noget. Nu her, da – jeg ved ikke helt om det er fordi jeg tænder på det, eller – jamen det er bare et eller andet jeg skal. På en eller anden måde. Det, ja. Jeg skal nok prøve at forklare mig lidt mere tydeligt, øhh. Jeg tror bare, altså sex siger mig bare ikke særlig meget mere. Ikke som det, det burde gøre måske. Sex det er blevet en beskæftigelse, det er noget man kan gøre, men det er ikke noget jeg sådan bliver ophidset af eller noget. Det er det ikke. Det er noget man tjener penge på. Så derfor så tror jeg ikke at det tænder mig" (Jesper).*

Også af Simons fortælling fremgår det, at prostitutionen har påvirket hans forhold til sex. Han fortæller: *"Jeg tror det har givet mig problemer at jeg så tit prøver at lukke af for mine følelser. Jeg er i hvert fald blevet taget i at ha et tomt blik. Det har jeg fået at vide et par gange" (Simon).* Simon har stadig sex med både kvinder og mænd uden at han får penge for det, men som citatet indikerer, har prostitutionen påvirket hans private sexliv i negativ retning.

Phillip forklarer også, at han har problemer i sit private sexliv. Han mener dog, at det skyldes en blanding af prostitutionen og sorgen over tabet af hans ekskæreste: *"Jeg kan ikke forklare dig hvad der er hvad. Jeg har ikke sex udover prostitution. Det kan jeg slet ikke overskue. Jeg kan slet ikke forestille mig at skulle ha lyst til at være sammen med nogen anden end min ekskæreste, men det er klart at det gør det ikke bedre alt det her". Men det er klart at det påvirker mig da" (Phillip).*

Simon, Phillip og Jespers fortællinger ligger i forlængelse af eksisterende undersøgelser, idet de alle tre fortæller, at prostitutionen har påvirket deres private sexliv negativt. De har enten opgivet deres egen seksualitet eller er ikke i stand til at være fuldt ud til stede i deres private sexliv. Bechmann-Jensen påpeger: *"Prostitution er svær at kombinere med et almindeligt kærlighedsliv. Sexuelt samvær, der af mange opleves, som en måde at udtrykke kærlighed på, må nødvendigvis opsplittes i to forskellige betydninger: I prostitutionen, som en distanceret måde at tjene penge og i privatlivet, som et udtryk for nærhed og kærlighed. Men handlingerne i begge situationer er de*

*samme og – i det lange løb – er det næsten umuligt at adskille situationerne fra hinanden, hvilket ofte fører til, at den, der prostituerer sig, opgiver sin egen seksualitet” (Bechmann-Jensen 1997:30).*

I modsætning hertil fortæller både Peter og Dennis, at de udlever egen seksualitet gennem prostitution, og at de tænder på samværet med kunderne. De forsøger derfor ikke at distancere sig psykisk fra prostitutionsakten. Det er gennemgående i Peters forklaring, at prostitutionen er et led i en række seksuelle eksperimenter, men at prostitutionen i sig selv ikke har ændret hans forhold til sex. Han forklarer: *”Jo, altså jeg har selvfølgelig ændret mig seksuelt, siden jeg startede, men det er jo ligesom naturligt, altså har du ikke også ændret dig siden du var 20?” (Peter).* Peter forklarer: *”Altså alt det her jeg leger med nu, det gør jeg jo kun fordi jeg er single, og kun har mine katte at tage hensyn til. Men i længden ville det være helt fint for mig bare at ligge og hygge i missionæren, altså. Bare pigen var sød og rar, så er jeg tilfreds” (Peter).* Peter beskriver kun positive oplevelser med prostitution, og forklarer at det har udviklet ham seksuelt at sælge sex. Jeg er dog opmærksom på at Peters positive fremstilling af prostitutionslivet *kan* skyldes at han forsøgte at imponere mig og flirte med mig i interviewsituationen.

I de eksisterende undersøgelser påpeges det, at der for *”den seksuelt eksperimenterende”* ofte er flydende grænser mellem privat- og prostitutionssex, hvilket fører til *”problemer med egen seksualitet”* (Bechmann-Jensen 1997; Bjørnholt 1994; Lautrup & Heindorf 2003). Dette er umiddelbart ikke tilfældet for Peter og han adskiller netop *ikke* sine prostitutionsrelationer fra sine andre seksuelle oplevelser med mænd – eller andre seksuelle eksperimenter i øvrigt. I forhold til ham synes det derfor ikke frugtbart at se isoleret på prostitutions- vs. *”privatsex”*.

Dennis adskiller prostitutions- og privatsex idet han kun har *”privatsex”* med kvinder. Han forklarer dog, at prostitutionen ikke har påvirket hans private sexliv. *”Når jeg snart har levet mit skumle liv ud her som trækker så ville det ikke genere mig at finde en helt stille og rolig kæreste. Altså missionæren resten af livet, det er sgu fint nok, altså” (Dennis).*

Det problematiseres i den eksisterende forskning, at prostitution kræver at den prostituerede er fysisk ophidsede, hvilket fører til at den prostituerede har problemer med at adskille sit private sexliv fra sit prostitutionsliv (Bechmann-Jensen 1997:28; Lautrup & Heindorf 2003:43). Dette finder jeg ikke i mit materiale. Jesper, Phillip og Simon fortæller, at de ofte *ikke* er seksuelt

ophidsede i relationen, hvilket de imødekommer ved udelukkende at tilbyde passive ydelser. Phillip fortæller: *”jeg kan umuligt hejse flaget sammen med kunderne, de fleste er jo decideret ulækre. Sebastian er en mesterlig skuespiller, men det fysiske kan jeg jo trods alt ikke styre. Derfor er jeg kun passiv med kunderne”* (Phillip). Det fremgår ikke af deres fortællinger, at dette er et problem for kunderne.

Afsnittet har vist at Dennis og Peter nyder samværet med kunden, mens Simon, Jesper og Phillip håndterer prostitutionsrelationen ved at forsøge at distancere sig psykisk. Dette kan være én af årsagerne til, at prostitutionen influerer meget forskelligt på deres private sexliv. Jesper forklarer, at han ikke tænder på sex mere, og sex er for ham udelukkende noget man tjener penge på. Simon forklarer også, at prostitutionen har ændret hans forhold til sex, hvilket han begrundet i at han forsøger at lukke ned for sine følelser i prostitutionsrelationen. For Peter og Dennis er situationen anderledes. Af deres fortællinger fremgår det, at de har integreret prostitutionslivet som en del af deres ”private” sexliv. Afsnittet tydeliggør desuden, at selvom Simon og Phillip ikke har problemer med at leve et dobbeltliv, og at prostitutionen således ikke influerer på deres sociale relationer, så giver det dem nogle følelsesmæssige vanskeligheder. Omvendt integrerer Dennis og Peter prostitutionen som en del af sig selv, på trods af at de skjuler det for deres omgivelser. Dette synliggør igen ambivalenser i informanternes forklaringer om deres prostitutionsadfærd samt håndteringen af denne.

I det følgende afsnit analyseres informanternes forklaringer om hvordan prostitutionen influerer på deres evne til at føle noget i private sammenhænge.

## 6.4 Prostitution og følelser

Dennis forklarer i følgende citat, at han ikke mener, at prostitutionen påvirker ham følelsesmæssigt:

*”Fordi på denne her måde jeg gør det på nu, så får jeg ingen repressalier. Altså jeg kan jo lige så godt bruge min krop som jeg kan bruge mine hænder – altså en håndværker bruger sine hænder og en luder bruger sin krop. Og det, altså for mig der er der sgu ikke nogen forskel. Fordi jeg føler ikke det der, altså jeg er ikke så god til følelser. Så jeg føler ikke rigtig nogen fortrydelsesting, jeg føler ikke noget. Altså*

*når jeg gør nogen ting så er jeg sgu ligeglad. Og det er ikke fordi jeg ikke nyder det – jeg nyder det jo – men jeg fortryder det bare ikke” (Dennis).*

Senere i sin fortælling forklarer Dennis dog:

*”jeg har lidt svært ved at finde ud af mig selv, faktisk. Det kan også godt være en bivirkning af at jeg har gjort det så lang tid, jo ikke. Altså så har jeg mistet lidt mine følelser for virkeligheden. Og så har jeg bare tænkt, jamen fuck det, det her det er jo min egen virkelighed. Men altså jeg er sgu et godt menneske ellers (griner)” (Dennis).*

Mens Dennis i det første citat sammenligner prostitution med ethvert andet arbejde, påpeger han i det andet citat at hans manglende evne til at føle noget *kan* være en bivirkning af hans mange år i prostitution, hvilket netop indikerer at prostitution adskiller sig fra ethvert andet arbejde – også i Dennis’ forståelse. Jesper forklarer:

*”altså jeg ville aldrig nogensinde kunne ha fået det forklaret dengang da jeg var yngre. At det ville kunne ha gjort noget, for det var jo latterligt. Jeg havde det fint med det jeg var glad for det. Da jeg var yngre. Jeg synes det var fedt. Det har så bare haft lidt bagslag senere. Sidenhen har det måske givet mig voldsomme depressioner, og jeg har fået virkelig lavt selvværd. Jeg føler mig ofte meget meget grim, og hvad hedder det ikke tiltrækkende. Utiltrækkende. Altså det har fået mit selvværd meget meget langt ned. Jeg frygter om jeg nogensinde kan være i et forhold, og også, altså f.eks. sådan noget med at skulle starte på universitetet, det, altså jeg er utroligt nervøs for det. Jeg er meget meget bange for nye mennesker. Så.. Det bliver en udfordring” (Jesper).*

Jesper forklarer altså, at prostitutionen over tid har påvirket hans følelsesliv på negativ vis, idet han har fået selvværdsproblemer og depressioner. Jespers fortælling ligger i forlængelse af professor i socialt arbejde Sven Axel Månsson og Ulla Carin Hedins analyser af prostituerede. De påpeger netop hvordan oplevelsen af prostitution ofte ændres over tid. Den frihed, der opleves i starten som følge af indtægterne ved prostitution, bliver ifølge Månsson & Hedin for mange prostituerede til en følelse af ”ufrihed”, idet afhængigheden og bundetheden til prostitution vokser, og mange oplever selvværdsproblemer og ændrede relationer til omverdenen (Månsson & Hedin 1998).

Simon fortæller: *”nogle gange kan jeg godt føle en slags væmmelse inden i mig. Som om jeg er beskidt. Klam er måske et meget godt ord. Så kan der godt lige gå noget tid inden jeg har en kunde igen” (Simon).* Simon forsøger at håndtere relationen til kunden ved at ”lukke ned” for sine følelser, men det fremgår af hans fortælling, at han ikke kan styre sine følelser 100 %. Han

fortæller, at de dårlige oplevelser ”forsvinder når jeg har en lækker kunde. Så kan jeg virkelig nyde det igen. Nogle gange skal jeg virkelig passe på ikke at blive forelsket. Og det duer jo ikke hvis manden er gift og alt muligt” (Simon). Selvom Simon fortæller at prostitutionen sjældent gør noget dårligt for ham, indikerer citaterne, at prostitutionen ikke er så problemfri, som han umiddelbart antyder. Det fremgår, at han har et meget ambivalent forhold til prostitutionsrelationen, og Simons forklaringer om at han føler sig ”klam”, og ”beskidt” indikerer, at prostitutionen har influeret på hans følelsesliv og dermed har påvirket ham psykisk.

Beckmann-Jensen (1997) konkluderer, at de seksuelle og psykiske belastninger som følge af prostitution ikke opstår mekanisk, men at de indgår i et samspil med personens øvrige livsbetingelser, som for eksempel prostitutionens karakter og den prostitueredes egen modtagelighed på et givet tidspunkt. Ifølge Beckmann-Jensen bør man således ikke vurdere, hvorvidt prostitutionen i sig selv har påvirket informanternes følelsesliv negativt, eller hvorvidt dette er sket i samspil med andre faktorer i deres liv. Af flere af informanternes fortællinger fremgår det også, at man ikke alene ud fra prostitutionen kan forklare deres nuværende livssituation. Eksempelvis lavede både Simon og Dennis småkriminalitet og røg hash inden de startede i prostitution, hvilket indikerer, at prostitution ikke kan ses som en isoleret ”grænse” de havde behov for at afprøve.

Phillip påpeger: ”Jamen du bliver da lidt følelseskold, det er du simpelthen nødt til at blive for at holde det ud” (Phillip). Han fortæller videre, at han har svært ved at adskille hvad der skyldes hans sorg og hvad der skyldes prostitutionen, men at prostitution påvirker ham negativt psykisk. Dette ligger i forlængelse af Lautrup & Heindorfs konklusioner. De påpeger, at det for en del af de prostituerede mænd er vanskeligt at afgøre hvorvidt deres problemer er forårsaget af prostitutionen, men konkluderer, at ”forudgående negative livsomstændigheder og oplevelser forværres ofte i prostitutionen” (Lautrup & Heindorf 2003:26).

Afsnittet har vist, at på trods af at fire af informanterne ikke finder det svært at skjule deres prostitution, og at de forklarer, at hemmeligholdelsen af prostitutionen udelukkende påvirker dem på det *handlingsmæssige* plan, dvs. at det kan være besværligt at skjule prostitutionen overfor venner og familie, så forklarer flere af dem at prostitutionen influerer negativt på deres liv på det *følelsesmæssige* plan. De tre, der forsøger at distancere sig psykisk fra akten oplever alle tre

følelsesmæssige problemer som følge af prostitutionen. Dennis påpeger desuden, at hans manglende evne til at føle noget, måske kan skyldes at han har prostitueret sig i så mange år. Peter er tilsyneladende helt upåvirket følelsesmæssigt. Han har tilsyneladende integreret prostitutionen som en del af sit liv både socialt og psykisk.

## 6.5 Grænsen er jo overtrådt – hvorfor stoppe nu?

Med undtagelse af Peter kan informanterne alle sammen præcist fortælle, hvornår de havde deres debut i prostitution. Simon forklarer dette således: *"det er som om der er et før og efter den dag. Det er som om man bliver sgu aldrig den samme igen når man har solgt sig selv. Altså jeg har det jo fedt nok med det, så det er svært lige at beskrive. Man bliver bare aldrig den samme"* (Simon). Citatet indikerer, at debuten markerer et skift i Simons liv. Dette er gennemgående i fortællingerne, selvom det først er gået op for flere af informanterne senere, at de har prostitueret sig.

At *debuten* er så skelsættende, er vigtig ift. at begribe, at informanterne oplever sig som forandrede fra denne dag – og at de i forlængelse heraf forklarer, at de finder det ligegyldigt om de stopper i prostitution i dag, i morgen eller om et år. Det er *debuten*, der har influeret på deres liv. Simon forklarer, at pengene er en væsentlig fastholdende faktor: *"igen det der med regninger der skal betales, så er det så nemt bare lige at tage en kunde mere og så er den regning betalt (...)* Og jeg har jo gjort det, altså jeg har jo løjet – og det er ikke blevet opdaget. Og så tænker jeg nok, *jamen hvorfor skulle det så blive opdaget nu"* (Simon). Man kan analysere Simons fortælling således at han retrospektivt oplever det som grænseoverskridende at han *startede* i prostitution. Derimod ser han ikke ser nogen grund til at stoppe nu, hvor grænsen er overskredet, da han ser prostitution som en "let" måde at skaffe penge på.

Phillip forklarer:

*"Jamen altså, det var da ligesom den første gang der var sådan lidt, okay dér blev jeg en anden. På ti minutter. Og det kan aldrig nogensinde laves om igen. Men altså, om jeg stopper nu eller om en måned, eller om to år, det er sgu lidt ligegyldigt, synes jeg. Jeg har jo gjort det"* (Phillip)

Af Phillips fortælling fremgår det også, at det var debuten, der var grænseoverskridende, hvilket mindsker vigtigheden af om han stopper nu eller om et år. Simon og Phillips fortællinger ligger i forlængelse af eksisterende undersøgelser. Det påpeges, at hvis man først har prostitueret sig vil prostitutionen altid fremstå som en "let" måde at tjene penge på, hvilket er en barriere for at bryde ud af prostitution (Barlach & Christensen 2004; Høigård & Finstad 1987). Alle informanter mener, at man max kan være 30 år som mandlig prostitueret, hvorfor deres alder sætter en naturlig grænse for hvor lang tid de kan blive i branchen. Dennis fortæller:

*"Jeg ved at lige så snart at jeg begynder at ligne en eller anden gammel gris, så stopper jeg det selv altså. Så har jeg levet mit skumle perverse liv ud. Og jeg har haft det sjovt med det og jeg har nydt det og jeg har hygget mig med det (...) Jeg gider ikke at være én af de der gamle homoer der sidder der "nja kan du gi 200 kr.", det gider jeg bare ikke, altså. Så det er kun fordi jeg er ung. At jeg gider det" (Dennis).*

Phillip fortæller: *"Jeg har brug for Sebastian i mit liv som det er nu. Jeg kan ikke overskue at ændre mit liv, altså at give slip på min ekskæreste. Det er for tidligt endnu. Jeg stopper selvfølgelig på et tidspunkt, men jeg ved ikke hvornår" (Phillip).*

Bortset fra alderen gør informanterne sig ikke mange overvejelser omkring deres prostitutionsophør, men de har ikke lyst til at stoppe pt. Ved at forklare at det var *debuten* der var grænseoverskridende for dem, og at det derfor er ligegyldigt hvorvidt de stopper nu eller om et år, kan man sige, at informanterne legitimerer fortsat prostitution, på trods af at det fremgår af de fleste af deres fortællinger, at prostitutionen har en negativ indflydelse på deres private sex- og følelsesliv.

Modsat de andre forklarer Jesper, at han overskrider sine egne grænser hver gang han prostituerer sig, og at prostitutionen derfor influerer meget negativt på hans liv:

*"Jeg tror godt jeg kan se sådan mere objektivt på det og sige at jeg burde stoppe. Men jeg er ikke helt sikker på at jeg har lyst til det alligevel (...) altså jeg føler selv at det ødelægger mig. Men alligevel så, på en eller anden måde så har jeg svært ved bare at holde fokus dér. Det er meget meget splittende –oppe i hovedet. Jeg vil gerne og jeg vil ikke (...) Jamen det .. jamen jeg tror igen det er pga. pengene og så er det pga. bekræftelsen jeg får ved det og så har jeg bare svært ved at se, altså hvad jeg skulle lave uden. Altså tit, jeg tænker tit sådan, altså det er mig. Altså hvad er jeg uden?" (Jesper).*



Som citatet viser, har prostitutionen haft store omkostninger for Jesper, og han kan ikke se hvad han har at byde på udover at sælge sex. Dette ligger i forlængelse af eksisterende forskning, som påpeger, at der er massive skadevirkninger forbundet med at sælge sex (Lautrup & Heindorf 2003; Dahl et al 1992, Bechmann-Jensen 1997). Også Pedersen konkluderer, at et prostitutionsliv er forbundet med problemer. Han anfører, at prostitutionen kan føre til *"en resigneret selvfor nægtende fastholdelse af egen værdiløshed slår igennem på et eksistentielt niveau"* (Pedersen1992:13). Jespers fortælling er et eksempel på dette, idet han ikke længere føler sig i stand til at vælge prostitutionen fra, idet han ikke ser et alternativ til prostitutionen. Jespers prostitutionsliv har således udviklet sig fra at være et mere eller mindre tilfældigt eksperiment, til at han nu forklarer, at han ikke kan se hvad han er uden prostitution.

## 6.6 Sammenfatning

Kapitlet har vist at alle informanterne håndterer deres prostitution socialt ved at hemmeligholder at de sælger sex. Det skyldes dels at de *selv* er flove over deres prostitution, dels angst for omverdenens fordømmelse. Informanterne forklarer, at de *vælger* dobbeltlivet for at kunne opretholde deres hverdagsliv parallelt med deres prostitutionsliv. For fire af informanterne har dobbeltlivet begrænsede sociale konsekvenser, idet de forklarer, at de stadig har en stor omgangskreds og at de stadig ser deres venner ofte. Hemmeligholdelsen har således primært indflydelse på deres sociale liv på et handlingsmæssigt plan, dvs. at de skal koordinere aftaler, samt at de nogle gange vælger at være sammen med en kunde frem for at se deres venner. Dette er modstridende med eksisterende undersøgelser, som peger på, at dobbeltlivet ofte fører til at den prostituerede trækker sig fra sociale sammenhænge, hvorfor prostitution ofte fører til social isolation og ensomhed. Min undersøgelse peger derimod på, at der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem prostitution, dobbeltliv og ensomhed/social isolation. Kun Jesper fortæller, at prostitutionen har ført til ensomhed og social isolation, og han ser ikke sine venner mere. Forskellen mellem mine fund og eksisterende undersøgelser kan skyldes, at mine informanter ikke prostituerer sig så ofte som de mænd der er repræsenteret i tidligere undersøgelser. Min undersøgelse tyder således på, at en del mænd prostituerer sig *"uregelmæssigt"*, idet både mine informanter samt de fleste mænd jeg chattede med forklarede at de ikke har prostitution som

primær indkomst. Dette kan være én af årsagerne til at min undersøgelse peger på begrænsede sociale konsekvenser af prostitution – disse forskelle mellem min undersøgelse og de eksisterende understreger heterogeniteten blandt mandlige prostituerede.

Kapitlet har desuden vist, at informanterne psykisk håndterer prostitutionen forskelligt. Jesper, Simon og Phillip forsøger at distancere sig psykisk ved at "lukke af" for følelserne i prostitutionsakten, og derved kun være til stede fysisk. Peter og Dennis fortæller derimod, at de nyder samværet med kunderne. Disse forskellige måder at håndtere prostitutionsakten kan være en årsag til, at prostitutionen influerer vidt forskelligt på informanternes private sex- og følelsesliv. Jesper har opgivet sin egen seksualitet, han er deprimeret og har angstanfald. Han er således både påvirket følelsesmæssigt og socialt af sin prostitution. Simon forklarer at han har en stor omgangskreds, men at han er ensom ift. sin prostitution, og savner at kunne dele den side af sig selv med nogen. Hans private sexliv er også påvirket i negativ retning, idet han forklarer at han flere gange er taget med "et tomt blik" i private seksuelle relationer. Phillip forklarer at han er blevet mere "hård" følelsesmæssigt af at være i prostitution. Dennis reflekterer over, at hans manglende evne til at føle noget muligvis kan være en følgevirkning af at han har leget med sine følelser i så mange år. Fire af informanterne forklarer således, at prostitutionslivet har influeret på deres følelsesliv på en negativ måde, mens to af informanternes private sexliv er påvirket i negativ retning. På det følelsesmæssige plan er informanterne således i høj grad påvirkede. Peter er som den eneste upåvirket følelsesmæssigt. I eksisterende litteratur fokuseres hovedsageligt på hvordan prostitutionen påvirker mændenes forhold til privat sex, samt på dobbeltlivets betydning ift. social isolation. Af mine informanters fortællinger fremgår det, at det kun er Jesper, som oplever at prostitutionen influerer på hans sociale liv. Til gengæld forklarer fire af informanterne at prostitutionen påvirker deres private følelsesliv – men dette er *ikke* nødvendigvis i forhold til deres private sexliv. Jeg finder således at prostitutionen influerer anderledes på mine informanters liv, end de hidtidige undersøgelser har vist.

På trods af at informanterne forklarer at det påvirker deres følelser er det kun Jesper der er klar til at forlade prostitution. Informanterne forklarer alle sammen debuten, som en væsentlig grænseoverskridelse, hvilket kan forstås som en psykisk håndtering af prostitutionen idet det legitimerer fortsat prostitution – kun Jesper kæder det sammen med at han overtræder en grænse hver gang han prostituerer sig.

## 7. Samlet teoretisk perspektivering

I dette kapitel vil jeg diskutere mine empiriske fund fra de forrige kapitler, i forhold til forskellige teoretiske optikker. Jeg arbejder således i denne del af analysen på det tredje fortolkningsniveau. Jeg har valgt at fremhæve mine empiriske fund via "nye" citater fra empirien, frem for at gentage de citater, jeg fremhævede i de forrige to kapitler. Dette valg skyldes, at jeg ønsker at undgå gentagelser, men at jeg også i dette kapitel ønsker at være tro mod min fænomenologiske tilgang til min databearbejdning ved at lade min empiri træde klart frem via mange citater. Jeg har udvalgt og sammenbragt en række teorier ud fra en vurdering af, hvad der bedst kan forklare informanternes fortællinger. Jeg har valgt at inddrage Maurice Merleau-Pontys kropsfænomenologi, Aaron Antonovskys mestringsteori, Howard S. Beckers afvigelsessociologi, og maskulinitetsteori. Jeg har udelukkende inddraget de dele af teorierne, jeg anvender i kapitlet, ligesom jeg kun i begrænset omfang diskuterer teoriernes mangler. Under hvert enkelt afsnit vil jeg begrunde mine valg samt redegøre for min anvendelse af den enkelte teori.

### 7.1 Psykisk håndtering af prostitutionsrelationen

Et af de centrale fund i den første analysedel er, at informanterne håndterer prostitutionsrelationen meget forskelligt psykisk. Jesper, Simon og Phillip forklarer, at de håndterer prostitutionsrelationen ved at forsøge at adskille krop og bevidsthed/psyke i prostitutionsakten.

Som jeg fremhævede i den første analysedel påvirker prostitutionsrelationen fire af informanterne følelsesmæssigt, selv om de forsøger at distancere sig psykisk fra den fysiske ydelse. Dette kan fortolkes ud fra den franske filosof Maurice Merleau-Pontys kropsfænomenologi. Merleau-Ponty benytter begrebet *egenkroppen*, som et samlebegreb for krop og bevidsthed, og betoner hermed, at kroppen aldrig kan adskilles fra en situation (Merleau-Ponty 1994:100ff). Merleau-Ponty betoner således den kropslige erfaring, som altid er til stede for individet i enhver handling. Han bryder dermed med den dualistiske tankegang, som hidtil har været dominerende indenfor videnskaben. I modsætning til den dualistiske tankegang er der ifølge Merleau-Ponty tale om et dialektisk forhold, dvs. en interaktion mellem mennesket og verden, mellem krop og tanke. Mens

den dualistiske tankegang søger at adskille det indre og ydre, subjekt og objekt, bevidsthed og fysik, søger Merleau-Ponty at overskride dette skel (Thøgersen 2004:21ff). Forstås informanternes fortællinger ud fra Merleau-Pontys kropsfænomenologiske perspektiv kan jeg begrebsliggøre deres forklaringer om at de er følelsesmæssigt påvirkede af prostitution trods det at de forsøger at være følelsesmæssigt fraværende under akten. I Merleau-Pontys optik får informanterne således forskellige kropsliggjorte, ikke bevidste erfaringer i prostitutionsakten, som lagres i egenkroppen, idet prostitutionsakten ansues som både en fysisk og psykisk udøvelse. Det skyldes at krop og psyke *ikke* kan adskilles.

Phillip forklarer: *"Hmm, jamen Sebastian er ham, der er sammen med kunden. Phillip er mig. Det er to forskellige personer. Fuldstændig. De har ingenting med hinanden at gøre. Udover at det er den samme krop"* (Phillip). Indledningsvis i sin fortælling, forklarer Phillip, at det var tilfældigt, at det netop blev vha. prostitution han valgte at bearbejde sin sorg. Senere i interviewet siger han dog:

*"Altså jeg har jo altid været vant til at bruge min krop og få opmærksomhed via min krop. Som model jo. Så jeg har jo altid været enormt fokuseret på min krop. Og vant til at bruge den. Altså selvfølgelig ikke lige på den måde jeg bruger den nu, men stadig på en lidt seksualiserende måde, altså. Jeg mener bare, at jeg har ALTID fået meget opmærksomhed via min krop. Så... jeg ved ikke om det kan have spillet en rolle. Altså, at jeg bare har lyst til at smadre den nu"* (Phillip).

Phillip påpeger, at hans vej ind i prostitution muligvis kan forklares ud fra, at han er vant til at få opmærksomhed via kroppen. Hans adfærd kan forklares ud fra Merleau-Pontys teori. Ifølge Merleau-Ponty har individet altid kroppen med sig når det tænker, handler og føler og kroppen kan således aldrig adskilles fra en situation: *"Vi opnår altid erfaringer med kroppen gennem sansninger og disse erfaringer er bundet til de handlinger, som kroppe har gjort tidligere"* (Merleau-Ponty 1994:98). Ifølge Merleau-Ponty er vores kropsoplevelser og bevægelser før-refleksive og før-bevidste. Han påpeger, at *"vi opfatter verden på et kropsligt niveau, før vi forstår den intellektuelt"* (Merleau-Ponty 1994:110). Phillips adfærd kan betragtes som en før-refleksiv 'kropsliggjort adfærd', han udfører på baggrund af sine tidligere kropsliggjorte erfaringer. Phillips adfærd kan ud fra Merleau-Pontys teori betragtes som en før-refleksiv, kropsliggjort adfærd', han udfører på baggrund af de tidligere erfaringer han har med at få opmærksomhed via sin krop. Dvs. at da Phillip når til erkendelsen, at han ønsker at påføre sig selv smerte, er det naturligt for ham at gøre det på en måde, hvor han bruger kroppen.

Jesper forklarer: *"så er jeg god til at lave den der med at gå ind i mig selv og så gå et andet sted hen. Også psykisk, altså så er jeg ikke til stede. Det er jeg blevet ret god til. Så sker det bare, men jeg sanser ikke at det sker"* (Jesper). Selv om Jesper "ikke sanser at det sker", har han fået det dårligere og dårligere psykisk i løbet af den tid, han har været i prostitution. Han har bl.a. opgivet sin egen seksualitet. Ud fra Merleau-Pontys teoretiske optik, kan Jespers fortælling forklares således, at han ikke kan håndtere den tætte fysiske kontakt med kunderne som prostitution kræver. Derfor forsøger han at distancere sig psykisk fra kunderne i prostitutionsakten, men da krop og psyke er uløseligt forbundne lagres prostitutionserfaringerne som kropsliggjorte, ikke bevidste erfaringer i egenkroppen. Det betyder at den fysiske ydelse påvirker Jespers psyke.

Simon fortæller: *"Jeg er et andet sted når det sker. Selvfølgelig er jeg der, men det er kun min krop der er der"* (Simon). Selvom Simon påpeger, at det kun er "hans krop der er der", er dette i Merleau-Pontys optik ikke tilfældet. Simons fortælling viser også, at han er følelsesmæssigt påvirket af prostitutionen. Han fortæller:

*"Jeg har virkelig svært ved følelserne, altså. Jeg kan ikke styre dem faktisk. Selvom jeg synes at jeg er i en helt anden verden, når det sker, jamen så er det som om, at jeg nogle gange kan se mig selv i spejlet og virkelig få det dårligt over de ting, jeg har gjort"* (Simon).

På trods af at Simon forsøger at distancere sig psykisk og "lukke af" når det er en kunde, kan han altså ikke styre sine følelser, som han ellers giver udtryk for i det første citat. Det betyder, at han har fået det dårligere psykisk i løbet af den tid han har været i prostitution – eksempelvis har han ofte kvalme, opkastningsfornemmelser og føler sig beskidt. Ud fra Merleau-Pontys optik kan man forklare Simons følelser med, at alle hans oplevelser i prostitution er forankret i egenkroppen, dvs. at såvel de gode som de dårlige erfaringer i prostitution internaliseres og indoptages i bevidstheden. Dvs. at selv om Simon forsøger at adskille krop og psyke, vil prostitutionsakten altid være både en fysisk og psykisk udøvelse. Selv om Simon tror, at han ikke er til stede psykisk i akten, vil kroppen – og dermed også psyken – være til stede, hvilket betyder, at erfaringerne i prostitution vil lagres som ikke-bevidste, kropsliggjorte erfaringer i egenkroppen.

Kroppen er for Merleau-Ponty 'den levede krop', kroppen "bebor" verden og fungerer som en slags mediator mellem individ og omverden (Merleau-Ponty 1994:100). Da kroppen aldrig kan adskilles fra en situation vil informanternes forsøg på at distancere sig fra den fysiske ydelse

således mislykkes, idet deres oplevelser i prostitution vil internaliseres som kroppliggjorte, ikke-bevidste oplevelser, forankret i egenkroppen. Med Merleau-Pontys betoning af egenkroppen kan man således forklare prostitutionsakten som både en fysisk og psykisk ydelse. Herved bliver det muligt teoretisk at begribe, hvorfor flere af informanterne oplever følelsesmæssige vanskeligheder i prostitution, på trods af at de forsøger at distancere sig psykisk fra den fysiske ydelse.

Som jeg tidligere har påpeget, konkluderes det i eksisterende undersøgelser om kvindelige prostituerede, at den prostitueredes grænser er stærkt under pres i et prostitutionsforløb, og at grænserne ofte overskrides. Det konkluderes i forbindelse hermed, at de prostituerede benytter sig af forsvarsstrategier i prostitutionsakten, hvilket ofte diskuteres i forbindelse med hvad der sælges, dvs. hvorvidt kvinden sælger en specifik ydelse, om hun sælger sin krop eller om kunden invaderer hendes "selv", dvs. hendes inderste kerne. Tilgangen i de fleste undersøgelser er, at kvinderne "sælger sig selv", dvs. at kunden invaderer hendes inderste kerne – hvorfor et sådant arbejde som prostitution fordrer forsvars- og overlevelsestrategier. Janne Bjørnholk, som både har interviewet mænd og kvinder i prostitution, påpeger i forlængelse heraf, at de interviewedes fokus "på de positive – eller set fra en anden vinkel de prostitutionsfastholdende – elementer kan på mange måder betragtes som overlevelsestrategier" (Bjørnholk 1994). Når den prostituerede udtaler sig positivt om prostitution betragtes dette således som en psykisk overlevelsestrategi i mange undersøgelser om prostitution (Høigård & Finstad 1987; Henriksen & Springborg 1988; Barlach & Christensen 2004). Hvis tilgangen i undersøgelserne er, at salg af sex nødvendigvis er "salg af selv", samt at positive udtalelser fra prostituerede forstås som overlevelsestrategier, så bliver det vanskeligt at begribe, at nogle mennesker sælger sex af lyst frem for af nød.

Det er dog fremgået af min undersøgelse, at flere af informanterne overvejende sælger sex af lyst, hvilket er én af grundene til at de håndterer prostitutionsakten forskelligt psykisk. Ud fra Merleau-Pontys teori kan man begribe hvordan disse forskellige måder at håndtere prostitutionsakten psykisk betyder, at informanterne påvirkes forskelligt følelsesmæssigt af deres prostitution. Peter og Dennis fortæller udelukkende om positive oplevelser med kunderne. Peter forklarer:

*"Mænd de er sgu bare lidt mere opfindsomme. Men jeg ville aldrig kunne få følelser for en mand, det er simpelthen rent seksuelt at jeg er sammen med en mand. For at eksperimentere og udforske mig selv i det. Det tænder jeg på. Men jeg ved at hvis jeg ikke er opstemt, jamen så kunne jeg ikke være sammen med en mand. Det ville jeg slet ikke tænde på. Og det er også derfor jeg ikke vil ha udløsning, fordi jeg ved*

*at jeg ville ha det sådan at hvis jeg ikke var opstemt, så skulle han nærmest ikke røre mig, en mand” (Peter).*

Peters fortælling viser, at han ikke forsøger at ”splitte sig selv op” i prostitutionsakten. Som det også fremgår af hans fortælling, er prostitutionsakten ikke udelukkende en fysisk præstation, idet Peter forklarer, at han også psykisk tænder på det fysiske samvær, og at han synes det er frækt. Som jeg ovenstående påpegede, synes der at være en overvægt af undersøgelser, der fokuserer på prostitutionsakten med fokus på kroppen som ”en købt kvindekrop”, der stilles til rådighed for kunden i prostitutionsrelationen. Det konkluderes i størstedelen af den eksisterende litteratur, at forsøg på at sætte grænser overfor kunderne handler om overlevelsesstrategier. Samtidig sættes der ofte lighedstegn mellem, at hvis en prostituerets grænser ændrer sig, må det nødvendigvis opfattes som en grænseoverskridelse. Dette synes ikke at indfange Peter og Dennis’ fortællinger. De forklarer, at de nyder samværet med kunderne, og at de sætter grænserne for relationen. Både Peter og Dennis fortæller, at de ikke adskiller krop og psyke i prostitutionsakten, og samtidig har de begrænsede eller ingen følelsesmæssige vanskeligheder som følge af deres prostitution. For at forstå deres fortællinger kan vi igen søge inspiration i Merleau-Pontys betoning af egenkroppen som et bundt af vaner og energier, knyttet til kroppen. Herigennem kan vi forstå Peter og Dennis’ oplevelser i prostitution som både en fysisk og psykisk involvering ift. kunden. I modsætning til de tre andre informanter forsøger Peter og Dennis ikke at adskille psyken fra den fysiske ydelse, og de er i stand til at håndtere den tætte fysiske kontakt, som prostitution kræver. Deres erfaringer fra prostitution lagres også i egenkroppen, men da de både fysisk og psykisk er involverede i relationen, oplever de begrænsede følelsesmæssige konsekvenser af at prostituere sig.

Min empiri har vist, at informanterne groft sagt håndterer prostitutionsrelationen på to forskellige måder. Peter og Dennis distancerer sig ikke fra akten, mens Simon, Jesper og Phillip forsøger at koble sig selv fra ved udelukkende at være til stede fysisk. Når informanternes fortællinger analyseres ud fra Merleau-Pontys kropsfænomenologiske teori kan man forstå kroppen som et aktivt medium for kommunikation. Da man ifølge Merleau-Ponty erfarer gennem egenkroppen, kan kroppen aldrig adskilles fra en situation, dvs. at alle erfaringer vil lagres i egenkroppen som kropsliggjorte ikke-bevidste erfaringer. En fysisk ydelse som prostitution vil således påvirke psyken, selv om man forsøger at distancere sig psykisk i akten. Ud fra Merleau-Pontys teoretiske perspektiv kan man derfor forklare, at på trods af at Phillip, Simon og Jesper forsøger at adskille

psyken fra den fysiske ydelse, oplever de følelsesmæssige vanskeligheder forbundet med deres prostitutionsliv. Peter og Dennis involverer sig derimod både fysisk og psykisk i prostitutionsrelationen, og de forklarer at de nyder relationen til kunderne. Som følge heraf har de begrænsede negative følelsesmæssige følger af deres prostitution.

Som afsnittet også har vist, kan man med Merleau-Pontys teori også begribe, at prostitutionsakten ikke nødvendigvis opleves som en krænkelse for den prostituerede, men derimod, at det er behovet for at adskille krop og psyke. Er den prostituerede derimod i stand til psykisk at håndtere den tætte fysiske kontakt, som prostitution kræver, vil prostitutionsakten ikke opleves som grænseoverskridende. Størstedelen af de eksisterende undersøgelser analyserer kroppen som et neutralt medium, hvilket efterlader en tilsvarende mangel på studier af kroppen som det Merleau-Ponty kalder egenkroppen (Merleau-Ponty 1994:100). I modsætning til tidligere undersøgelser måde at forstå prostitutionsakten, viser min undersøgelse, at der er et behov for at se på denne kobling af krop og bevidsthed i forbindelse med prostitution.

## **7.2 Mestring af prostitutionslivet**

Første analysedel har vist, at selv om fire af informanterne oplever følelsesmæssige problemer forbundet med deres prostitution, er kun Jesper villig til at stoppe med at prostituere sig. Informanterne forklarer, at prostitutionen er "fræk", at de udlever deres seksualitet, at den bekræfter dem, eller at den er nødvendig i deres nuværende livssituation. De "mestrer" således de udfordringer, de oplever i prostitution på forskellig vis. Til at analysere dette har jeg valgt at inddrage Aaron Antonovskys mestringsteori.

Antonovsky udvikler begrebet Oplevelse af sammenhæng (OAS), som indeholder tre komponenter: meningsfuldhed, begribelighed og håndterbarhed. Ifølge Antonovsky kræver det en høj OAS at mestre stressfyldte og svære oplevelser. Antonovsky benytter begrebet stressorer om de belastninger individet dagligt udsættes for, og han påpeger, at personer med en stærk OAS er mindre sårbare overfor forskellige former for stressorer, end personer med en svag OAS. De tre elementer har ikke samme styrke hos alle mennesker, ligesom de kan variere hos det enkelte menneske over tid. Antonovsky lægger vægt på at styrken af OAS bevæger sig på et kontinuum mellem høj og lav og er afhængig af en kombination af de tre elementer (Antonovsky 2002: 36ff).



Meningsfuldhed er motivationselementet i forhold til at finde en mening med de udfordringer, individet konfronteres med. Meningsfuldhed synes ifølge Antonovsky at være den vigtigste komponent, idet Antonovsky forklarer, at den afgørende faktor for mobilisering af ressourcer er en stærk oplevelse af meningsfuldhed. Stillet over for en stressor vil en person med stærk OAS i højere grad være i stand til at håndtere den, hvis vedkommende har en høj grad af meningsfuldhed. Stressfaktoren er en udfordring, man byder velkommen, ikke en byrde, man hellere ville være for uden (Antonovsky 2002:36, 152-156). Peter og Dennis forklarer, at de har eksperimenteret og udviklet deres egen seksualitet gennem prostitution, og at de synes, det er frækt og spændende at sælge sex. På trods af at de begge fortæller, at de "godt ved" at prostitution er moralsk forkert, øger de deres meningsfuldhed via disse positive "forklaringer" om prostitution. Af Peter og Dennis' fortællinger fremgår det, at de oplever sig selv som styrende i prostitutionsrelationen. De forklarer også, at de ikke frygter vold fra kunder. Peter forklarer at han rent fysisk er stærk, hvilket betyder, at han ikke tror kunderne vil udøve vold overfor ham, mens Dennis fortæller, at han er en kinky person og at hans eneste grænse er, at han altid dyrker sikker sex. I Antonovskys optik har Dennis og Peter en høj grad af begribelighed som er det kognitive element. Her bliver det afgørende for OAS, hvorvidt det enkelte menneske forstår mestringssituationen (Antonovsky 2006:34). Da prostitutionsrelationen fremstår begribelig for Peter og Dennis øges også håndterbarheden, som indebærer, hvorvidt individets ressourcer er tilstrækkelige til at mestre de problemer, det løbende konfronteres med, enten ved at individet selv tager kontrol, eller ved at det har en "legitim anden" (Antonovsky 2002:36). Ingen af mine informanter har fortalt om deres prostitution til deres familie, og kun Dennis har fortalt det til få af sine veninder. Ingen af dem har derfor nogen legitim anden, og må derfor håndtere de stress-situationer, de oplever i deres prostitutionsliv alene.

Dennis og Peter ser således kunderelationen som begribelig og håndterbar. Af deres fortællinger fremgår dog en høj grad af ambivalens, idet de begge to er flove over, at de prostituerer sig, og de skjuler derfor prostitutionen af angst for omverdenens fordømmelse. På trods af at prostitution ifølge samfundets og til dels deres egne normer er moralsk forkert, prostituerer de sig alligevel, fordi de synes det er "fedt" og "frækt". Ved at fokusere på de positive elementer øges deres meningsfuldhed. Ud fra Antonovskys optik, kan man således sige, at Dennis og Peter har en høj

OAS, idet de formår at definere de stimuli de møder, som "ikke-stressorer". Dette skyldes en høj grad af meningsfuldhed, begribelighed og håndterbarhed i forhold til deres prostitution.

Simon fortæller om adskillige dårlige oplevelser med kunder, eksempelvis en oplevelse, der var "på kanten af voldtægt". Han giver dog efterfølgende sig selv skylden for oplevelsen, idet han forklarer, at han ikke var tydelig nok overfor kunden i forhold til den aftalte ydelse. Denne forklaring øger Simons grad af meningsfuldhed både i forhold til den givne situation, samt i forhold til, at han fortsat prostituerer sig. Fra at have været magtesløs i situationen bliver Simon handlende aktør, hvilket i Antonovskys optik er en måde at mestre en stressfyldt situation. Simon forklarer, at han efterfølgende er blevet bedre til at lave klare aftaler. At Simon aktivt tilpasser sig miljøet ses i Antonovskys optik også som en mestringsressource, og denne tilpasning øger Simons oplevelse af begribelighed. Ifølge Antonovsky indebærer begribelighed, hvorvidt individet opfatter stimuli som forudsigelige og kognitivt forståelige (Antonovsky 2006:34). Simon forklarer, at han pga. de klare aftaler ikke længere bringer sig selv i uforudsigelige situationer med kunderne. Den øgede begribelighed øger dermed også håndterbarheden, idet Simon oplever større mulighed for at kunne håndtere situationerne med kunder i fremtiden – derved øges Simons OAS.

Phillip fortæller, at han "hader kunderne". Alligevel forklarer han, at han har brug for at prostituere sig for at bearbejde tabet af sin kæreste. Selvom han føler sig ydmyget i prostitutionsakten forsøger Phillip at skabe mening med, at han prostituerer sig, ved at forklare, at prostitutionen er nødvendig for ham.

Jesper forklarer, at han oplevede prostitutionen positivt de første år, men at han meget gerne vil stoppe med at prostituere sig nu, da han føler at det ødelægger ham. I Antonovskys optik er Jespers OAS således blevet lavere, siden han startede i prostitution. Antonovsky sætter lighedstegn mellem sunde mennesker og evnen til at håndtere stressorer. Hvis man derimod er "usund" har man få mestringsressourcer ift. at håndtere stressorerne og de kan udvikle sig til decideret stress, som kan være problematisk ift. både livskvalitet og helbred. Jesper har svært ved at håndtere de stressorer han møder i prostitution - ligesom han fortæller, at han har angstanfald og er stresset over sin start på universitetet. Prostitutionen har således påvirket Jespers livskvalitet voldsomt.

### 7.3 Prostitution som social afvigelse

På trods af den begrænsede viden om mandlig prostitution, er prostitution som fænomen defineret som et socialt problem i Danmark. Som det tidligere er fremgået skjuler alle informanterne deres prostitution af frygt for omgivelsernes stemping. Samtidig har alle informanterne internaliseret omgivelsernes opfattelse af prostitution som afvigende, idet de beskriver prostitution som "nederen" og "umoralsk" uanset om de fortæller, at de selv synes, det er frækt at sælge sex. Til at diskutere dette teoretisk har jeg valgt at inddrage sociologen Howard S. Beckers afvigelsessociologi. Becker fokuserer på relationen mellem afvigere og deres omgivelser, og sætter fokus på omgivelserne som dem der skaber afvigere. Formålet med Beckers teori er således at påpege, at social afvigelse er samfundsskabt. Ud fra Beckers perspektiv kan man derfor forklare, at på trods af at prostitution er defineret som en social afvigelse, er det styrende for hvordan informanterne håndterer prostitutionen socialt.

Min undersøgelse peger på, at flere af informanterne ikke selv synes, det er et problem at de sælger sex, men at angsten for at blive stemplet som prostitueret er enorm. Dennis forklarer i nedenstående citat, at han ville stoppe i prostitution, hvis han fik et barn:

*"hvis jeg fik et barn, aldrig nogensinde, fordi det barn skulle aldrig nogensinde konfronteres med at ens far er prostitueret altså. Det ville da være det mest nederen, altså ikke. Så derfor, hvis sådan nogle ting skete, så ville jeg selvfølgelig ændre stil, ikke. Men det var kun for at opretholde et image, det var ikke for min egen skyld. Det var bare fordi, at nu har jeg lige pludselig noget andet at tage mig af så selvfølgelig, ikke"* (Dennis).

Dennis' udtalelse kan forklares ud fra Beckers teori. Ifølge Becker skaber samfundet afvigelser ved at opstille de regler, som afvigeren forbyder sig imod. Han forklarer, at *"afvigelse er ikke en egenskab ved den handling personen begår, men snarere en konsekvens af andres anvendelse af regler og sanktioner i forhold til en 'regelbryder'"* (Becker 2005:29f). Dennis beskriver det altså som "det mest nederen" et barn kunne blive konfronteret med, at have en forælder der prostituerede sig. Citatet viser også, at Dennis ville stoppe for "at opretholde et image", hvilket betyder at Dennis' største overvejelse er relationen til hans omverden, ikke eventuelle følgevirkninger af prostitutionen. Min undersøgelse har vist, at selv om det er lovligt både at købe og sælge sex i Danmark, hemmeligholder alle at de prostituerer sig, uanset om de selv synes at

prostitution er fedt. Det viser at prostitution opfattes som stærkt afvigende i Danmark, på trods af at det er lovligt.

Informanternes hemmeligholdelse af deres prostitution kan forklares ud fra Beckers begreb "den hemmelige afviger. En hemmelig afvigelse er, ifølge Becker når der *"begås en utilladelig handling, men ingen bemærker den eller reagerer på den som en overtrædelse af reglerne"* (Becker 2005:40). Alle informanterne er således i Beckers terminologi hemmelige afvigere. Som det tidligere er fremgået vælger informanterne at hemmeligholde deres prostitution for at kunne opretholde deres normale liv. Flere af dem fortæller i forlængelse heraf, at prostitutionen ikke har haft nogen sociale konsekvenser for dem, idet de stadig har den samme kontakt til deres venner som før de startede i prostitution. Dette er i modstrid med eksisterende undersøgelser om prostituerede. Ud fra Beckers teori kan man dog forklare det med, at det ikke er selve handlingen, men reaktionen på handlingen, der afgør hvorvidt den er afvigende. Han forklarer, at *"afvigeren er en person, som denne etiket er blevet hæftet på med succes; Afvigende adfærd er adfærd, som mennesker betegner som afvigende"* (Becker 2005: 30). Da ingen kender til mine informanters prostitution er de i Beckers terminologi ikke stemplet som afvigere, hvilket er en afgørende årsag til de begrænsede sociale omkostninger prostitutionen har for dem. For Jesper og Simon betyder hemmeligholdelsen af deres prostitution dog, at de ikke får hjælp til de vanskeligheder, de oplever som følge af deres prostitutionsliv.

Som det fremgik af forrige afsnit, mestrer Simon sit prostitutionsliv ved primært at fremhæve de positive sider af prostitutionen. Det fremgår dog af hans fortælling, at han oplever problemer ved at prostituere sig. Simon fortæller dog, at han aldrig kunne drømme om at søge hjælp til at håndtere sin prostitution. Han forklarer dels at han synes "det går fint", men siger også: *"De ser jo bare på én som sådan en taber. Nå, hej med dig din lille stakkel, nu skal vi nok hjælpe dig, lille ven – det skal jeg sgu ikke nyde noget af, ellers tak"* (Simon). Citatet viser, at Simon oplever, at de sociale indsatser stempler ham som "taber", og at han derfor ikke vil søge hjælp. Til at forklare Simons oplevelse kan vi igen søge inspiration i Beckers teori. Han påpeger, at de sociale definitions- og kontrolprocesser bidrager til at skabe afvigere. Dvs. at systemer, institutioner og professioner gennem deres støtte- og kontrolforanstaltninger definerer bestemte personer som afvigere, samt at disse foranstaltninger skaber eller forstærker stemplingen af bestemte grupper eller personer. Idet "håndhæverne" sanktionerer og sikrer, at reglerne overholdes, bidrager de til

samfundets moralske optagethed af forskellige afvigerfænomener (stofmisbrug, prostitution, etc.). Forskelle i magt er her helt centralt, idet forskelle i evnen til at fastsætte regler og gøre dem gældende overfor andre er forskelle i magt (Becker 2005:35ff).

Selv om både køb og salg af seksuelle ydelser er lovligt i Danmark har prostitution ikke status på lige fod med andre erhverv, idet ophævelsen af straffelovens § 199 stk. 2 slår fast at afkriminaliseringen af prostitution har *"Til formål at markere, at prostitution i sig selv ikke bør anses som en kriminel aktivitet. Prostitution er derimod udtryk for og årsag til sociale problemer, som bedst løses i det socialpolitiske regi. Afkriminaliseringen skal ikke indebære, at prostitution i øvrigt anses som et lovligt erhverv"*<sup>8</sup>. Afkriminaliseringen skal ifølge lovforslaget *"alene ses som udtryk for et ændret syn på de enkelte prostituerede"*<sup>9</sup>. Dvs. at det officielle Danmark ikke længere opfatter den prostituerede som en kriminel, men som en person, det offentlige ønsker at hjælpe. Simons fortælling viser vigtigheden af at være opmærksom på lovgivningen og i forlængelse heraf de sociale indsatsers stemplingselement. De sociale indsatser kan således opleves som stemplende og identitetsskabende. Simons fortælling er et eksempel på, at den sociale indsats fravælges hvis dette er tilfældet. Der synes i dette tilfælde at være en diskrepans mellem ambitionen om at forebygge og hjælpe folk ud af prostitution og Simons opfattelse af hjælpen. Ud fra Beckers teori kan man anskue det således, at Simon oplever, at de sociale indsatser skaber eller forstærker stempelingen af ham. I Beckers terminologi foretrækker Simon at fortsætte sine hemmelige afvigelser frem for at søge hjælp i det offentlige system.

Becker påpeger, at første skridt i en afvigerkarriere er at blive stemplet som afviger. Det betyder ofte at afvigere vil finde sammen i grupper med andre afvigere. Dette er ikke tilfældet for mine informanter, som er hemmelige afvigere. Informanterne forklarer dog, at debuten er særdeles vigtig ift. at bryde samfundets normer og deres egne grænser – og de forklarer, at så kan de lige så godt gøre det igen. Idet informanterne er bevidste om, at der eksisterer en offentlig stempeling af fænomenet, stempler de sig selv som afvigere ved deres debut i prostitution. Ud fra Beckers teori er det således stadig den offentlige stempeling/definition af prostitution som afvigende, der skaber det stabile mønster af afvigende adfærd for mine informanter.

---

<sup>8</sup> [www.retsinfo.dk](http://www.retsinfo.dk), sagsforløb 1998/1 LF 43

<sup>9</sup> [www.retsinfo.dk](http://www.retsinfo.dk), sagsforløb 1998/1 LF 43

Som afsnittet har vist kan man med Beckers teori sætte fokus på omgivelserne, som dem, der skaber, vedligeholder eller forstærker opfattelsen af prostitution som afvigende adfærd. Dette har været frugtbart ift. min undersøgelse, da alle informanter hemmeligholder deres prostitution af angst for omgivelsernes stempling og da flere af dem ikke selv opfatter deres prostitution som problematisk. Becker påpeger desuden, at magthavere gennem deres støtte- og kontrolforanstaltninger kan forstærke stigmatiseringen af bestemte grupper eller personer. Min undersøgelse har vist, at informanterne oplever indsatserne som stemplende, og derfor opsøger flere af dem ikke hjælp i det offentlige system.

## 7.4 Homoseksualitet og mandlighed

Et af de interessante fund i den første del af analysen er, at udover at skjule deres prostitution, skjuler Simon, Peter og Dennis også deres homo- eller biseksualitet for deres omverden, da de ønsker at blive opfattet som heteroseksuelle. Jeg har derfor valgt at inddrage Jørgen Lorentzen og Claes Ekenstams maskulinitetsforskning. De benytter begrebet "mandlighed" til at forklare, hvordan der er forskellige normer for mænd i specifikke grupper, hvilket er et vigtigt tema i informanternes fortællinger.

Dennis reflekterer i nedenstående citat over, at der hersker divergerende normer i "samfundet" og i hans omgangskreds:

*"Selvfølgelig lige på nær det der med mine venner, fordi det er rigtig nok nu modsiger jeg jo lidt mig selv, jo ikke. Fordi jeg holder det jo hemmeligt for mine venner. Men det er stadig væk fordi det her det er en pinlig ting, synes jeg. Det er en lidt pinlig ting at blive kneppet i røven af andre mænd, altså. På en eller anden skummel måde. Men altså alligevel – jeg synes ikke det er pinligt, men altså jeg ved. Igen, der er min hjerne klog nok til at jeg ved at normerne, jeg ved at samfundet, jeg ved at moralsk, da er det forkert det jeg gør. Så derfor da vil jeg ikke fortælle sådan nogle ting til folk. Jeg vil ikke fortælle til folk at jeg gør moralsk forkerte ting. Jo, stjæle og alt sådan noget, det er jo også moralsk forkert, ikke. Men i forhold til mine venner da er det ikke forkert jo. Så der er det meget normalt jo. Altså for os der er det helt normalt jo, altså hver gang man lige har været ude og lave 10.000 så "øhh", og "ja" og "hva så" og så kommer folk og siger "ja, det var fandme flot og sådan noget". Så skal vi ud og feste jo, ikke. Men altså hvis jeg kom hjem og sagde "hey jeg har lige solgt mig ud for 6.000 kr i dag, mand, min røv den er helt færdig mand, skal*

*vi ikke ud og feste”, det vil jeg ikke rigtig sige, jo vel - for så ved jeg sgu ikke rigtig hvad de ville sige, vel” (Dennis).*

Dennis forklarer, at det både er et brud med de samfundsmæssige normer at lave kriminalitet og at prostituere sig, men at det i hans omgangskreds er socialt acceptabelt at lave kriminalitet, mens det ikke er acceptabelt at prostituere sig. På trods af at han siger i citatet at han ikke selv synes det er pinligt at prostituere sig, hemmeligholder han altså sin prostitution fordi han er bange for at hans venner ikke vil se ham som en ”rigtig mand”, hvis han fortæller dem det. Der er således koblet specifikke handlingsmønstre til mandligheden i Dennis’ omgangskreds, dvs. at det er accepteret at lave kriminalitet, mens det IKKE er accepteret at sælge sex til mænd, da dette opfattes som umandligt. Som det fremgår af Dennis’ fortælling er hans adfærd i høj grad styret af hans venners forståelse af mandlighed.

Dennis’ fortælling kan analyseres ud Lorentzen & Ekenstams (2006) maskulinitetsforskning. De argumenterer i bogen *Män i Norden* fra 2006 for, at mænds handlinger ofte drives af en angst for at fejle socialt og blive bedømt som ‘for lidt mand’ - som umandlige. Ifølge Lorentzen og Ekenstam er begrebet om det umandlige således helt centralt for at forstå mandligheden. De fokuserer på forskellige grupper af mænd, deres praksisser og særligt på identitetsdannelser i grupperne og på de forestillinger om mandlighed og umandlighed, der spiller ind på disse. Begrebet ”mandlighed” henviser således til normer for mænd i specifikke grupper. Lorentzen og Ekenstam påpeger, at der i et samfund altid eksisterer en række forskellige dominerende mandligheder, afhængig af eksempelvis alder, race, etnicitet, seksualitet. Dvs. at hvad der i én gruppe opfattes som mandlighed, kan i en anden gruppe opfattes som umandlighed. I Dennis’ omgangskreds opfattes det således som mandligt at lave kriminalitet, idet det fremgår af citatet at dette er statusgivende – i Lorentzen og Ekenstams terminologi kan dette i andre grupper opfattes som umandligt.

Peter forklarer:

*”Jeg holder min seksualitet for mig selv. Selvom jeg godt nok kender mange indenfor bøssebranchen skulle jeg lige til at sige. Men det vil jeg gerne holde hemmeligt, altså at jeg selv er bi. Som jeg allerede har sagt, så gider jeg ikke at mine andre venner ser på mig som en bøsse. Næste gang vi så skal lave noget, så tænker de så: Nå skal du stå i køkkenet i dag med forklædet mens vi andre drikker en bajer og ser fodbold. Det gider jeg sgu ikke” (Peter).*

Som jeg har fremanalyseret i første analysedel skelner Peter ikke mellem prostitutions- og privatsex, men det er seksualiteten, han hemmeligholder. Ligesom for Dennis’ vedkommende kan

dette forklares ud fra Ekenstams og Lorentzens perspektiv på forventninger til mandlighed. Det fremgår af Peters fortælling, at der er nogle særlige karakteristika forbundet med hvad det vil sige at være "en rigtig mand" i hans omgangskreds, samt at Peter vurderer dette ift. hvad det vil sige ikke at være en rigtig mand – og denne umandlighed er tæt knyttet til homoseksualitet. Simon er biseksuel og har også haft sex med mænd uden at få penge for det. Han forklarer, at han ikke kan overskue at fortælle sine venner om sin seksualitet, da han frygter hvordan de ville reagere:

*"de andre vil måske tænke, at det er noget mærkeligt noget. Jeg kan ikke overskue, at de ved det. Mine venner er sådan meget, waaah, vi skal score nogle damer og sådan noget. Jeg ved slet ikke, hvordan de ville reagere, hvis jeg pludselig fortalte at jeg havde været sammen med en mand" (Simon).*

Lorentzen og Ekenstam (2006:45f) påpeger, at mandlige homoseksuelle siden slutningen af 1800-tallet ofte ikke kun er blevet betragtet som feminine, men som indbegrebet af alt umandligt i den vestlige kultur. Denne opfattelse af homoseksualitet som noget umandligt er således gældende i både Simon, Peter og Dennis' omgangskredse – og den er en væsentlig årsag til, at de hemmeligholder deres prostitution for deres omgivelser. At homoseksualitet forbindes med noget umandligt fandt jeg også var gældende for en gruppe homoseksuelle indvandrere, jeg chattede med i den tid jeg forsøgte at rekruttere informanter til interviews. Pga. omverdenens sammenkobling af mandlighed og heteroseksualitet, har de derfor valgt at prostituere sig for at skjule deres homoseksualitet. De forklarede, at dette var deres eneste mulighed for at udleve deres seksualitet. I deres tilfælde er homoseksualiteten således det tabuiserede, og prostitutionen bliver den arena, hvorpå de udlever deres seksualitet.

Min undersøgelse har således vist, at på trods af at homoseksuelles rettigheder er blevet væsentligt forbedret de seneste årtier i Danmark, er der i nogle miljøer stærke normer og forventninger i forhold til hvad det vil sige at være "en rigtig mand". Lorentzen & Ekenstam påpeger, at det ikke er muligt at fremanalysere én enkelt maskulinitetstype, men at der derimod er flere dominerende maskuliniteter, afhængig af eksempelvis alder, race og klassesforhold. Ud fra dette perspektiv kan man således forstå, hvordan homoseksualitet måske generelt i Danmark opfattes som mere acceptabelt, men at det for flere af informanterne fremstår som stærkt umandligt. Dette bliver en dominerende årsag til at de skjuler deres prostitution. Min undersøgelse peger således på vigtigheden af fortsat at kaste lys på betydningen af og forventningerne til maskulinitet i forhold til homoseksualitet og prostitution.



## 8. Konklusion

Min motivation for at skrive dette speciale var, at der efterspørges videnskabeligt funderet viden om mandlig prostitution i hele Skandinavien. Prostitution er defineret som et socialt problem i Danmark, men der er meget begrænset viden om mandlig prostitution, hvilket betyder at den viden der ligger til grund for socialpolitikken i Danmark primært baseret er på undersøgelser om kvindelige prostituerede. Samtidig er de sociale indsatser overfor gruppen sparsomme. Jeg valgte derfor at undersøge hvordan mandlige prostituerede selv forklarer deres prostitutionsadfærd, samt hvordan de håndterer deres prostitution psykisk og socialt.

Jeg har valgt en fænomenologisk tilgang til min databearbejdning da jeg ønsker at adskille mig fra de eksisterende undersøgelser, ved at producere så ustyrede data som muligt. De temaer som informanterne fremhævede i interviewet, er således de temaer der er blevet fremhævet i analysen. Analysen baserer sig på fem interviews samt en række chatsamtaler med prostituerede mænd, og mit mål har været gennem en induktiv databearbejdning, at fokusere på informanternes syn på deres praksis. Jeg har valgt at lave en todelt dataanalyse. I første analysedel analyserer jeg informanternes fortællinger i forhold til eksisterende undersøgelser om prostitution, mens jeg i anden del diskuterer mine fund fra første analysedel i forhold til tværgående teoretiske perspektiver. Jeg har i første analysedel forholdt fortællingerne til eksisterende undersøgelser. I anden analysedel har jeg trukket analysen et abstraktionsniveau op, ligesom jeg har haft mulighed for at analysere flere temaer samtidig, ud fra det valgte perspektiv.

For en uddybende og nuanceret skildring af mine informanternes prostitutionsadfærd samt hvordan de håndterer deres prostitution psykisk og socialt må jeg henvise til undersøgelsens tre forrige kapitler. Her vil jeg blot hæfte mig ved undersøgelsens hovedpointer.

### 8.1 Prostitutionsadfærd

I det første analysekapitel analyserede jeg informanternes prostitutionsadfærd. Min undersøgelse peger på, at informanternes prostitutionsadfærd ændrer sig over tid, og at der er mange forhold der påvirker hvordan de agerer i kunderelationen.

Et af de forhold, der påvirker hvordan de agerer, er, at det er ulovligt at købe sex af en person under 18 år, samtidig med at kunderne efterspørger meget unge mænd. Informanterne er derfor på forskellig vis tvunget til at forholde sig til deres alder. I modsætning til hvad eksisterende undersøgelser viser, peger min undersøgelse på at mandlige prostituerede er meget unge på debuttidspunktet. Tre af de mænd jeg interviewede var henholdsvis 12, 13 og 15 år da de første gang solgte en seksuel ydelse, ligesom en del af de informanter jeg chattede med var meget unge – adskillige var under 15 år. Informanterne forklarer, at prostitution fremstår som en let måde at tjene penge på, ligesom lysten til at afprøve seksuelle grænser er en del af motivationen for at eksperimentere med prostitutionslignende relationer. Angsten for at blive opdaget som mindreårige betyder dog, at en del løj sig ældre end de er overfor mig i chatsamtalerne, hvilket kan være en forklaring på at eksisterende undersøgelser peger på at mandlige prostituerede debuterer når de er over 18 år. Min undersøgelse peger på, at der over tid sker en ændring i deres rekrutteringsadfærd, hvilket de bl.a. forklarer ud fra at de er blevet ældre og derfor i kundernes øjne er mindre attraktive. Nogle forklarer at de er gået på kompromis med deres egne grænser for at skaffe kunder, mens to lyver sig yngre end de er.

På trods af at flere af informanterne må gå på kompromis med deres personlige grænser for at skaffe kunder, har undersøgelsen vist, at de finder bekræftelse i prostitutionsrelationen. Det viser en høj grad af ambivalens, som er gennemgående i informanternes fortællinger. Informanterne angiver forskellige årsager til at de sælger sex, eksempelvis pengemangel, selvskadende adfærd, eller udlevelse af egen seksualitet. Flere af informanterne forklarer i forlængelse heraf, at kunderne er "klamme" og at de "hader at ha sex med dem". Det fremgår dog af *alle* fortællingerne, at informanterne finder bekræftelse i kunderelationen, hvilket er et af undersøgelsens centrale fund. Bekræftelsen hænger ofte sammen med indtægterne ved prostitution, men også evnen til at kunne tilfredsstille kunden øger informanternes selvtillid. I forlængelse heraf peger min undersøgelse på, at der sker mere end sex-for-penge i relationen mellem informanterne og kunderne. Flere af informanterne er gået på kompromis med deres egne grænser og har været udsat for vold fra kunder, mens en anden fortæller at han prostituerer sig for at skade sig selv psykisk. Alligevel siger alle tre informanter direkte at de får bekræftelse fra kunderne. Informanterne forklarer, at bekræftelsen i kunderelationen er en væsentlig årsag til at de fortsat prostituerer sig, selvom de oplever følelsesmæssige vanskeligheder forbundet med

prostitution. Ét af undersøgelsens centrale fund er således den ambivalens hvormed informanterne beskriver kunderelationen.

Udover bekræftelsen er også pengene med til at fastholde flere af informanterne i prostitution. Kun en enkelt angiver penge som den primære årsag til sin prostitution, mens undersøgelsen peger på, at pengene også har den funktion at de afdramatiserer den homoseksuelle relation, informanterne har til deres kunder. Flere af dem imødekommer således deres seksualitet som homo- eller biseksuelle via de homoseksuelle prostitutionsrelationer. Tre af informanterne skjuler således ikke bare deres prostitution, men også deres bi- eller homoseksualitet for deres omgivelser.

I modsætning til eksisterende litteratur har min undersøgelse vist, at informanterne ikke forklarer deres prostitution ud fra et socialt forhold til kunderne. Af deres fortællinger fremgår det tværtimod, at mødet med kunderne er kort, og fokuseret omkring den seksuelle akt. I det omfang informanterne plejer social omgang med kunderne, er det et udtryk for kundens behov – dette sker dog kun i begrænset omfang. Kun en enkelt af informanterne socialiserer med sine kunder – han forklarer at han har bearbejdet de overgreb han har været udsat for vha. andre kunder.

I forhold til at forklare deres prostitutionsadfærd har min undersøgelse således peget på, at en del mandlige prostituerede debuterer tidligere med at sælge seksuelle ydelser end hidtidige undersøgelser peger på. De forklarer at de benytter prostitutionen til at afsøge grænser både seksuelt og generelt. Undersøgelsen har vist en høj grad af ambivalens i fortællingerne i forhold til kunderelationen. Det skyldes at alle informanterne forklarer at de bekræftes af kunderne. Behovet for bekræftelse har stor betydning for informanternes prostitutionsadfærd. Flere forklarer at bekræftelsen er medvirkende til at de i det hele taget prostituerer sig, mens andre er gået på kompromis med både prisen og deres egne grænser i desperation efter kunder.

## **8.2 Håndtering af prostitutionen psykisk og socialt**

Min undersøgelse peger *ikke* på, at informanterne "lever marginale tilværelser", som det påpeges i tidligere undersøgelser. Jeg finder derimod, at de lever deres prostitutionsliv parallelt med deres hverdagsliv – men at dette for flere af dem skaber nogle *andre* problemer, end de hidtil

tematiserede. Samtidig giver flere af informanterne udtryk for en vis følelsesmæssig ensomhed i forhold til at de ikke kan dele deres oplevelser i prostitution med nogen.

Alle informanterne håndterer deres prostitution socialt ved at hemmeligholde den for deres omgivelser – dels fordi de selv er flove over at de prostituerer sig, dels pga. angst for omverdenens fordømmelse. Eksisterende undersøgelser peger på, at dobbeltlivet er forbundet med store vanskeligheder, og at det medfører ensomhed og social isolation. Dette tyder min undersøgelse *ikke* på. Informanterne forklarer tværtimod at de *vælger* at leve et dobbeltliv, således at de kan opretholde deres normale hverdagsliv, parallelt med deres prostitutionsliv. At det rent socialt er forholdsvis uproblematisk for informanterne at adskille deres prostitutions- og privatliv ligger i forlængelse af konklusionen om at informanterne ikke søger prostitution for at få opfyldt sociale behov. Kun én af mine informanter oplever at have mistet sin omgangskreds som følge af prostitution, mens de andre ikke har mistet deres sociale netværk. I denne forbindelse er det vigtigt at påpege, at de informanter jeg har interviewet ikke på noget tidspunkt har levet af deres prostitution hvilket kan være en medvirkende årsag til at det rent socialt har været relativt uproblematisk for dem at adskille deres prostitutions- og privatliv. Hermed har jeg med min undersøgelse understreget vigtigheden af at differentiere mellem prostituerede i henhold til at belyse eventuelle "skadevirkninger" ved prostitution.

Noget kunne således tyde på, at anonymiteten på internettet betyder, at prostitutionen rent *socialt* har begrænsede omkostninger. Min undersøgelse har dog vist, at fire af informanterne oplever *følelsesmæssige* vanskeligheder forbundet med prostitution. De håndterer prostitutionsrelationen meget forskelligt psykisk, hvilket kan være en medvirkende årsag. Tre af dem håndterer prostitutionsrelationen ved at forsøge at distancere sig psykisk fra den fysiske ydelse. De tre informanter forklarer på den ene side at de ikke følelsesmæssigt er til stede i prostitutionsakten – på den anden side viser deres fortællinger dog, at de er følelsesmæssigt påvirkede af deres prostitution. Forsøget på at distancere sig psykisk synes således at mislykkes. En enkelt informant forklarer at han tænder på at sælge sex, men at han er ude af stand til at føle noget for andre mennesker. Han reflekterer i interviewet over at dette kan skyldes hans mange år i prostitution. Fire informanter er således følelsesmæssigt påvirket af prostitution, mens en enkelt synes upåvirket både rent følelsesmæssigt og socialt.

### 8.3 Fund til videre afdækning

Som jeg indledte denne konklusion med at redegøre for, var min motivation for at skrive dette speciale, at der er meget begrænset viden om mandlige prostituerede. Jeg har derfor arbejdet eksplorativt og bidraget med vigtig viden på et uudforsket felt. Denne viden er dog blot første skridt mod en dybere forståelse af den mandlige prostitution.

De få eksisterende undersøgelser differentierer sig i to poler, hvor den prostituerede fremstilles enten som en person det offentlige bør tilbyde hjælp, eller som en person, der primært udlever sin seksualitet via prostitution. Min undersøgelse peger på, at denne fremstilling er for simpel. Dels fordeler gruppen af de prostituerede sig over hele kontinuumet mellem disse to poler, dels viser fortællingerne at hver enkelt person har et meget ambivalent forhold til sin prostitution. På trods af at fire af dem fortæller om følelsesmæssige skader har ingen af dem lyst til at forlade prostitution, og de forklarer at prostitution er "fedt", at "pengene er fede og nemme", eller at "jeg har brug for det lige nu". Kun Jesper forklarer at prostitution ødelægger ham. Alligevel får han bekræftelse i prostitutionen og kan ikke se et alternativ til at sælge sex. Undersøgelsen lægger derfor op til en yderligere afdækning af disse ambivalenser. Dette vil skærpe blikket for hvorfor nogle vælger at sælge sex *på trods* af at de oplever følelsesmæssige vanskeligheder forbundet hermed.

Min undersøgelse peger desuden på, at informanterne ikke oplever at de kan profitere af eksisterende indsatser. En ung mand sagde en dag på chatten: *"Hjælp for mig, det er ikke at mødes med folk der ser ned på mig og ser mig som ét eller andet stakkels menneske. Det er sgu ikke hjælp, det ville jeg kun få det dårligere af"* (Uddrag af chatsamtale). Citatet viser, at de prostituerede oplever, at de sociale indsatser retter sig mod "stakler", og at de ikke ser sig selv som mennesker med massive sociale problemer. Min undersøgelse viser også, at informanterne ikke lever "på kanten af samfundet", men har bibeholdt deres sociale relationer. De oplever dog følelsesmæssige vanskeligheder, hvilket peger på et behov for at nytænke den sociale indsats overfor gruppen. Dette skal ske på baggrund af dybdegående empiriske undersøgelser.

## 9. Perspektivering

De informanter som har dannet grundlag for denne undersøgelses konklusioner har givet udtryk for, at de enten ikke har brug for hjælp eller ikke ønsker at benytte sig af de eksisterende tilbud. Pba. disse fund ønsker jeg perspektiverende at rejse to spørgsmål, som jeg mener undersøgelsen peger på ift. det fremtidige sociale arbejde med mandlige prostituerede:

- Hvilke udfordringer er der for at nå denne gruppe mænd?
- Ønsker de i det hele taget at modtage hjælp?

Som jeg indledningsvis påpegede, er én af begrundelserne for det minimale fokus på mandlige prostituerede, at de "gemmer sig bag en skærm". Socialt arbejde på internettet er en *ny* måde at skabe kontakt til mandlige prostituerede, hvorfor det kræver tid for socialarbejdere (og forskere), at vinde de prostitueredes tillid. En tillid det har taget årevis at opbygge i eksempelvis massageklinikmiljøet, og i de eksisterende væresteder for gade prostituerede. Samtidig må socialarbejderen vænne sig til "at være på arbejde online" – selvom der kan være timer uden respons, ligesom det må prioriteres at afsættes ressourcer til dette. Som jeg påpegede i metodeafsnittet tog det mig to måneders daglig chat at få "hul igennem" og få det første interview. Herefter oplevede jeg til gengæld kæmpe tillid både i interviewene og i chatsamtalerne. Én af udfordringerne ved socialt opsøgende arbejde på internettet er således det lange tidsperspektiv, som kan betyde at socialt arbejde på internettet nedprioriteres.

Min undersøgelse har desuden vist, at en del prostituerede, ikke ønsker fokus på mandlig prostitution, og at de ikke ser en potentiel social indsats som en mulighed for hjælp. De informanter, der har integreret prostitutionen som en del af deres seksualitet ser ikke sig selv som en del af målgruppen for det sociale arbejde, og de oplever derfor "usynligheden" som en mulighed for at være i fred. De mænd der har problemer opsøger ikke hjælp fordi de tager afstand fra det syn på prostituerede *de* oplever, gennemsyrrer det sociale arbejde<sup>10</sup>. Min undersøgelse sætter således fokus på de sociale indsatsers stigmatiseringselement. Indledningsvis beskrev jeg hvordan Jette Heindorf forklarer, at de prostituerede ikke "kan overskue" at kontakte de sociale

---

<sup>10</sup> Jeg finder det vigtigt at understrege, at ingen af de mænd jeg interviewede eller chattede med har været i kontakt med sociale indsatser på prostitutionsområdet. De refererer til "systemet" og ikke en specifik social indsats.

hjelpeindsatser. Min undersøgelse tyder derimod på, at de prostituerede *fravælger* de nuværende indsatser, da de oplever "systemet" som stigmatiserende. Mændene ønskede således først at tale med mig da de var helt sikre på at jeg ikke repræsenterede "systemet". En fyr spurgte mig en dag på chatten hvorfor jeg ville skrive om mandlig prostitution. Da jeg svarede ham, at der mangler viden om emnet, og særligt viden om hvordan de *selv* oplever deres prostitution, svarede han:

*"Det er da et super ædelt initiativ. Men ved du hvad? Det kommer der ikke noget godt ud af!!! (...) Bare se på kvinderne, dem er der konstant fokus på, og det er da ikke til gavn for dem. Du kan skrive og sige lige hvad du vil, men det ER bare sådan at folk ser ned på prostituerede uanset hvad de selv siger. Om vi har problemer eller ej – det HAR vi bare, hvis du spørger systemet. Hvorfor tror du ellers folk er så hemmelige omkring det?"* (uddrag af chatsamtale).

Citatet viser, at manden oplever "systemet" og de sociale indsatser som stigmatiserende, hvilket også de informanter jeg interviewede gav udtryk for. Undersøgelsen peger således på, at mange af de prostituerede ikke ønsker kontakt med socialarbejdere, hvilket er en afgørende barriere for at skabe kontakt til gruppen. Når det drejer sig om "usynlig" prostitution som internetprostitution er det derfor særlig vigtigt at have dette for øje, idet den prostituerede blot fravælger hjælpen som det i øjeblikket er tilfældet for de mandlige prostituerede, jeg har været i kontakt med. Der ligger derfor en udfordring for det sociale arbejde i forhold til at tilrettelægge en fremtidig indsats som målgruppen kan identificere sig med.

Min undersøgelse sætter således fokus på et klassisk dilemma indenfor det sociale arbejde, netop *klientgørelse* af borgere. I bogen *"At skabe en klient"* (Mik-Meyer & Järvinen 2004) diskuterer Margaretha Järvinen og Nanna Mik-Meyer, at en velfærdsinstitution altid afspejler en bestemt måde at anskue verden på. De påpeger, at institutioner skaber problemidentiteter, dvs. at der findes specifikke identiteter, klienterne forventes at tage på sig, hvis de ønsker hjælp. Mine informanters fortællinger ligger i forlængelse af denne forståelse. Dels ser flere af dem ikke deres prostitution som et socialt problem, hvilket lægger op til en diskussion af hvorvidt prostitution reelt kan defineres som et generelt socialt problem. Dels forklarer flere af dem at de ikke ønsker at modtage den eksisterende hjælp, hvilket betyder at *de* oplever, at de skal passe ind i en given problemkategori for at kunne modtage hjælp. Ved at definere prostitution *generelt* som et socialt problem inddrager man nogle i kategorien som ikke oplever prostitution som socialt problematisk,

og dermed ikke finder, at de har et socialt problem. Min undersøgelse peger på muligheden af at differentiere mellem prostituerede, idet ikke alle oplever at de er socialt udsatte – men de oplever alle sammen, at synet på prostitution er stigmatiserende. Her er der dog igen et dilemma i det sociale arbejde, idet definitionen af et fænomen som socialt problematisk er forudsætningen for at tilrettelægge en indsats. Dette kræver at man "isolerer" prostitutionen som det sociale problem – min undersøgelse har dog vist, at dette ikke er frugtbart, hverken i forhold til at forstå mændenes situation, eller i forhold til at skabe kontakt til dem. I forlængelse af Järvinen & Mik-Meyer er det derfor vigtigt at være opmærksom på, at de sociale indsatser kan være ligeså stigmatiserende og identitetsskabende som det behandlingen tilsigter at afhjælpe. Min undersøgelse tyder på, at dette er tilfældet for en del mandlige prostituerede, som derfor ikke opsøger hjælp. Det betyder, at der er en diskrepans mellem det officielle ønske om at "hjælpe", dvs. forebygge og reducere prostitution – og borgernes oplevelse af hjælpen. Dette bør give anledning til refleksion hos både socialarbejdere og politikere, dels ift. *hvad* der defineres som et socialt problem, *dels* ift. hvordan de sociale indsatser overfor gruppen indrettes.



## Litteratur

Alzaga, Christina (2004): *Pige på lagnet – Socialitet, entreprenørmentalitet og risikovillighed i indendørsprostitution*. Københavns Universitet, Sociologisk Institut.

Antonovsky, Aaron (2002): *Helbredets mysterium*. Hans Reitzels Forlag, København.

Bamberg, Michael & A. Georgakopoulou (2005) 'Small is Beautiful: Small Stories as a New Perspective' in *Narrative Analysis* Paper presented to the 9th International Pragmatics Association Conference, 10–15 July 2005, Riva del Garda, Italy.

Barlach, Lise (2004): *Fortællinger om prostitution – en sociologisk undersøgelse af tre selvbiografier* København: Videns- og formidlingscentret for socialt udsatte.

Baun, Rikke & Dorte Venø Jakobsen (2008) *Prostitutionsliv – en analyse af hverdagslivet i prostitution ud fra livshistoriemetoden*. Semesterprojekt, Kandidatuddannelsen i Socialt arbejde. Aalborg Universitet.

Bechmann Jensen, Torben (1997): *Drenge i Prostitution, et skjult problem*. I: *Psykologisk Set*, 14(26). København: Foreningen for Tidsskriftet Psykologi, Dansk Psykologisk Forlag. ISSN: 0906-2483.

Becker, H. (2005): *Outsidere - studier i afvigelsessociologi*. Hans Reitzels forlag. København

Bertelsen, Bettina & Bømler, Tina Ussing, (2004): *Prostitution og meninger der brydes*. Ålborg Universitetsforlag.

Birkler, Jacob (2005): *Videnskabsteori – en grundbog*. Munksgaard Danmark, 1. udgave, 2. oplag, København 2006. s.95-110

Bjørnholk, Janne (1994): *Daphne-syndromet – om følger af et liv i prostitution*. Esbjerg: Sydjysk Universitetscenter, Institut for samfunds- og erhvervsudvikling: Notat 18/94.

Bruun Larsen, Lars et al. (2001): *Salg af sex mellem mænd på internettet*. København: Institut for Folkesundhedsvidenskab.

Christensen, Gunvor & Barlach, Lise (2004): *Prostitution på massageklinikker - en spørgeskemaundersøgelse om kvinder, der prostituerer sig på massageklinikker*. København: Videns- og formidlingscentret for socialt udsatte.

Coomber, R. (1997) *Using the Internet for survey Research* Sociological Research Online, vol. 2, no. 2

Dahl, Anders et al. (1992). *Træk af den mandlige prostitution*. København. Søbro Offset

Damsgaard, Max, Rebecca Bro og Julia W. Dallerup (2007): *Mandlig prostitution – italesættelse af en usynlig gruppe*. Semesterprojekt, Roskilde Universitetscenter.

Denzin, Norman K & Lincoln, Yvonna S. (2000): "Introduction. The discipline and Practice of Qualitative Research", in Denzin, N. K. & Lincoln Y. S. (eds.): *Handbook of Qualitative Research*. London: Sage.

Edelberg, Peter (2007) 'Trækkerdreng og hattedamer', artikel i Dagbladet Information 26/10 2007

'Et andet liv' (2005) Regeringens forslag til en helhedsorienteret indsats på prostitutionsområdet. Socialministeriet.

Fagerli, Inger Bjørne (2007) *Två manliga prostitutionskarrierer* Masteropgave, Pedagogisk forskningsinstitutt, Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo

Farley, Melissa (2004) "*Bad for the Body, Bad for the Heart: Prostitution Harms Women Even if Legalized or Decriminalized*" i VIOLENCE AGAINST WOMEN, Vol. 10 No. 10, New Zealand.

Fog, Jette (1994) *Med samtalen som udgangspunkt* København. Akademisk Forlag

Gadamer, Hans Georg (2004) *Sandhed og Metode. Grundtræk af en filosofisk hermeneutik*. Viborg. Systime.

Haansbæk, Thomas (2001). *Køb og salg af seksuelle ydelser på internettet*. København: PRO-Centret.

Hasse, Cathrine (1995) *Fra journalist til Big Mamma? Om sociale rollers betydning for antropologens datagenerering* Tidsskriftet Antropologi nr. 31, 53-63

Hastrup, Kirsten (2003): "Den antropologiske videnskab" i Hastrup (red): *Ind I Verden – en grundbog I antropologisk metode*. København: Hans Reitzel

Hegna, Kristinn och Willy Pedersen (2002) *Sex for overlevelse eller skyggebilder av kjærlighet. Ungdom under 18 år som selger seksuelle tjenester* Oslo. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring NOVA rapport nr.5.

Heindorf, Jette (2009) "Flere mænd end kvinder har solgt sig til sex", artikel i Dagbladet Politiken 1. august 2009.

Helweg-Larsen, Karin og Helmer Bøving Larsen (2002) *Unges Trivsel i 2002*. Statens Institut for Folkesundhed

Helweg-Larsen, Nina Maria Schütt og Helmer Bøving Larsen (2009) *Unges trivsel i 2008* Statens Institut for Folkesundhed.

- Henriksen, Susanne van Deurs & Susanne Springborg (1988): *Prostitutionsliv* Gyldendal
- Hine, Christine (2000): *Virtual Ethnography*. London: Sage.
- Hine, Christine (2008): "Introduction", in Hine, C. (ed.): *Virtual Methods, Issues in Social Research on the Internet*. Oxford: Berg.
- Holm Sørensen, Mogens (2008) *Prostitutionens omfang og former*. Servicestyrelsen.
- Holmstrøm, Charlotte (2008) "Prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Sverige: Omfattning, förekomst och kunskapsproduktion" i *Prostitution i Norden*. Forskningsrapport. Nordiska Ministerrådet. Köpenhamn 2008.
- Horsdal, Marianne (2002): *Livets fortællinger – en bog om livshistorier og identitet*. Narayana Press.
- Højgaard, Cecilie & Finsted, Liv (1987): *Baggader: Om prostitution, penge og kærlighed*. København: Hans Reitzel.
- Isachsen, Margareth, et al. (1992): *Guttprostitusjon*. Pro-Sentret. Oslo 1992.
- Isachsen, Margareth, et al. (1998): *Guttprostitusjon på Internett*. Pro-Sentret. Oslo 1998.
- Jacobsen, Michael H., Kristensen & Prieur, Annick (2002): *Liv, Fortælling, Tekst – strejftog i kvalitativ sociologi*. Ålborg Universitetsforlag
- Jakobsen, Dorte, Linnea Klarskov Pagter & Mia Schneider (2007) *Vejen til genhandel - Muligheder og barrierer for den socialfaglige indsats i Reden-STOP Kvindehandel*. Semesterprojekt, Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde. Aalborg Universitet.
- Järvinen, Magaretha, (1990): *Prostitution i Helsingfors – en studie i kvinnekontroll*. Åbo: Åbo Academy press.
- Järvinen Margaretha & Nanna Mik-Meyer (2004): *At skabe en klient. Institutionelle identiteter i socialt arbejde* København. Hans Reitzel
- Kousmanen, Jari (2009) "Flere mænd end kvinder har solgt sig til sex", artikel i Dagbladet Politiken 1. august 2009.
- Kvale, Steinar (2004): *Interview: En Introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. København: Hans Reitzel. 1. udgave, 8. oplag
- Launsø, Laila & Oluf Rieper (1995): *Forskning om og med mennesker. Forskningstyper og forskningsmetoder i samfundsforskningen* København, Nyt Nordisk Forlag.

- Lautrup, Claus (1992): *Unge i prostitution og lovgivning – Evaluering af Straffelovens § 223a*. Pro-Centret 2002.
- Lautrup, Claus & Jette Heindorf (2003) *Mandlig prostitution – en interviewundersøgelse*. København, VFC Socialt Udsatte.
- Loader, Brian D (1998): *Cyberspace divide. Equality, Agency and Policy in the Information Society*. London Routledge.
- Lorentzen, Jørgen & Claes Ekenstam (2006) *Män I Norden. Manlighet och modernitet*. Stockholm. Gidlunds Forlag.
- Lyotard, Jean-Francois (1979) *The Postmodern Condition* Manchester. University Press.
- Maskell & Døssing (2009) *Mapping of National Prostitution Scene*. National Coordinators Report 2008/9
- Merleau-Ponty, Maurice (1994): *'Som udtryk og talen' i Kroppens fænomenologi*. Det lille forlag. Frederiksberg.
- Månsson, Sven A. & Hedin Ulla C. (1998): *Vägen ut! – om kvinnors uppbrot ur prostitutionen*, Författarne och Carlsson Bokförlag.
- Nystrøm, Pia (2009): "Flere mænd end kvinder har solgt sig til sex", artikel i Dagbladet Politiken 1. august 2009.
- Olsen, Henning (2002): *Kvalitative kvaler*. København: Akademisk Forlag s. 1-156
- Olsen, Henning (2003): *Kvalitative analyser og kvalitetssikring*. Sociologisk Forskning nr.1/2003
- Otzen, Dorit (2002): Læserbrev i Dagbladet Politiken 6. november 2002
- Outshoorn, Joyce (2004) *The Politics of Prostitution – Women's Movements, Democratic States and the Globalisation of Sex Commerce*. Cambridge University Press.
- Pedersen, K. E. (1992): "Mandlig prostitution – en usynlighed" i *Psykologiske betragtninger på mandlig prostitution*, indlæg ved høringen om mandlig prostitution på Københavns rådhus d. 7. april 1992, Socialpolitisk forlag, København,
- Prieur Annick & Arnhild Taksdal (1989): *At sette pris på kvinner – menn som kjøber sex*. Oslo: Pax forlag, As.
- PRO-centrets (1999) Årsrapport 1999. København, PRO-Centeret.

Rasmussen, Nell (2008): *Prostitution i Danmark*. Servicestyrelsen Socialministeriet: Laursen Grafisk Forlag.

Rendtorff, Jacob D. (2004): "Fænomenologien og dens betydning – Videnskabsteori som improvisation i jazzmusik", i Fulsang, Lars & Olsen, Bitsch: *Videnskabsteori på tværs af fagkulturer og paradigmer i samfundsvidenskaberne* Roskilde Universitetsforlag.

Simmel, Georg (1998) *Hvordan er samfundet muligt?* København. Gyldendal.

Skytte, Marianne (2008): *Livshistorier som videnskilde i socialt arbejde*. København. Akademisk Forlag.

Strauss, Anselm & Juliet Corbin 1990: *Basics of Qualitative Research – Grounded Theory Procedures and Techniques*, 1. udgave. Sage Publications. United States of America.

Svedin, C.G. og G. Priebe (2004). *Ungdommars sexualitet, attityder och erfarenheter*. Stockholm: Socialdepartementet, Utredningen om kunskap om sexuell exploatering av barn i Sverige.

Søndberg, Lene (2005): *Inddannelse- Et Grounded Theory studie af en gruppe ufaglærte, arbejdsløse tyrkere i Europa – en hverdag og arbejdslivsforventninger*, en Ph.d afhandling: Syddansk Universitets Forlag.

Thagaard, Tove (1998): *Systematik og indlevelse – En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk forlag A/S.

Thoresen, Marit (1995). *Ung fritid i Trondheim*. Oslo: Program for ungdomsforskning, Norges forskningsråd.

Thøgersen, Ulla (2004): *Krop og fænomenologi- en introduktion til Maurice Merleau-Pontys filosofi*. Narayana Press.

Uggerhøj, Lars (1995) *Hjælp eller afhængighed*, Ålborg Universitets forlag, Thy Bogtryk. s. 167- 218

West, Donald J (1993) *Male Prostitution* New York, Harrington Park Press

Zahavi, Dan (2003): *Fænomenologi*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

## Hjemmesider

Otzen, Dorit (2003) [http://www.kvindesamfund.dk/mathildetext/do/dorit\\_otzen\\_takketale.htm](http://www.kvindesamfund.dk/mathildetext/do/dorit_otzen_takketale.htm)

Servicestyrelsens hjemmeside: [www.servicestyrelsen.dk](http://www.servicestyrelsen.dk)

SIO's hjemmeside: [www.s-i-o.dk](http://www.s-i-o.dk)